

LAPORAN

SURUHANJAYA PILIHAN RAYA MALAYSIA

MENGENAI

**KAJIAN SEMULA PERSEMPADANAN
BAHAGIAN-BAHAGIAN PILIHAN RAYA
PARLIMEN DAN NEGERI
BAGI
NEGERI SABAH**

JILID 1 – SYOR

**SURUHANJAYA PILIHAN RAYA
MALAYSIA
2003**

LAPORAN

SURUHANJAYA PILIHAN RAYA MALAYSIA

MENGENAI

**KAJIAN SEMULA PERSEMPADANAN
BAHAGIAN-BAHAGIAN PILIHAN RAYA
PARLIMEN DAN NEGERI
BAGI
NEGERI SABAH**

JILID 1 – SYOR

**SURUHANJAYA PILIHAN RAYA
MALAYSIA
2003**

HARGA RM 30.00

KANDUNGAN

BAB A - PENDAHULUAN

	Perenggan	Muka Surat
Objektif Kajian Semula	1	1
Skop Kajian	2	1
Keadaan Negeri Sabah	3	1 - 2
Penduduk Dan Kebudayaan	4	2
Keadaan Muka Bumi	5	3
Kawasan Pilihan Raya Sedia Ada	6	3 - 4

BAB B - ASPEK KAJIAN SEMULA DAN PERSEMPADANAN

Aspek-aspek Yang Terlibat Dalam Urusan Ini	7	5
Aspek Perundangan	8	5 - 9
Mekanisme	9	10 - 15
Penentuan Kawasan Pilihan Raya	10	15 - 16
Kriteria Pembahagian Kawasan	11	16 - 18
Kawasan Pantai Barat	12	18 - 19
Kawasan Pantai Timur	13	19
Kawasan Luar Pantai (Kawasan Maju)	14	20
Kawasan Tengah Dan Pedalaman	15	20 - 21
Analisa Kawasan	16	21 - 22
Daftar Pemilih	17	22 - 23
Purata Bilangan Pemilih	18	23
Keluasan Kawasan Bahagian Luar Bandar	19	24 - 25
Pembahagian Daerah Mengundi	20	25
Peta Dan Pemetaan	21	25 - 26
Nama Bahagian Pilihan Raya	22	26 - 27
Perlantikan Di Bawah Perkara 115(2) Perlembagaan	23	27

BAB C - PAMERAN, RAYUAN DAN SIASATAN AWAM

Notis Dan Pengesyoran	24	28 - 29
Pengesyoran	25	30
Tempat Pameran	26	30
Representasi Dan Bantahan	27	30 -33
Ulasan Mengenai Rayuan-Rayuan Yang Diterima	28	33 - 34
Pameran Kedua	29	34 - 35

BAB D - ULASAN DAN PERAKUAN

Ulasan Am	30	36 - 37
Perakuan	31	37
Penghargaan	32	37 -39

BAB E - LAMPIRAN-LAMPIRAN

Lampiran A	- Bahagian-Bahagian Dan Daerah-Daerah Pentadbiran Negeri Sabah	40 - 41
Lampiran B	- Keluasan Bahagian Pilihan Raya Parlimen Dan Negeri Yang Dicapadangkan	42 - 45
Lampiran A1	- Ringkasan Rayuan-Rayuan Yang Memenuhi Syarat Siasatan Tempatan Mengenai Syor-Syor Bahagian-Bahagian Pilihan Raya Parlimen Dan Negeri	46 - 54
Lampiran A1(a)	- Ringkasan Rayuan-Rayuan Yang Memenuhi Syarat Siasatan Tempatan Mengenai Syor-Syor Bahagian-Bahagian Pilihan Raya Parlimen Dan Negeri Bagi Negeri Sabah Tetapi Tidak Diadakan Dan Keputusan Dibuat Di Ibu Pejabat Suruhanjaya Pilihan Raya	55 - 60
Lampiran A2	- Ringkasan Rayuan-Rayuan Yang Tidak Memenuhi Syarat Siasatan Tempatan Mengenai Syor-Syor Bahagian-Bahagian Pilihan Raya Parlimen Dan Negeri	61 - 81

Lampiran B1	- Ringkasan Rayuan-Rayuan Yang Memenuhi Syarat Siasatan Tempatan Kedua Mengenai Syor-Syor Bahagian-Bahagian Pilihan Raya Parlimen Dan Negeri	82 - 83
Lampiran B2	- Ringkasan Rayuan-Rayuan Yang Tidak Memenuhi Syarat Siasatan Tempatan Kedua Mengenai Syor-Syor Bahagian-Bahagian Pilihan Raya Parlimen Dan Negeri	84 - 95
Jadual 1	- Bahagian-Bahagian Pilihan Raya Parlimen Dan Negeri Yang Dicapangkan	96 - 99
Jadual 2	- Senarai Menunjukkan Daerah-Daerah Mengundi Yang Dicapangkan Dalam Bahagian-Bahagian Pilihan Raya Parlimen Dan Negeri Dan Bilangan Pemilih Dalam Setiap Daerah Mengundi	100 - 129
Jadual 3	- Bahagian-Bahagian Pilihan Raya Parlimen Dan Negeri Bagi Negeri Sabah Yang Sedia Ada	130 - 132

BAB F - PETA - JILID II

BAB A

PENDAHULUAN

1. OBJEKTIF KAJIAN SEMULA

- 1.1. Objektif kajian semula ialah bagi memastikan semua warganegara yang layak mendapat peluang dan kemudahan untuk melaksanakan tanggungjawab sebagai pengundi melalui sistem pilihan raya yang bebas, adil dan demokratik.

2. SKOP KAJIAN

- 2.1. Laporan kajian semula persempadanan bagi negeri Sabah yang disediakan oleh Suruhanjaya Pilihan Raya (SPR) meliputi satu unit kajian semula bagi bahagian Parlimen dan satu unit kajian semula bagi bahagian Negeri yang meliputi seluruh negeri Sabah.
- 2.2. Laporan ini akan memuatkan aktiviti persempadanan bahagian-bahagian pilihan raya bagi negeri Sabah sepertimana yang dikehendaki oleh Fasal (2) Perkara 113, Perlembagaan Persekutuan.

3. KEADAAN NEGERI SABAH

- 3.1. Negeri Sabah mempunyai kawasan seluas 73,140 km. persegi, iaitu kira-kira separuh keluasan Semenanjung Malaysia. Sungguhpun kawasannya luas, tetapi sebahagian besar muka buminya diliputi bukit-bukau dan hutan tropika yang luas. Penduduknya seramai 2,603,485 orang mengikut banci penduduk

tahun 2000 dengan kepadatan penduduk bagi setiap 1 km. persegi seramai 35 orang.

- 3.2. Kedudukan bumi Sabah terpisah daripada tanah Semenanjung Malaysia oleh Laut China Selatan dengan jaraknya kira-kira 1,600 km. Terletak di utara Borneo, Sabah mempunyai kawasan pantai (coast line) sepanjang 1,450 km, diilingungi oleh Laut China Selatan di sebelah barat, Laut Sulu di sebelah utara dan Laut Sulawesi di sebelah timur. Banjaran Crocker ialah tulang belakang kepada bukit bukau yang merentang memisahkan pantai barat dan pantai timur negeri ini. Di banjaran inilah Gunung Kinabalu menjulang tinggi dengan ketinggian 4,101 meter, iaitu gunung tertinggi di Asia Tenggara.

4. PENDUDUK DAN KEBUDAYAAN

- 4.1. Negeri Sabah mempunyai penduduk tidak kurang daripada kira-kira 38 kumpulan etnik. Antara kumpulan utamanya ialah Melayu/Bajau dan Kadazan/Dusun yang digolongkan sebagai masyarakat Bumiputera. Di samping itu, terdapat penduduk bandar yang majoritinya terdiri daripada kaum Cina dan lain-lain di bawah kategori bukan bumiputera. Sebahagian penduduk Bumiputera di kawasan pesisiran pantai masih bergantung hidup kepada kegiatan pertanian dan perikanan, di samping ramai juga yang berkhidmat dengan Kerajaan dan terlibat dalam bidang perindustrian dan perniagaan. Masyarakat Cina kebanyakannya tinggal di kawasan bandar terlibat dalam kegiatan perindustrian dan perniagaan. Negeri Sabah kaya dengan pelbagai kebudayaan dengan tiap-tiap suku kaum mempunyai keistimewaan dan ciri-ciri hidupnya yang tersendiri.

5. KEADAAN MUKA BUMI

- 5.1. Secara fizikal, negeri Sabah boleh dibahagikan kepada 3 bahagian mengikut keadaan muka bumi yang berbeza seperti yang berikut:-
- a) Kawasan pesisiran pantai yang panjang merangkumi kawasan Barat, Utara dan Timur.
 - b) Kawasan pedalaman di bahagian tengah yang meliputi kira-kira 60% kawasan muka bumi dan diliputi oleh hutan belantara. Terdapat banyak kawasan yang telah dimajukan dengan aktiviti pertanian seperti kelapa sawit, koko, getah dan sebagainya.
 - c) Kawasan yang telah dimajukan termasuk kawasan-kawasan bandar dan kawasan antara pantai dengan pedalaman.
- 5.2. Dari segi taburan penduduk, sejumlah besar daripada mereka tinggal di kawasan Pantai Barat, iaitu kira-kira 53%, 17% di kawasan tengah dan 30% di kawasan Pantai Timur.

6. KAWASAN PILIHAN RAYA SEDIA ADA

- 6.1. Sabah dibahagikan kepada 20 Bahagian Parlimen dan 48 Bahagian Negeri. Semasa persempadanan semula dilakukan dalam tahun 1994, tidak ada pertambahan kawasan, sama ada Parlimen atau Negeri yang dilakukan. Ini kerana tidak banyak pertambahan pemilih sejak persempadanan sebelumnya pada tahun 1984. Mengikut daftar pemilih tahun 1992, iaitu daftar yang digunapakai sebagai asas untuk persempadanan tahun 1994, Sabah mempunyai pemilih seramai 598,312 orang atau purata bagi

bahagian Parlimen sebanyak 29,916 dan purata bagi kerusi Negeri ialah 12,464. Purata jumlah pemilih bagi Parlimen di Semenanjung pada tahun berkenaan ialah kira-kira 47,000 dan purata bagi Negeri ialah 15,900. Namun demikian perubahan sempadan yang dilakukan bagi negeri Sabah pada tahun tersebut adalah berasaskan kepada faktor luas kawasan dan masalah kemudahan perhubungan dan komunikasi seperti jalanraya dan sebagainya.

- 6.2. Pembahagian Kerusi Parlimen dan Negeri adalah lebih berdasarkan kepentingan pentadbiran dan pengurusan pilihan raya, iaitu meliputi 24 daerah pentadbiran, seperti di **Lampiran A**.
- 6.3. Sejak tahun 1994, terdapat pertambahan pemilih seramai 148,636 daripada jumlah pertambahan penduduk seramai 633,981 orang. Pada waktu yang sama di dalam tempoh 10 tahun, berlaku perpindahan penduduk yang banyak antara kawasan yang memerlukan kajian semula kawasan pilihan raya secara menyeluruh. Mengikut bancian penduduk oleh Jabatan Perangkaan Malaysia, sehingga tahun 2001, terdapat 968,307 warganegara Malaysia yang berumur 21 tahun ke atas di Sabah. Daripada jumlah tersebut mengikut daftar pemilih tahun 2001, negeri Sabah mempunyai seramai 746,442 pemilih berdaftar. Ini bermakna seramai 221,865 yang belum lagi mendaftar sebagai pemilih. Dalam memperakukan tambahan kerusi Parlimen dan Negeri untuk Sabah, semua faktor tersebut adalah diambil kira.

BAB B

ASPEK KAJIAN SEMULA DAN PERSEMPADANAN

7. ASPEK YANG TERLIBAT DALAM URUSAN INI

7.1. Aspek-aspek yang terlibat di dalam urusan ini ialah:-

- a) Perundangan.
- b) Mekanisme.

8. ASPEK PERUNDANGAN

8.1. Undang-Undang Terlibat

8.1.1. Perkara 113, Perlembagaan Persekutuan (Fasal 2, 3, 3A, 6, 7, 8, 9 dan 10);

8.1.2. Perkara 116 dan 117; dan

8.1.3. Jadual Ketiga Belas Bahagian I dan II.

8.2. Bidang Kuasa dan Lat Tempoh Kajian Semula

8.2.1. Laporan ini disediakan adalah menepati Seksyen 8 Bahagian II Jadual Ketiga Belas, Perlembagaan Persekutuan berhubung dengan Kajian Semula dan Persempadanan Bahagian-Bahagian Pilihan Raya Parlimen dan Negeri. Tindakan mengkaji dan mempersempadankan semula seluruh Bahagian Pilihan Raya Parlimen dan Negeri bagi negeri Sabah adalah satu tanggungjawab yang perlu dilaksanakan oleh SPR, mengikut undang-undang di bawah Fasal (2) Perkara 113, Perlembagaan Persekutuan.

8.2.2. Mengikut peruntukan di bawah Perenggan (ii) Fasal (2) Perkara 113, Perlembagaan Persekutuan, lat tempoh di antara sesuatu kajian semula yang dibuat dalam urusan persempadanan bahagian-bahagian pilihan raya adalah tidak kurang daripada 8 tahun:-

“(2)(i) Tertakluk kepada Perenggan (ii), Suruhanjaya Pilihan Raya hendaklah dari semasa ke semasa sebagaimana difikirkan perlu, mengkaji semula pembahagian Persekutuan dan Negeri-Negeri kepada Bahagian-bahagian Pilihan Raya dan mengesyorkan apa-apa perubahan sebagaimana difikirkannya perlu supaya mematuhi peruntukan-peruntukan yang terkandung dalam Jadual Ketiga Belas dan kajian semula Bahagian-bahagian Pilihan Raya ke Dewan Undangan hendaklah dijalankan serentak dengan kajian semula Bahagian-bahagian Pilihan Raya bagi maksud Pilihan Raya ke Dewan Rakyat.

(ii) Maka hendaklah ada lat tempoh tidak kurang daripada lapan tahun antara tarikh siapnya satu-satu kajian semula dengan tarikh bermulanya kajian semula yang kemudiannya di bawah fasal ini.

(iii) Kajian semula di bawah Perenggan (i) hendaklah disiapkan dalam tempoh tidak lebih daripada dua tahun dari tarikh bermulanya kajian semula itu”.

8.2.3. Fasal (9) dan (10) Perkara 113, Perlembagaan Persekutuan menjelaskan mengenai tempoh bila mana kajian semula

dianggap sebagai bermula. Fasal (9) dan (10) Perkara 113, Perlembagaan Persekutuan adalah seperti yang berikut:-

“(9) Tarikh bermulanya kajian semula di bawah Fasal (2) atau Fasal (3A), mengikut mana yang berkenaan, hendaklah tarikh tersiarnya dalam Warta akan notis yang tersebut dalam Seksyen 4 Jadual Ketiga Belas.

(10) Tarikh siapnya kajian semula di bawah Fasal (2) atau Fasal (3A), mengikut mana yang berkenaan, hendaklah tarikh laporan itu dikemukakan kepada Perdana Menteri di bawah Seksyen 8 Jadual Ketiga Belas, dan notis mengenai tarikh itu hendaklah disiarkan dalam Warta oleh Suruhanjaya Pilihan Raya”.

8.2.4. Peruntukan-peruntukan di atas telah dengan sendirinya menentukan bahawa:-

- (i) SPR hendaklah menjalankan kajian semula pada lat tempoh tidak kurang daripada lapan (8) tahun.
- (ii) Kajian semula itu hendaklah disiapkan dalam tempoh tidak lebih daripada dua (2) tahun dari tarikh bermulanya kajian semula itu.
- (iii) Kajian semula itu dianggap bermula dari tarikh tersiarnya di dalam Warta dan notis bagi mempamerkan syor-syor SPR mengenai persempadanan Bahagian-bahagian Pilihan Raya.

- (iv) Kajian semula ini dianggap berakhir apabila Suruhanjaya mengemukakan laporan kepada Perdana Menteri sebelum berakhirnya lat tempoh dua (2) tahun dari tarikh bermulanya kajian semula itu dan tarikh ini hendaklah juga disiarkan di dalam Warta oleh SPR.

8.2.5. Berpandukan peruntukan-peruntukan Perlembagaan Persekutuan tersebut, maka SPR telah menetapkan tarikh 11 Mac 2002 sebagai bermulanya urusan mengkaji semula bahagian-bahagian pilihan raya bagi negeri Sabah berasaskan tarikh laporan terakhir persempadanan semula bagi negeri Sabah telah diserahkan kepada Perdana Menteri pada 11 Mac 1994 mengikut P.U. (B) 153 bertarikh 17 Mac 1994. Walaupun demikian, mengikut Fasal (9) Perkara 113, Perlembagaan, SPR boleh dianggap telah memulakan urusan mengkaji semula bahagian-bahagian pilihan raya negeri Sabah pada 8 Ogos 2002 kerana tarikh ini ialah tarikh SPRewartakan notis mengikut Seksyen 4 Bahagian II Jadual Ketiga Belas, Perlembagaan Persekutuan. Urusan ini mengikut peraturan yang dinyatakan di atas hendaklah berakhir selewat-lewatnya pada 7 Ogos 2004.

8.3. Unit Kajian Semula

8.3.1. Urusan persempadanan Bahagian-bahagian Pilihan Raya dijalankan mengikut unit kajian semula yang ditetapkan oleh Fasal (6) Perkara 113, Perlembagaan Persekutuan yang berbunyi seperti yang berikut:-

"Kajian semula yang berasingan di bawah Fasal (2) hendaklah dijalankan bagi Negeri-Negeri Tanah Melayu dan bagi tiap-tiap satu negeri Sabah dan Sarawak dan bagi maksud-maksud bahagian ini perbahasan "Unit Kajian Semula" ertinya bagi Bahagian-bahagian Pilihan Raya Persekutuan, kawasan yang dikaji semula dan bagi Bahagian-bahagian Pilihan Raya Negeri ertinya Negeri itu, dan ungkapan "Negeri-Negeri Tanah Melayu" hendaklah termasuk Wilayah-Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur, Labuan dan Putrajaya".

8.3.2. Dengan yang demikian, bagi tujuan kajian semula ini, Malaysia telah dibahagikan kepada tiga (3) unit yang berasingan seperti yang berikut:-

- (i) Negeri-Negeri Tanah Melayu (termasuk Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur, Labuan dan Putrajaya);
- (ii) Negeri Sabah; dan
- (iii) Negeri Sarawak.

8.3.3. Kajian semula bagi Negeri-Negeri Tanah Melayu telah dijalankan serentak dengan negeri Sabah, sementara bagi urusan persempadanan negeri Sarawak pula telah selesai dijalankan pada bulan Mac 1996 dan Perintah Perlembagaan Persekutuan (Persempadanan Bahagian-Bahagian Pilihan Raya) (Negeri Sarawak) 1996 telah disiarkan di dalam Warta pada 23 Mei 1996 mengikut P.U. (A) 242.

9. MEKANISME

9.1. Aspek ini melibatkan cara-cara kajian semula itu dilaksanakan dengan tujuan berikut yang ditentukan terlebih dahulu:-

9.1.1. Mengkaji semula dengan tujuan untuk mengubah bahagian-bahagian pilihan raya dengan menyesuaikan dengan pertambahan bilangan Bahagian-bahagian Pilihan Raya sama ada Parlimen atau Negeri; dan

9.1.2. Mengkaji semula Bahagian-bahagian Pilihan Raya yang ada sama ada Parlimen atau Negeri tanpa mengubah bilangannya.

9.2. Data dan Bahan yang Digunakan dalam Kajian

9.2.1. Data penduduk yang telah dikemaskini;

9.2.2. Daftar pemilih yang disahkan pada 27 Disember 2001 digunakan sebagai asas;

9.2.3. Maklumat mengenai keadaan demografi penduduk;

9.2.4. Maklumat lengkap mengenai topografi dan keadaan muka bumi kawasan yang terlibat dalam kajian semula;

9.2.5. Maklumat yang kemaskini mengenai pembangunan fizikal yang sedang dan akan dilaksanakan;

9.2.6. Data-data mengenai pembangunan yang telah dilaksanakan sejak persempadanan yang terakhir (sejak tahun 1994); dan

- 9.2.7. Data-data mengenai kemudahan-kemudahan infrastruktur, khususnya jalanraya dan kemudahan perhubungan yang lain.

9.3. Dokumen Penting yang Terlibat

- 9.3.1. Daftar pemilih bagi tahun asas yang digunakan ialah daftar pemilih tahun 2001;
- 9.3.2. Peta-peta daerah mengundi;
- 9.3.3. Peta-peta mengenai bahagian-bahagian pilihan raya yang sedia ada; dan
- 9.3.4. Peta-peta topografi yang kemaskini.

9.4. Bantuan Organisasi Luar

- 9.4.1. Jabatan Ukur dan Pemetaan Negara bagi urusan pemetaan; dan
- 9.4.2. Jabatan Perangkaan bagi data penduduk.

9.5. Kajian Peringkat Urus Setia dan Kajian Laporan Petugas

- 9.5.1. Untuk melaksanakan kehendak Perlembagaan yang berkaitan dengan kajian semula dan persempadanan Bahagian-bahagian Pilihan Raya, Urus Setia Suruhanjaya Pilihan Raya telah melantik Pasukan Petugas yang terdiri daripada pegawai-pegawai kanannya bagi mengkaji dan membuat perakuan-perakuan untuk dipertimbangkan oleh

SPR sebelum satu laporan kajian semula yang lengkap disediakan dan dikemukakan kepada pihak Kerajaan.

9.5.2. Dalam melaksanakan urusan berkenaan seberapa yang boleh perlu diambilkira prinsip-prinsip persempadanan yang ditetapkan di dalam Bahagian I Jadual Ketiga Belas, Perlembagaan Persekutuan. Data-data mengenai beberapa perkara penting seperti daftar pemilih, bilangan penduduk, kajian taburan penduduk (demografi), keadaan muka bumi (topografi), pembangunan infrastruktur termasuk pengangkutan, perhubungan dan sebagainya telah dikaji dan dibuat analisis sewajarnya. Pada waktu yang sama, maklum balas serta data-data yang tepat dan terkini telah diperoleh dari pejabat-pejabat pilihan raya di peringkat negeri di seluruh negara.

9.5.3. Setelah laporan awal disediakan, SPR telah meneliti dan menimbangkan laporan-laporan berkenaan secara terperinci dan mendalam, khususnya untuk menentukan sama ada pelaksanaan tugas tersebut telah menepati prinsip-prinsip persempadanan yang ditetapkan mengikut Bahagian I Jadual Ketiga Belas, Perlembagaan Persekutuan.

9.6. Panduan Tugas

9.6.1. Garis panduan utama dalam urusan persempadanan semula ini adalah berasaskan prinsip-prinsip persempadanan yang ditetapkan di dalam Jadual Ketiga Belas, Perlembagaan Persekutuan, iaitu seperti yang berikut:-

- (a) Bahagian-bahagian pilihan raya tiap-tiap buah negeri tidak melebihi had sempadan Negeri yang terlibat;
- (b) Bahagian-bahagian pilihan raya negeri tidak melangkaui sempadan bahagian pilihan raya parlimen dalam mana ianya terkandung;
- (c) Dalam mempersempadankan bahagian-bahagian pilihan raya hendaklah diambil perhitungan berkenaan dengan kehadiran pusat-pusat pentadbiran dan kemudahan pendaftaran pengundi dan seterusnya membuang undi; dan
- (d) Purata pemilih dalam semua bahagian pilihan raya hendaklah hampir sama melainkan bagi kawasan-kawasan luar bandar, di mana penekanan atau 'weightage' hendaklah juga diberi kepada keluasan kawasan pilihan raya itu supaya meringankan beban wakil-wakil yang dipilih untuk melaksanakan tanggungjawab mereka.

9.7. Panduan Asas yang Digunakan untuk Menentukan Bilangan Pemilih Bahagian-Bahagian Pilihan Raya

9.7.1. Bandaraya

Bandar-bandar besar yang mempunyai penduduk yang padat dan kawasan yang sempit antara 8 – 60 km. persegi. Bilangan pemilih yang ditetapkan adalah di antara 40,000 hingga 50,000 untuk kawasan Parlimen dan 18,000 hingga 25,000 untuk kawasan Negeri.

9.7.2. Bandar/Pusat Bandar

Bandar-bandar besar yang mempunyai ciri-ciri perbandaran seperti Ibu Kota Negeri yang keadaan kepadatan penduduk dan pembangunannya kurang sedikit daripada bandaraya. Luas kawasan ialah di antara 61 – 500 km. persegi. Bilangan pemilih yang ditetapkan ialah antara 30,000 – 39,000 untuk kawasan Parlimen dan 15,000 – 18,000 untuk kawasan Negeri.

9.7.3. Separuh Bandar

Bandar-bandar yang kecil seperti pentadbiran Daerah yang dikuasai oleh Majlis-Majlis Daerah, tetapi mempunyai ciri-ciri bandar di mana terdapat juga pusat pentadbiran daerah dan sedikit sebanyak aktiviti perdagangan, kebudayaan dan sosial. Keluasan kawasan antara 501 – 1000 km. persegi dan bilangan pemilih yang ditetapkan ialah Parlimen 25,000 – 29,000 dan Negeri 10,000 – 14,000.

9.7.4. Separuh Luar bandar (Semi Rural)

Kawasan-kawasan luar bandar yang telah dimajukan di bawah kegiatan pertanian dan mempunyai pusat-pusat pentadbiran pada peringkat tempatan atau kampung. Luas kawasan adalah antara 1001 – 1500 km. persegi. Bilangan pemilih antara 20,000 – 24,000 bagi kawasan Parlimen dan antara 8,000 – 10,000 bagi kawasan Negeri.

9.7.5. Kawasan Luar Bandar (Rural)

Kawasan-kawasan yang dianggap belum maju (depressed area) atau sedang dimajukan seperti kawasan-kawasan hulu dan pedalaman yang mempunyai penduduk yang tinggal secara berkelompok atau berselerak dengan perhubungan yang sukar. Luas kawasan luar bandar melebihi 1500 km. persegi. Jumlah pemilih ialah 20,000 ke bawah bagi kawasan Parlimen dan 8,000 ke bawah bagi kawasan Negeri.

- 9.8. Garis panduan dan kriteria asas yang ditetapkan di atas telah digunakan untuk mewujudkan keseragaman serta mengurangkan penggunaan faktor kawasan luar bandar secara berlebihan atau secara 'indiscriminate'.
- 9.9. Kriteria-kriteria tersebut telah digunakan sebagai panduan di negeri Sabah dalam menentukan jumlah pemilih yang perlu dibahagikan di dalam satu-satu kawasan pilihan raya yang keadaan geografi dan demografinya dapat dikenalpasti secara khusus bagi menentukan kategori kawasan yang terlibat dalam kajian itu.

10. PENENTUAN KAWASAN PILIHAN RAYA

- 10.1. Dalam menentukan kategori kawasan pilihan raya bagi negeri Sabah, SPR telah mengkaji secara mendalam setiap kawasan pilihan raya yang sedia ada. Berpandukan keadaan muka bumi dan taburan penduduk serta kebudayaan masyarakat negeri berkenaan, SPR melakukan identifikasi yang sistematik dengan mengenalpasti Bahagian Pilihan Raya mengikut kategori yang diberikan di dalam garis panduan yang ditetapkan.

- 10.2. Dalam tahun 1994 apabila kawasan pilihan raya dikaji dan dipersempadankan semula, Sabah mempunyai bilangan penduduk seramai 1,535,708 orang dengan bilangan pemilih seramai 598,312 orang. Apabila SPR menetapkan tahun asas (base year) untuk kajian semula kali ini, SPR menggunakan asas bilangan pemilih tahun 2001 seramai 746,442 orang daripada jumlah penduduk seramai 2,603,485 orang. Ini bermakna di dalam tempoh 10 tahun, bilangan pemilih Sabah telah bertambah kira-kira 148,130 orang.
- 10.3. Memandangkan pada masa ini terdapat banyak pertambahan dari segi jumlah penduduk dan pemilih di Negeri Sabah, serta setelah mengambil kira Negeri Sabah tidak mendapat sebarang tambahan kerusi sejak tahun 1984, maka faktor penambahan bilangan penduduk seramai 633,981 orang sejak tahun 1991 dan peningkatan jumlah pemilih seramai 148,130 orang, serta jumlah warganegara di Sabah yang belum mendaftar sebagai pemilih seramai 221,359 orang, semuanya diambil kira bagi memperkukuhkan cadangan penambahan bilangan kerusi di Sabah. SPR berpendapat secara gradual nisbah bilangan pemilih dengan kawasan pilihan raya negeri Sabah perlu disamakan dengan negeri-negeri lain. Purata jumlah pemilih hingga tahun 2001 ialah seramai 37,322 bagi kawasan Parlimen dan 15,551 orang bagi kawasan Negeri. Secara perbandingan dengan negeri-negeri di Semenanjung Malaysia, kedudukan ini dianggap tinggi jika diambil kira faktor keluasan dan kesukaran pengangkutan yang dihadapi di negeri Sabah.

11. KRITERIA PEMBAHAGIAN KAWASAN

- 11.1. Berasaskan latar belakang geografi, demografi dan cara hidup serta kebudayaan masyarakat negeri Sabah, kriteria-kriteria

tertentu telah dipapakai dalam menentukan pewujudan bahagian-bahagian pilihan raya supaya pewujudan itu mempunyai asas dan rasional yang kukuh yang mencerminkan keadilan dari segi representasi bagi masyarakat berbilang kaum dan etnik di negeri itu.

11.2. Sebagaimana yang telah dijelaskan, berdasarkan identifikasi dari segi geografi dan susunan demografi pelbagai kaum dan masyarakat serta menyedari hakikat bahawa pertalian dan hubungan tempatan adalah berasaskan suasana persekitaran budaya dan ciri-ciri hidup yang hampir sama di kalangan masyarakat pelbagai etnik, maka adalah penting dititikberatkan bahawa kawasan-kawasan pilihan raya pada prinsipnya perlu dicorakkan mengikut garis pengagihan seperti yang berikut:-

- (a) Kawasan pesisir Pantai Barat dan Pantai Timur ;
- (b) Kawasan luar pantai; dan
- (c) Kawasan tengah dan pedalaman.

11.3. Pencorakan mengikut garisan 'vertical' ialah cara yang wajar dan sesuai dengan keperluan-keperluan seperti yang berikut:-

- (a) Menentukan wujud kemudahan pentadbiran pilihan raya yang sesuai bagi tujuan memudahkan penetapan daerah mengundi dan tempat-tempat mengundi;
- (b) Menentukan supaya semua kaum dan suku kaum mendapat perwakilan sama ada kaum minoriti atau majoriti;

- (c) Menentukan supaya pertalian dan hubungan tempatan dapat diwujudkan bagi menyenangkan urusan pentadbiran pihak berkuasa Negeri dan Persekutuan;
- (d) Menentukan terdapat kemudahan dan ruang bagi wakil-wakil rakyat memahami kehendak rakyat dengan jelas dan nyata; dan
- (e) Menentukan tidak wujudnya diskriminasi berbentuk perkauman dan keagamaan secara memastikan representasi yang seimbang bagi semua kaum dan kumpulan etnik.

12. KAWASAN PANTAI BARAT

12.1. Kawasan Pantai Barat yang mengandungi penduduk kira-kira 50% meliputi kawasan-kawasan tanah rendah berpantai dan kebanyakan penduduknya bergantung kepada aktiviti nelayan sebagai punca pendapatan utama selain kegiatan pertanian. Sebagai contoh, bahagian pilihan raya yang mempunyai identiti di bawah kategori tersebut ialah:

Parlimen	-	Kudat, Kota Marudu, Kota Belud, Tuaran, Kota Kinabalu, Papar, Kmanis, Beaufort dan Putatan; dan
Negeri	-	Tanjong Kapor, Matunggong, Pitas, Tempasuk, Usukan, Sulaman, Karambunai, Pantai Manis, Membakut, Kuala Penyu, Tanjung Aru dan Kawang.

- 12.2. Bagi kawasan Pantai Barat negeri Sabah, SPR menetapkan bahawa terdapat sekurang-kurangnya 28 Kerusi Negeri dan 12 Kerusi Parlimen yang dibahagikan mengikut garis panduan yang ditetapkan bagi menentukan terdapat perseimbangan dari segi bilangan pemilih dan keadaan kawasan (bilangan pemilih kawasan Parlimen adalah antara 21,000 – 40,000 dan kawasan Negeri antara 8,000 – 18,000).

13. KAWASAN PANTAI TIMUR

- 13.1. Kawasan Pantai Timur mempunyai persamaan dengan kawasan Pantai Barat, meliputi kawasan pesisiran pantai dan kawasan luar pantai yang mengandungi bandar-bandar besar dan kecil. Kawasan Pantai Timur mempunyai penduduk kira-kira 30% daripada penduduk Sabah dan terdapat kira-kira 7 kawasan Parlimen dan 18 kawasan Negeri sesuai dengan jumlah bilangan penduduk di kawasan-kawasan berkenaan. Bagi kawasan-kawasan bandar dan kawasan-kawasan yang maju, bilangan pemilih kawasan Parlimen adalah antara 25,000 – 40,000 dan kawasan Negeri antara 12,000 – 22,000. Contoh bahagian pilihan raya yang ditentukan adalah seperti yang berikut:-

Parlimen - Libaran, Batu Sapi, Sandakan, Silam, Semporna, Tawau dan Kalabakan ; dan

Negeri - Sungai Sibuga, Elopura, Tanjong Papat, Sekong, Kunak, Merotai dan Sri Tanjung.

14. KAWASAN LUAR PANTAI (KAWASAN MAJU)

14.1. Kawasan luar pantai adalah kawasan yang telahpun dimajukan di mana terdapat bandar-bandar besar dan bandar kecil serta kawasan-kawasan separuh bandar. Kawasan ini terdapat di Pantai Barat dan juga di Pantai Timur Sabah. Kebanyakan kawasan ini didiami oleh kaum Cina yang terlibat di dalam aktiviti perniagaan dan perdagangan. Contoh bahagian pilihan raya yang mempunyai identiti di bawah kategori ini adalah seperti yang berikut :-

Parlimen - Kudat, Kota Kinabalu, Sandakan dan Tawau;
dan

Negeri - Tanjung Kapor, Likas, Api-API, Luyang, Karamunting, Elopura, Tanjung Papat dan Sri Tanjung.

15. KAWASAN TENGAH DAN PEDALAMAN

15.1. Kawasan tengah dan pedalaman yang mempunyai jumlah penduduk dan pemilih kira-kira 18%, mempunyai ciri-ciri kawasan luar bandar yang meliputi kawasan berbukit bukau yang belum membangun. Sungguhpun bilangan pemilihnya kecil, tetapi dari segi keluasan kawasan-kawasan pilihan raya adalah luas. Bagi bahagian ini, terdapat kira-kira 6 kawasan Parlimen dan 14 kawasan Negeri dengan bilangan pemilih di antara 8,000 – 15,000 orang bagi setiap kawasan Negeri dan bilangan pemilih di bawah 35,000 orang bagi kawasan Parlimen. Contoh Bahagian Pilihan Raya dalam kategori ini adalah seperti yang berikut:-

Parlimen - Tenom, Beluran, Kinabatangan, Ranau, Pensiangan dan Keningau; dan

Negeri - Kundasang, Karanaan, Tambunan, Bingkor, Sugut, Labuk, Kuamut, Kemabong, Sook, Nabawan dan Liawan.

Di samping itu, terdapat pekan di dalam kawasan tertentu seperti Melalap (bandar Tenom) dan Bingkor (Bandar Keningau).

16. ANALISIS KAWASAN

16.1. Berikut ialah analisis secara kasar jumlah bilangan bahagian pilihan raya yang telah ditentukan mengikut keadaan-keadaan tempatan di Negeri Sabah.

16.1.1 Parlimen - (Purata Parlimen 30,000)

i)	Antara 40,000 – 50,000
(kawasan maju)	-	3 kawasan
ii)	Antara 30,000 – 39,000
(kawasan kurang maju
dan sedang membangun)	-	11 kawasan
iii)	Di bawah 30,000
(kawasan luar bandar
yang belum dimajukan)	-	11 kawasan

16.1.2. Negeri - (Purata Negeri 12,500)

i)	Kawasan maju 15,000 -
20,000 pemilih	-	12 kawasan
	(Ada kawasan bandar besar seperti Sri Tanjung (Tawau) yang pemilihnya melebihi 20,000 orang)		
ii)	Kawasan kurang maju dan sedang membangun
(10,000 – 14,900 pemilih)	-	34 kawasan
iii)	Kawasan luar bandar yang belum maju (antara 7,000 - 9,900 pemilih)	-	14 kawasan

17. DAFTAR PEMILIH

17.1. Bagi maksud kajian semula dan persempadanan kali ini daftar pemilih yang telah disahkan pada 27 Disember 2001 telah digunakan. Ini adalah bersesuaian dengan kehendak Seksyen 3 Bahagian I Jadual Ketiga Belas, Perlembagaan Persekutuan seperti yang berikut:-

“Bagi maksud-maksud bahagian ini bilangan pemilih-pemilih hendaklah seperti yang ditunjukkan dalam daftar-daftar semasa”.

- 17.2. Daftar pemilih bagi Negeri Sabah mengikut daftar pemilih yang disahkan pada 27 Disember 2001 adalah berjumlah 746,442 orang.

18. PURATA BILANGAN PEMILIH

- 18.1. Purata bilangan pemilih bagi Negeri Sabah adalah seperti yang berikut:-

Jumlah Pemilih	Purata Parlimen	Purata Negeri
746,442	29,858	12,441

- 18.2. Purata bilangan pemilih menjadi asas penting yang mempengaruhi jumlah pemilih telah dijadikan asas penting dalam menentukan kadar jumlah pemilih selain faktor keluasan kawasan bagi setiap bahagian pilihan raya. Purata bilangan pemilih dijadikan sebagai panduan untuk menentukan, dari segi jumlah bilangan pemilih, tidak terdapat perbezaan yang besar di antara satu Bahagian Pilihan Raya dengan Bahagian Pilihan Raya yang lain, melainkan bagi Bahagian-bahagian Pilihan Raya tertentu di luar bandar dan kawasan pedalaman di mana penekanan perlu diberikan kepada faktor keluasan kawasan di samping bilangan pemilih.
- 18.3. Dalam menentukan bilangan pemilih bagi sesebuah bahagian pilihan raya, SPR telah memberi perhatian kepada Seksyen 2(c) Bahagian I Jadual Ketiga Belas, Perlembagaan Persekutuan, iaitu bagi kawasan luar bandar yang terdapat kesukaran untuk wakil rakyat berhubung dengan pemilih-pemilih, maka pertimbangan perlu ditekankan terhadap faktor keluasan satu-satu bahagian pilihan raya.

19. KELUASAN KAWASAN BAHAGIAN LUAR BANDAR

- 19.1. Dalam memberi pertimbangan kepada faktor keluasan kawasan, SPR telah memutuskan untuk mengecilkan keluasan Bahagian-bahagian Pilihan Raya luar bandar bagi meringankan beban wakil-wakil rakyat terutamanya di kawasan-kawasan di mana kemudahan-kemudahan perhubungan dan pengangkutan sangat terhad atau tidak wujud.
- 19.2. Dari segi geografi dan demografi, negeri Sabah adalah sebuah negeri yang luas dengan jumlah penduduk yang kecil. Walaupun sejak persempadanan yang terakhir pada tahun 1994, Sabah telah banyak mengalami perubahan kemajuan, iaitu banyak rangkaian jalanraya atau kemudahan-kemudahan pengangkutan dibina, namun masih terdapat banyak kawasan pedalaman yang masih belum mempunyai hubungan jalanraya, tetapi bergantung kepada sungai dan anak sungai. Keluasan bahagian-bahagian pilihan raya yang terlibat dalam persempadanan kali ini yang menunjukkan perbezaan kawasan-kawasan yang nyata antara bandar dan luar bandar adalah seperti di **Lampiran B**.
- 19.3. Keadaan demografi atau taburan penduduk di mana terdapat beberapa kawasan hutan dan pedalaman yang mempunyai kelompok-kelompok penduduk dan pemilih yang perlu diberi hak dan peluang mengundi di dalam pilihan raya. Dalam mempersempadankan bahagian-bahagian pilihan raya bagi kawasan-kawasan sedemikian, SPR tidak dapat untuk mengaplikasikan setiap garis panduan dan prinsip-prinsip yang terkandung di dalam Jadual Ketiga Belas, Perlembagaan Persekutuan. Faktor keluasan kawasan dan unsur-unsur lain yang berkaitan dengan pentadbiran mesti diambil kira.

19.4. Oleh yang demikian, jika terdapat keluasan kawasan dan jumlah pemilih yang amat jelas perbezaannya di antara satu Bahagian Pilihan Raya luar bandar dengan satu Bahagian Pilihan Raya luar bandar yang lain atau di antara kawasan pilihan raya bandar dan kawasan pilihan raya luar Bandar, maka perkara ini adalah sesuatu yang tidak dapat dielakkan. Misalnya Bahagian Pilihan Raya Negeri N.38 Nabawan dan N.39 Sugut atau N.48 Sukau dengan N.60 Sebatik mempunyai jumlah pemilih yang jelas berbeza, walaupun kedua-duanya merupakan kawasan pedalaman yang sukar dihubungi. Begitu juga dengan Bahagian Pilihan Raya Parlimen P.172 Kota Kinabalu yang merupakan kawasan bandar yang mempunyai bilangan pemilih yang agak jauh berbeza dengan Bahagian Pilihan Raya luar bandar seperti P.182 Pensiangan dan P.183 Beluran. Jika perlu dibuat perbandingan, maka perbandingan kawasan hendaklah berasaskan klasifikasi kawasan yang telah diterangkan di Perenggan 11 – 16.

20. PEMBAHAGIAN DAERAH MENGUNDI

Dalam menetapkan sempadan Bahagian-bahagian Pilihan Raya Parlimen dan juga Bahagian-bahagian Pilihan Raya Negeri, SPR telah menggunakan semua Daerah Mengundi yang ada pada tahun asas persempadanan, iaitu tahun 2001.

21. PETA DAN PEMETAAN

21.1. Kajian semula dan persempadanan ini dibuat dengan cara menerapkan kepada peta-peta asas (base-map) garis-garis sempadan Bahagian-bahagian Pilihan Raya Parlimen dan Negeri yang sedia ada untuk menunjukkan dengan jelas kedudukan

tempat, saliran, lingkaran jalan, sempadan daerah pentadbiran dan sebagainya.

- 21.2. Rang pelan Bahagian-bahagian Pilihan Raya seperti yang dicadangkan ini disediakan oleh SPR dan kemudiannya telah dikaji oleh pihak Jabatan Ukur dan Pemetaan yang telah menyediakannya semula mengikut apa yang dikira sebagai yang paling tepat untuk dijadikan asas panduan dalam menentukan sempadan Bahagian-bahagian Pilihan Raya. Rang pelan Bahagian Pilihan Raya Parlimen dan Negeri bagi negeri Sabah adalah seperti yang diberikan di dalam **BAB F Jilid II** kepada Laporan ini.

22. NAMA BAHAGIAN PILIHAN RAYA

- 22.1. SPR mendapati nama beberapa bahagian pilihan raya tidak sesuai sama ada disebabkan bahagian berkenaan telah berubah bentuknya atau pada pendapat SPR nama-nama berkenaan dianggap tidak sesuai lagi untuk digunakan. Misalnya N.3 Bengkoka telah ditukar kepada N.3 Pitas dan N.15 Sembulan telah ditukar kepada N.17 Tanjong Aru.
- 22.2. Nama baru yang diberikan adalah berpandukan kepada ciri-ciri seperti yang berikut:-
- i) tempat yang terkenal seperti nama bandar, pekan, daerah, mukim dan sebagainya; dan
 - ii) tempat yang mempunyai latar belakang sejarah yang perlu dihidupkan semula.

22.3. Dalam mengkaji kesesuaian nama tersebut, SPR telah mengelakkan seberapa yang boleh daripada:-

- i) memberi nama yang berunsur penjajah;
- ii) menggunakan nama daripada perkataan yang boleh dianggap umum sebagai kurang manis atau kurang sopan; dan
- iii) menggunakan cantuman dua nama seperti dua daerah pentadbiran atau dua tempat berdekatan.

23. PELANTIKAN DI BAWAH PERKARA 115(2) PERLEMBAGAAN

Bersesuaian dengan kehendak Fasal (2) Perkara 115, Perlembagaan Persekutuan, Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong telah memperkenalkan lantikan seorang pegawai daripada Jabatan Perangkaan dan seorang pegawai daripada Jabatan Ukur dan Pemetaan yang mempunyai pengetahuan khas mengenai topografi dan taburan penduduk untuk menasihati SPR dalam perkara-perkara tertentu berkenaan dengan persempadanan semula ini.

BAB C

PAMERAN, RAYUAN DAN SIASATAN TEMPATAN

24. NOTIS DAN PENGESYORAN

24.1. Bersesuaian dengan kehendak Seksyen 4 Bahagian II Jadual Ketiga Belas, Perlembagaan Persekutuan, SPR sebelum membuat perakuan kepada Kerajaan dalam bentuk laporan kajian semula dan persempadanan, perlulah terlebih dahulu mempamerkan semua pengesyoran yang dicadangkan bagi Bahagian-bahagian Pilihan Raya Parlimen dan Negeri dalam negeri Sabah sebagaimana yang telah dikaji semula oleh SPR.

24.2. Seksyen 4 Bahagian II Jadual Ketiga Belas, Perlembagaan Persekutuan memperuntukkan seperti yang berikut:-

"4. Jika ketetapan telah diambil bagi sementara oleh SPR untuk membuat syor-syor mengikut Fasal (2) Perkara 113 mengenai sesuatu bahagian pilihan raya, SPR itu hendaklah memberitahu Yang diPertua Dewan Rakyat dan Perdana Menteri mengenainya, dan hendaklah menyiarkan dalam Warta dan dalam sekurang-kurangnya satu akhbar yang beredar dalam bahagian pilihan raya itu suatu notis menyatakan:

- a) akibat syor-syor yang dicadangkan itu, dan (kecuali jika ia bercadang mengesyorkan tiada apa-apa perubahan akan dibuat mengenai bahagian pilihan raya itu) bahawa suatu salinan syor-syornya itu adalah terbuka untuk diperiksa di sesuatu tempat yang ditentukan dalam bahagian pilihan raya itu; dan

- b) bahawa rayuan berkenaan dengan syor-syor yang dicadangkan itu boleh dibuat selepas notis itu disiarkan, dan SPR hendaklah mempertimbangkan apa-apa jua rayuan yang dibuat dengan sempurna mengikut sesuatu notis itu".

24.3. Berpandukan peruntukan di atas, SPR membuat keputusan supaya notis-notis yang mengandungi syor-syor SPR disiarkan di dalam Warta dan juga menerusi akhbar-akhbar tempatan untuk memberitahu umum mengenai syor-syor berkenaan dan pemeriksaan yang dapat dibuat oleh orang ramai di tempat-tempat yang ditetapkan. Representasi-representasi terhadap syor-syor boleh dibuat kepada SPR dalam masa yang ditetapkan dan SPR akan mempertimbangkan apa-apa jua rayuan yang dibuat dengan sempurna mengikut notis itu.

24.4. Berikutan dengan keputusan ini, SPR telah menyiarkan notis di dalam Warta Kerajaan dan akhbar Utusan Malaysia, New Straits Times dan Daily Express pada 8 Ogos 2002 serta mempamerkan pengesyoran-pengesyoran yang dicadangkan di semua Bahagian pilihan raya Parlimen dan Negeri yang terlibat.

24.5. Notis ini mengandungi, antara lain, perkara-perkara yang berikut:-

- i) Huraian mengenai Bahagian-bahagian Pilihan Raya yang terlibat dalam pengesyoran-pengesyoran; dan
- ii) Senarai nama tempat di mana pengesyoran-pengesyoran boleh diperiksa oleh orang ramai.

25. PENGESYORAN

25.1. Pengesyoran-pengesyoran yang dipamerkan menerusi notis itu mengandungi:-

- i) Peta negeri Sabah yang menunjukkan Bahagian Pilihan Raya Parlimen dan Negeri serta senarai bilangan pemilih; dan
- ii) Senarai Daerah Mengundi.

26. TEMPAT PAMERAN

Sebanyak 47 tempat pameran yang sesuai telah diadakan untuk membolehkan orang ramai memeriksa syor-syor yang dicadangkan.

27. REPRESENTASI DAN BANTAHAN

27.1. Mengikut kehendak Seksyen 4(b) Bahagian II Jadual Ketiga Belas, Perlembagaan Persekutuan, orang ramai boleh membuat representasi berkenaan dengan syor-syor yang dicadangkan. Representasi itu perlu disampaikan kepada SPR di dalam tempoh satu bulan selepas tarikh notis mengenainya disiarkan. SPR adalah dikehendaki memberi pertimbangan terhadap apa-apa juga representasi yang dibuat dengan sempurna mengikut sesuatu notis itu.

27.2. Representasi yang sempurna yang diterima dibahagikan kepada dua kategori seperti yang berikut:-

- i) Representasi yang dibuat di dalam tempoh yang ditetapkan dan dialamatkan dengan betul kepada SPR oleh orang perseorangan, badan politik, persatuan sosial dan kemasyarakatan, persatuan perniagaan dan kumpulan pengundi yang jumlahnya tidak kurang daripada 100 orang; dan
- ii) Representasi yang dibuat di dalam tempoh yang ditetapkan dan dialamatkan dengan betul kepada SPR oleh perayu seperti yang dinyatakan di dalam Seksyen 5 Bahagian II Jadual Ketiga Belas, Perlembagaan Persekutuan yang baginya perlu diadakan siasatan tempatan.

27.3. Representasi yang baginya layak diadakan Siasatan Tempatan seperti yang dinyatakan di perenggan 27.2 (ii) adalah seperti yang berikut:-

- a) Representasi daripada Kerajaan Negeri atau mana-mana pihak berkuasa tempatan yang kesemua atau sebahagian kawasannya terkandung di dalam Bahagian-bahagian Pilihan Raya yang terlibat di dalam syor itu; atau
- b) Representasi daripada sekumpulan orang seramai 100 orang atau lebih yang nama-namanya ditunjukkan di dalam daftar pemilih semasa bagi Bahagian Pilihan Raya yang berkenaan.

27.4. Di dalam tempoh yang ditetapkan bagi orang ramai membuat representasi dan cadangan balas tersebut, sebanyak 66 representasi telah diterima, dan daripada jumlah itu, hanya 28 representasi sahaja yang memenuhi syarat untuk diadakan

Siasatan Tempatan. Bilangan representasi yang diterima bagi negeri Sabah adalah seperti yang berikut:

Bilangan representasi yang memenuhi syarat untuk diadakan siasatan tempatan		Bilangan representasi yang tidak memenuhi syarat untuk diadakan siasatan tempatan	Jumlah
Representasi daripada Kerajaan Negeri dan Penguasa Tempatan	Representasi daripada sekumpulan 100 orang pemilih	-	-
-	28	38	66

27.5. Selain itu terdapat representasi yang tidak memenuhi syarat notis dan SPR telah memutuskan untuk tidak mengambil apa-apa tindakan terhadapnya.

27.6. Representasi yang dikemukakan itu adalah representasi bertulis. Mengikut kandungan representasi yang diterima daripada perayu-perayu adalah didapati bahawa butir-butir atau isu-isu yang terlibat di dalam rayuan boleh dibahagikan kepada 3 perkara seperti yang berikut:-

- i) Representasi terhadap pengeluaran Daerah-daerah Mengundi tertentu dalam Bahagian-bahagian Pilihan Raya yang sedia ada kepada Bahagian-bahagian Pilihan Raya yang disyorkan;

- ii) Representasi supaya ditukar nama Bahagian-bahagian Pilihan Raya yang dicadangkan; dan
- iii) Representasi yang terkeluar daripada skop dan bidang kuasa SPR termasuk rayuan umum berkaitan dengan sentimen politik tempatan.

27.7. Mengikut kehendak Seksyen 5 Bahagian II Jadual Ketiga Belas, Perlembagaan Persekutuan, setelah representasi diterima daripada pihak-pihak yang layak membuat rayuan, SPR hendaklah mengadakan Siasatan Tempatan untuk menimbangkan representasi dan cadangan balas daripada orang ramai. Untuk memenuhi kehendak peruntukan tersebut, SPR telah menjalankan siasatan tempatan di Negeri Sabah selama tempoh 9 hari bermula pada 2 Oktober 2002. SPR telah mengadakan mesyuarat berkaitan dengannya dari semasa ke semasa untuk menimbangkan representasi dan cadangan balas yang telah dikemukakan sama ada melalui surat representasi ataupun keterangan yang dikemukakan semasa urusan Siasatan Tempatan dijalankan.

28. ULASAN MENGENAI REPRESENTASI YANG DITERIMA

28.1. Ulasan Am

Terdapat kira-kira 66 representasi daripada pihak-pihak yang berkepentingan di Sabah. Isi kandungan tiap-tiap rayuan mengandungi bahan yang hampir sama dan pada amnya tidak mengandungi cadangan balas yang baik dan wajar untuk dipertimbangkan. Kebanyakan representasi dan cadangan balas adalah berunsur kepentingan politik peribadi dan parti yang terlibat.

Ada juga yang mengandungi hujah-hujah politik berunsur faktor perkauman dan kepentingan lain yang tidak mendatangkan kebaikan kepada kepentingan proses pilihan raya. Daripada surat-surat rayuan itu terdapat unsur-unsur sentimen politik kepartian yang tebal dan kandungan rayuan telah dibuat secara yang dirancang oleh pihak tertentu. Tujuan pokok rayuan-rayuan berkenaan adalah supaya dipinda kawasan semata-mata untuk kepentingan kaum-kaum tertentu, manakala yang lain untuk mengembalikan sempadan kawasan asal Bahagian Pilihan Raya kerana mahu mengekalkan kepentingan peribadi seseorang.

28.2. Butir-Butir Rayuan

Ringkasan butir-butir rayuan yang dikemukakan beserta dengan keputusan SPR adalah seperti di **Lampiran A1, A1(a) dan A2.**

29. PAMERAN KEDUA

29.1. Setelah memberikan pertimbangan yang teliti, SPR telah memberikan kelulusan atau persetujuan terhadap beberapa representasi atau cadangan balas yang melibatkan Bahagian-bahagian Pilihan Raya tertentu. Oleh yang demikian, perubahan-perubahan terpaksa dibuat terhadap syor-syor asal yang telah dipamerkan itu dan jadual pindaan kepada syor-syor Suruhanjaya dan rang pelan Bahagian-bahagian Pilihan Raya Parlimen dan Negeri bagi negeri Sabah telah dipamerkan semula untuk kali kedua selama sebulan mulai 27 Disember 2002 untuk diperiksa oleh orang ramai. Beberapa representasi telah diterima sekali lagi terhadap bahagian-bahagian yang terlibat itu.

- 29.2. Setelah tempoh pameran kedua ditutup pada 26 Januari 2003, sebanyak 16 representasi telah diterima dan daripada jumlah ini hanya 2 rayuan memenuhi syarat notis untuk diadakan urusan siasatan tempatan. Bilangan representasi yang diterima dan siasatan tempatan telah dijalankan selepas pameran kedua adalah seperti berikut:

Bilangan representasi yang memenuhi syarat untuk diadakan siasatan tempatan		Bilangan representasi yang tidak memenuhi syarat untuk diadakan siasatan tempatan	Jumlah
Representasi daripada Kerajaan Negeri	Representasi daripada sekumpulan 100 orang pemilih	-	-
-	2	14	16

- 29.3. Butir-butir representasi yang telah dikemukakan berserta keputusan SPR mengenainya adalah seperti di **Lampiran B1 dan B2**.

BAB D

ULASAN AM DAN PERAKUAN

30. ULASAN AM

- 30.1. Pelaksanaan tanggungjawabnya di bawah Fasal (2) Perkara 113 Perlembagaan Persekutuan adalah tugas yang rumit khususnya bagi negeri Sabah di mana perubahan-perubahan pada bentuk demografi dan kemudahan pengangkutan dan perhubungan memerlukan tindakan pengubahsuaian kawasan-kawasan pilihan raya secara menyeluruh. SPR sememangnya menjangka bahawa perubahan seumpama ini akan menimbulkan pelbagai reaksi positif atau negatif daripada pelbagai pihak, khususnya pihak-pihak yang berkepentingan seperti parti-parti politik dan wakil-wakil rakyat yang terlibat.
- 30.2. Sungguhpun pindaan kepada Perkara 46, Perlembagaan Persekutuan oleh Parlimen untuk memperuntukkan tambahan Kerusi Parlimen bagi Negeri Sabah belum dilakukan, namun atas sebab-sebab yang telah diterangkan, tambahan Kerusi Parlimen dan pindaan sempadan Bahagian-bahagian Pilihan Raya Parlimen dan Negeri bagi negeri Sabah perlu dikaji dan dipersempadankan semula. Pelbagai perubahan yang telah berlaku sejak tahun 1994, iaitu sejak persempadanan semula yang terakhir dilaksanakan, termasuk pertambahan bilangan penduduk sebanyak 46.78%, perubahan taburan penduduk, peningkatan pembangunan infrastruktur termasuk kemudahan perhubungan dan pengangkutan, pembangunan kawasan wilayah serta pusat-pusat perkembangan ekonomi dan sebagainya menimbulkan keperluan bagi tindakan yang telah diambil. Bagi Kerusi Dewan Undangan

Negeri, ia telah diselaraskan apabila Kerajaan Negeri Sabah meminda Perlembagaan Negeri pada bulan Oktober 2002 bagi menambah 12 Kerusi Negeri seperti yang telah dicadangkan oleh SPR.

31. PERAKUAN

- 31.1. Berasaskan keterangan-keterangan di atas, SPR memperakukan Bahagian-bahagian Pilihan Raya Parlimen dan Negeri seperti yang diberikan di dalam **Jadual 1** kepada Laporan ini;
- 31.2. Untuk kemudahan rujukan, dikemukakan **Jadual 2** yang menunjukkan Daerah-daerah Mengundi di dalam Bahagian-bahagian Pilihan Raya Parlimen dan Negeri seperti yang diperakukan dan jumlah pemilih di dalam tiap-tiap Daerah Mengundi yang dicadangkan bagi tiap-tiap Bahagian Pilihan Raya; dan
- 31.3. Sebagai perbandingan, ada diberikan di dalam **Jadual 3** Bahagian-bahagian Pilihan Raya Parlimen dan Negeri yang sedia ada termasuk bilangan pemilih mengikut daftar pemilih yang disahkan pada 27 Disember 2001.

32. PENGHARGAAN

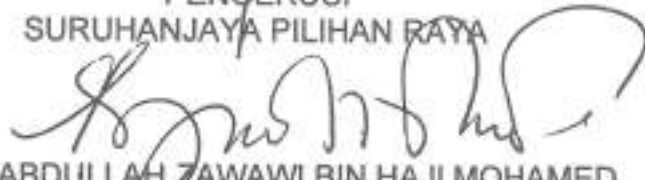
- 32.1. Dalam menjalankan urusan kajian semula dan persempadanan semula ini, SPR telah menggunakan banyak tenaga pegawai dan kakitangan bukan sahaja di Ibu Pejabat SPR bahkan juga di Pejabat Pilihan Raya Negeri Sabah. Kepada pegawai-pegawai dan kakitangan Urus Setia khususnya yang terlibat secara langsung dalam menjalankan tanggungjawab ini serta pegawai dan

kakitangan di peringkat negeri Sabah, SPR merakamkan penghargaan dan terima kasih. SPR juga mengucapkan terima kasih kepada pihak Jabatan Ukur dan Pemetaan Malaysia yang telah memberikan bantuan tenaga dan material kepada SPR dalam menyediakan peta untuk pameran dan untuk laporan ini. Penghargaan dan terima kasih juga ditujukan kepada Jabatan Perangkaan Malaysia atas sumbangannya.

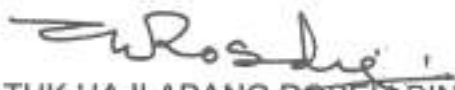
- 32.2. Akhir sekali, SPR merakamkan penghargaan dan terima kasih kepada Y.B. Setiausaha Kerajaan Negeri Sabah, Setiausaha Kerajaan Persekutuan Sabah, Polis DiRaja Malaysia peringkat Negeri dan Daerah, Pegawai-pegawai Daerah, Ketua-ketua Eksekutif, Penguasa-penguasa Tempatan, pegawai-pegawai dan kakitangan Pejabat Penerangan Negeri dan Daerah dan Pentadbir-pentadbir pelbagai pertubuhan sukarela yang telah memberikan kerjasama dalam membantu menyediakan tempat-tempat pameran dan tempat-tempat Siasatan Tempatan yang telah berlangsung di seluruh negeri Sabah sepanjang tempoh urusan kajian semula dan persempadanan Bahagian-bahagian Pilihan Raya ini.

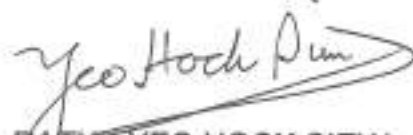
DATUK WIRA HJ. AB. RASHID BIN HJ. AB. RAHMAN
PENGURUSI
SURUHANJAYA PILIHAN RAYA

DATO' ABDULLAH ZAWAWI BIN HAJI MOHAMED
TIMBALAN PENGURUSI
SURUHANJAYA PILIHAN RAYA

DATUK HAJI ABANG ROSELI BIN
ABANG HAJI PALENG
AHLI
SURUHANJAYA PILIHAN RAYA

DATUK YEO HOCK SIEW
AHLI
SURUHANJAYA PILIHAN RAYA

FATEH CHAND A/L PARS RAM
AHLI
SURUHANJAYA PILIHAN RAYA

DATO' HAJI ZAINAL ABIDIN BIN
HAJI MAT SAID
AHLI
SURUHANJAYA PILIHAN RAYA

DATUK HAJI HAMDIN BIN BUYONG
AHLI
SURUHANJAYA PILIHAN RAYA

DATO' HAJI WAN AHMAD BIN WAN OMAR
SETIAUSAHA
SURUHANJAYA PILIHAN RAYA

PUTRAJAYA
10 Mac 2003.

LAMPIRAN A

BAHAGIAN-BAHAGIAN DAN DAERAH-DAERAH PENTADBIRAN NEGERI SABAH

A. PANTAI BARAT

1. Kota Kinabalu
2. Tuaran
3. Tamparuli (Daerah Kecil)
4. Kota Belud
5. Ranau
6. Penampang
7. Papar
8. Putatan (Daerah Kecil)

B. BAHAGIAN KUDAT

1. Kudat
2. Pitas
3. Kota Marudu
4. Banggi (Daerah Kecil)
5. Matunggong (Daerah Kecil)

C. BAHAGIAN PEDALAMAN

1. Beaufort
2. Kuala Penyu
3. Sipitang
4. Keningau
5. Nabawan (Pensiangan)
6. Tambunan
7. Membakut (Daerah Kecil)
8. Menumbok (Daerah Kecil)
9. Tenom
10. Kemabong (Daerah Kecil)
11. Sook (Daerah Kecil)

D. BAHAGIAN SANDAKAN

1. Sandakan
2. Kinabatangan
3. Beluran (Labuk dan Sugut)
4. Telupid (Daerah Kecil)
5. Tongod

E. BAHAGIAN TAWAU

1. Tawau
2. Semporna
3. Kunak
4. Lahad Datu
5. Tungku (Daerah Kecil)

LAMPIRAN B

**KELUASAN BAHAGIAN PILIHAN RAYA
PARLIMEN DAN NEGERI YANG DICADANGKAN**

BAHAGIAN PILIHAN RAYA	KELUASAN (KM PERSEGI)
N. 1 Banggi N. 2 Tanjong Kapor N. 3 Pitas P.167 KUDAT	1,325.55 230.64 888.45 2,444.64
N. 4 Matunggong N. 5 Tandek P.168 KOTA MARUDU	797.23 1,374.09 2,171.32
N. 6 Tempasuk N. 7 Kadamaian N. 8 Usukan P.169 KOTA BELUD	436.63 831.36 98.50 1,366.49
N. 9 Tamparuli N.10 Sulaman N.11 Kiulu P.170 TUARAN	208.14 148.84 791.68 1,148.66
N.12 Karambunai N.13 Inanam P.171 SEPANGGAR	69.72 202.72 272.44
N.14 Likas N.15 Api-Api N.16 Luyang P.172 KOTA KINABALU	20.27 15.81 19.49 55.57

BAHAGIAN PILIHAN RAYA		KELUASAN (KM PERSEGI)
N.17	Tanjong Aru	47.88
N.18	Petagas	23.56
P.173	PUTATAN	71.44
N.19	Kapayan	32.53
N.20	Moyog	403.80
P.174	PENAMPANG	436.33
N.21	Kawang	456.28
N.22	Pantai Manis	225.00
P.175	PAPAR	681.28
N.23	Bongawan	408.12
N.24	Membakut	378.04
P.176	KIMANIS	786.16
N.25	Klias	500.94
N.26	Kuala Penyu	425.08
P.177	BEAUFORT	926.02
N.27	Lumadan	880.77
N.28	Sindumin	2,727.57
P.178	SIPITANG	3,608.34
N.29	Kundasang	1,711.46
N.30	Karanaan	177.69
N.31	Paginatan	1,896.31
P.179	RANAU	3,785.46

BAHAGIAN PILIHAN RAYA		KELUASAN (KM PERSEGI)
N.32	Tambunan	1,338.93
N.33	Bingkor	861.15
N.34	Liawan	277.02
P.180	KENINGAU	2,477.10
N.35	Melalap	605.01
N.36	Kemabong	1,797.84
P.181	TENOM	2,402.85
N.37	Sook	2,388.45
N.38	Nabawan	5,936.93
P.182	PENSIANGAN	8,325.38
N.39	Sugut	3,481.34
N.40	Labuk	4,086.49
P.183	BELURAN	7,567.83
N.41	Gum-Gum	762.65
N.42	Sungai Sibuga	83.18
P.184	LIBARAN	845.83
N.43	Sekong	552.12
N.44	Karamunting	7.96
P.185	BATU SAPI	560.08
N.45	Elopura	31.88
N.46	Tanjong Papat	6.72
P.186	SANDAKAN	38.60

BAHAGIAN PILIHAN RAYA		KELUASAN (KM PERSEGI)
N.47	Kuamut	12,917.53
N.48	Sukau	4,959.51
P.187	KINABATANGAN	17,877.04
N.49	Tungku	3,973.72
N.50	Lahad Datu	3,166.45
N.51	Kunak	1,109.22
P.188	SILAM	8,249.39
N.52	Sulabayan	234.75
N.53	Senallang	338.88
N.54	Bugaya	542.83
P.189	SEMPORNA	1,116.46
N.55	Balung	1,002.73
N.56	Apas	402.32
N.57	Sri Tanjung	30.89
P.190	TAWAU	1,435.94
N.58	Merotai	778.17
N.59	Tanjong Batu	2,222.96
N.60	Sebatik	1,488.35
P.191	KALABAKAN	4,489.48
JUMLAH KESELURUHAN BAGI NEGERI SABAH:		73,140.13

**RINGKASAN RAYUAN-RAYUAN YANG MEMENUHI SYARAT
SIASATAN TEMPATAN MENGENAI SYOR-SYOR BAHAGIAN-BAHAGIAN
PILIHAN RAYA PARLIMEN DAN NEGERI BAGI NEGERI SABAH**

(1) Bil.	(2) Hari, Tarikh dan Masa	(3) Tempat Siasatan	(4) Perryu	(5) Butir-Butir Rayuan	(6) Sebab-Sebab Rayuan	(7) Bilangan Yang Hadir	(8) Bilangan Yang Memberi Keterangan	(9) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
1.	Rabu 2.10.2002 Jam 9.00 pagi	Kompleks Befa Dan Sukan Putatan	Pemilih- Pemilih Likas Timor	(a) Mengeluarkan daerah mengundi Likas Timor (150/13/05) daripada N.12 Karambunai dan dimasukkan ke dalam N.14 Likas	(i) Kedudukannya agak jauh daripada kawasan Karambunai. (ii) Mewujudkan kawasan meng- ikut kaum adalah tidak sesuai dengan konsep Barisan Nasional. (iii) Sungai Likas hendaklah diadakan sempadan. (iv) Menimbulkan masalah pentadbiran kampung	13	3	SPR berpendapat tidak timbul se- barang masalah pentadbiran kerana daerah mengundi ini berada di dalam satu daerah pentadbiran iaitu Dewan Bandaraya Kota Kinabalu. Perpindahan daerah mengundi ini ke N.14 Likas akan menyebabkan ketidakseimbangan pemilih di mana Likas akan menjadi 21,137 manakala Karambunai hanya akan tinggal 9,565 sahaja. Kedudukan- nya juga agak berdekatan iaitu di- sekitar bandar Kota Kinabalu sahaja. Oleh itu rayuan ini adalah ditolak.
2.	Rabu 2.10.2002 Jam 9.30 pagi	Kompleks Befa Dan Sukan Putatan	Pemilih- Pemilih Likas Baru	(a) Mengeluarkan daerah mengundi Likas Baru (150/13/10) daripada N.12 Karambunai dan dimasukkan ke dalam N.14 Likas	(i) Tidak sesuai tinggal di Likas tetapi mengundi di Karambunai. (ii) Memudahkan perkhidmatan Wakil Rakyat. (iii) Telah lama berada dalam DUN Likas. (iv) DUN Likas adalah berbilang kaum, jadi tak sesuai diadakan DUN satu kaum sahaja.	4	3	Perubahan sempadan bahagian pilihan raya tidak akan menjelaskan tempat mengundi. Pemilih akan mengundi ditempat mengundi yang sama. Soal kemudahan khidmat Wakil Rakyat tidak timbul kerana setiap Wakil Rakyat seharusnya memberi perkhidmatan kepada rakyat. Perubahan daerah mengundi tidak dapat dielakkan di mana terdapatnya tambahan kerusi dalam bahagian pilihan raya berkenaan. Oleh itu rayuan ini adalah ditolak.

(1) Bil.	(2) Hari, Tarikh dan Masa	(3) Tempat Siasatan	(4) Pesyu	(5) Butir-Butir Rayuan	(6) Sebab-Sebab Rayuan	(7) Bilangan Yang Hadir	(8) Bilangan Yang Memberi Keterangan	(9) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
3.	Rabu 2.10.2002 Jam 10.00 pagi	Kompleks Boia Dien Sukan Putatan	Pemilih- Pemilih Putatan	(a) N.17 Tanjung Aru ditukarkan nama kepada N.17 Tanjung Dumpli.	(i) Kawasan Tanjung Dumpli terkenal sebagai tempat melihat anak bulan. (ii) Tanjung Dumpli lebih mencerminkan kawasan bumiputera.	4	3	Nama Tanjung Aru telah lama terkenal dan melibatkan kawasan yang luas, sedangkan Tanjung Dumpli hanyalah sebuah kampung sahaja. Oleh itu SPR membuat keputusan untuk mengekal nama N.17 Tanjung Aru.
				(b) Memasukkan lokasi Masjid Lama Polis Kapayan, Berek Polis, Ibu Pejabat Polis Kapayan, Berek Pasukan Gerak Am, Kampong Kapayan Koperati, Rumah Muzah Kapayan, Pejabat Haiwan Kapayan, Pejabat Telekom Kapayan, Taman Olivia, Kampong Air Ganang, Taman Friend Ship I, Kampong Peringatan, Tugu Peringatan, Kampong Ganang, Kuburan Orang Islam Kampong Ganang dan Kampong Bebangkung diropda P.174 Penampang ke P.173 Putatan.	(i) Kawasan ini merupakan kawasan majoriti bumiputera. (ii) Untuk mengimbangi kaum lain.			SPR berpendapat perpindahan lokaliti boleh dilakukan dalam urusan yang berlainan daripada urusan pensempadanan. Urusan ini boleh dilakukan pada bila-bila masa jika ianya sesuai dan diperlukan. Oleh itu SPR menolak rayuan untuk memindahkan beberapa lokaliti daripada P.174 Penampang ke P.173 Putatan.

(1) Bil.	(2) Hari, Tarikh dan Masa	(3) Tempat Siasatan	(4) Penasuh	(5) Butir-Butir Rayuan	(6) Sebab-Sebab Rayuan	(7) Bilangan Yang Hadir	(8) Bilangan Yang Memberi Keterangan	(9) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
4.	Rabu 2.10.2002 Jam 10.30 pagi	Kompleks Befa Dan Sukan Pulutan	Pemilih- Pemilih Sembulan	(a) Mengeluarkan daerah mengundi Pulau Gaya (150/13/07) daripada N.17 Tanjung Aru untuk dimasukkan ke dalam N.12 Karambunai.	(i) Ianya terletak berhampiran dengan Telok Sepangar.	Tidak Hadir		(a) SPR berpendapat Pulau Gaya lebih mudah dihubungi melalui Tanjung Aru berbanding dengan Karambunai. Rayuan di tolak.
				(b) Mengeluarkan daerah mengundi Muhibbah (152/17/09) dan Pasir Putih (152/17/08) daripada N.17 Tanjung Aru dan dimasukkan ke dalam N.18 Petagas.	(i) Kedua-dua daerah mengundi ini berasal dari Petagas yang berada di dalam Penampang.			(b) Daerah mengundi Muhibbah (152/17/09) dan Pasir Putih (152/17/08) adalah lebih hampir dengan Tanjung Aru, walaupun ianya berada dalam daerah Penampang. Dari segi perhubungan ianya tidak ada masalah yang akan timbul kerana jalan perhubungan adalah baik. Kedudukannya perlu di- kekalkan dalam Tanjung Aru bagi mengkalkan keseimbangan pemilih di antara Tanjung Aru dan Petagas.
				(c) Mengeluarkan daerah mengundi Kapayan Barat (151/15/06) daripada N.16 Luyang dan dimasukkan ke dalam N.17 Tanjung Aru	(i) Kedudukannya agak terasing daripada Luyang. (ii) Ianya sebahagian daripada kawasan Tanjung Aru.			(c) Kedudukan Kapayan Barat (151/15/06) dalam N.16 Luyang tidak akan menimbulkan sebarang masalah kerana kawasannya yang kecil dan mempunyai jalan perhubungan yang baik. Oleh itu rayuan untuk mengeluarkan daerah mengundi Kapayan Barat dari N.16 Luyang untuk dimasukkan ke dalam N.17 Tanjung Aru adalah ditolak.

(1) Bil.	(2) Hari, Tarikh dan Masa	(3) Tempat Siasatan	(4) Perayu	(5) Butir-Butir Rayuan	(6) Sebab-Sebab Rayuan	(7) Bilangan Yang Hadir	(8) Bilangan Yang Memberi Keterangan	(9) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
				(d) N.17 Tanjung Aru ditukarkan nama kepada N.17 Sembulan.	(i) Daerah mengundi yang dicaadangkan dalam DUN Tanjung Aru adalah asalnya dalam Sembulan.			(d) Nama Tanjung Aru adalah lebih dikenal ramai. Oleh itu SPR mengemukakan nama DUN Tanjung Aru.
				(e) P.173 Putatan ditukar nama kepada P.173 Tanjung Aru.	(i) Tidak alasan yang diberikan.			(e) SPR berpendapat nama Putatan perlu ditunjukkan sebagai nama Parlimen kerana hanya amat pesat membangun dan merupakan sebuah daerah pentadbiran kecil yang sedang dimajukan.
				(f) P.173 Putatan terdiri daripada N.17 Tanjung Aru dan N.19 Kapeyan manakala P.174 Penampang terdiri daripada N.20 Moyog dan N.18 Petagas.	(i) Semuanya berada di dalam satu daerah pentadbiran yang sama.			(f) Dari segi kombinasi DUN, SPR berpendapat tidak ada sebarang masalah kerana semuanya berada dalam satu kawasan yang berdekatan dan mudah dari segi pentadbiran.
5.	Rabu 2.10.2002 Jam 11.00 pagi	Kompleks Bella Dan Sukan Putatan	Pemilih- Pemilih Pulau Gaya	(a) Mengeluarkan daerah mengundi Pulau Gaya (15013/07) daripada N.17 Tanjung Aru untuk dimasukkan ke dalam N.12 Karambunai.	(i) Masalah logistik pentadbiran kampong. (ii) Pulau Gaya lebih hampir dari Karambunai.	3	3	Rayuan di tolak atas sebab sama seperti di Bilangan 4(a).

(1) BIL	(2) Hari, Tarikh dan Masa	(3) Tempat Siasatan	(4) Pelayu	(5) Butir-Butir Rayuan	(6) Sebab-Sebab Rayuan	(7) Bilangan Yang Hadir	(8) Bilangan Yang Memberi Keterangan	(9) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
6.	Rabu 2.10.2002 Jam 10.30 pagi	Kompleks Belia Dan Sukan Putatan	Pemilih- Pemilih Buit	(a) Mengeluarkan daerah mengundi Buit (152/17/03) daripada N.20 Moyog dan dimasukkan ke dalam N.19 Kapayan.	(i) Letaknya berhampiran dengan daerah mengundi lain yang berada di dalam N.19 Kapayan (ii) Telah mengundi di dalam satu DUN yang sama dengan daerah mengundi di N.19 Kapayan.	Tidak Hadir	-	SPR berpendapat mengekalkan daerah mengundi Buit (152/17/03) di dalam N.20 Moyog tidak akan menimbulkan masalah kerana hanya berada di dalam daerah pentadbiran yang sama iaitu Daerah Penampang. Oleh itu rayuan tersebut adalah ditolak.
7.	Rabu 2.10.2002 Jam 12.00 tghari	Kompleks Belia Dan Sukan Putatan	Pemilih- Pemilih Kurai	(a) Mengeluarkan daerah mengundi Kurai (152/17/05) daripada N.20 Moyog dan dimasukkan ke dalam N.19 Kapayan.	(i) Daerah mengundi Kurai lebih sesuai diletakkan di dalam N.19 Kapayan. (ii) Mempunyai hubungan yang rapat dengan pemilih-pemilih di N.19 Kapayan.	Tidak Hadir	-	Setelah disemak kedudukan daerah mengundi Kurai, di dapati sukar untuk dipindahkan ke N.19 Kapayan kerana ia terpaksa melangkaui beberapa daerah mengundi lain. Sekiranya daerah mengundi Kurai hendak dipindahkan maka terpaksa dimasukkan bersama tiga daerah mengundi lagi yang akan menyebabkan ketidak seimbangan pemilih di antara N.20 Moyog dan N.19 Kapayan. Oleh itu rayuan tersebut adalah ditolak.
8.	Jumaat 4.10.2002 Jam 10.00 pagi	Dewan Serbaguna Papar	Pemilih- Pemilih Limbahau	(a) Mengeluarkan daerah mengundi Limbahau (153/19/05) daripada N.22 Pantai Maris dan dimasukkan ke dalam N.21 Kawang.	(i) Penduduk Limbahau mempunyai hubungan erat dengan penduduk-penduduk N.21 Kawang. (ii) Pembangunan yang lebih di Limbahau akan berisiko jika hanya diletakkan dibawah N.21 Kawang.	Tidak Hadir	-	Daerah mengundi ini sebenarnya berasal di dalam DUN N.22 Pantai Maris. Perubahan tidak boleh diakukan kerana daerah mengundi ini terputus jika hanya hendak dimasukkan ke dalam N.21 Kawang. Oleh itu rayuan ini adalah ditolak.

(1) Bil.	(2) Hari, Tarikh dan Masa	(3) Tempat Siasatan	(4) Pelayu	(5) Butir-Butir Rayuan	(6) Sebab-Sebab Rayuan	(7) Bilangan Yang Hadir	(8) Bilangan Yang Memberi Keterangan	(9) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
9.	Isnin 7.10.2002 Jam 9.00 pagi	Majlis Daerah Rantau	Pemilih- Pemilih Kampung Poring	(a) Mengeluarkan Kampung Poring dalam daerah mengundi Lohan (156/25/06) daripada N.31 Pagingetan dan dimasukkan ke dalam N.20 Kundasang.	(i) Kampung Poring adalah berhampiran daerah mengundi Perancangan (156/25/04) yang telah dimasukkan ke dalam N.20 Kundasang (ii) Mempunyai keluarga terdekat dan harta benda dengan daerah mengundi Perancangan. (iii) Telah serasi dengan Wakil Rakyat sekarang.	9	3	Dalam urusan ini SPR tidak memindahkan lokali, apa yang di pindahkan ialah keseluruhan daerah mengundi yang di dalamnya terdapat lokasi berkenaan. Oleh itu rayuan ini ditolak.
10.	Selasa 8.10.2002 Jam 9.00 pagi	Dewan Seri Lamag Kinabatangan	Pemilih- Pemilih Kinabatangan	(a) Daerah mengundi Tronglit (162/39/01) dan Sekong (162/39/02) dikeluarkan daripada P.185 Batu Sapi dan dimasukkan ke dalam P.187 Kinabatangan.	(i) Jaraknya lebih dekat dengan Kinabatangan berbanding dengan Sandakan. (ii) Pemilih-pemilih telah selesai dengan Wakil Rakyat sekarang.	15	4	SPR berpendapat daerah mengundi Tronglit dan Sekong lebih sesuai diletakkan di bawah P.185 Batu Sapi kerana ia berada di bawah pentadbiran Sandakan iaitu daerah pentadbirannya. Wakil Rakyat hanya perlu berurusan dengan satu pejabat daerah sahaja. Pengeluaran dua daerah mengundi ke P.185 Batu Sapi akan mengurangkan beban tugas Wakil Rakyat di Kinabatangan.
				(b) Daerah mengundi Tambisan (162/39/09) dikeluarkan daripada P.186 Lahad Datu dan dimasukkan ke dalam P.187 Kinabatangan.	(i) Daerah mengundi ini asalnya berada di dalam P.187 Kinabatangan. (ii) Telah serasi dengan Wakil Rakyat yang ada.			Daerah mengundi Tambisan terletak lebih dekat dan mudah perhubungannya dengan Tungku yang berada di dalam P.188 Lahad Datu berbanding dengan DUN Sukau di Kinabatangan. Oleh itu Daerah mengundi Tambisan adalah lebih sesuai dimasukkan ke dalam P.188 Lahad Datu. Rayuan ini ditolak.

(1) Bil.	(2) Hari, Tarikh dan Masa	(3) Tempat Siasatan	(4) Penasih	(5) Butir-Butir Rayuan	(6) Sebab-Sebab Rayuan	(7) Bilangan Yang Hadir	(8) Bilangan Yang Memberi Keterangan	(9) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
				(c) Mewujudkan satu lagi DUN di P.187 Kinabatangan, DUN baru tersebut dinamakan Bukit Garam.	(i) Daerah Kinabatangan terlalu luas jadi ia memerlukan tambahan 1 DUN lagi (ii) Untuk memudahkan tugas Wakil Rakyat. (iii) Sebagai penggerak kepada pembangunan. (iv) Ramai penduduk yang belum memiliki kad pengenalan dan mereka juga berhak untuk mendapatkan khidmat Wakil Rakyat.			Rayuan ini tidak memenuhi kehendak Seksyen 4 Bahagian 2 Jadual Ketiga Belas Perlembagaan. Oleh itu rayuan ini adalah ditolak.
11.	Rabu 9.10.2002 Jam 9.00 pagi	Dewan Masyarakat Lahad Datu	Pemilih- Pemilih Belacha	(a) Daerah mengundi Belacha (163/42/16) dikeluarkan daripada N.49 Tungku dan dimasukkan ke dalam N.50 Sapagaya.	(i) Daerah mengundi Belacha lebih dekat dengan Pusat Pentadbiran DUN Sapagaya. (ii) Memudahkan urusan pentadbiran penduduk-penduduk tempatan.	Tidak Hadir		SPR berpendapat walau pun daerah mengundi Belacha terletak lebih dekat dengan Sapagaya ianya tidak akan menimbulkan sebarang masalah pentadbiran kerana kedua-dua DUN berkenaan berada di bawah daerah pentadbiran yang sama iaitu daerah Lahad Datu. Oleh itu rayuan untuk mengeluarkan daerah mengundi Belacha daripada N.49 Tungku dan dimasukkan ke dalam N.50 Sapagaya adalah ditolak.

(1) Bil.	(2) Hari, Tarikh dan Masa	(3) Tempat Siasatan	(4) Perayu	(5) Butir-Butir Rayuan	(6) Sebab-Sebab Rayuan	(7) Bilangan Yang Hadir	(8) Bilangan Yang Memberti Keterangan	(9) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
12.	Rabu 9.10.2002 Jam 9.30 pagi	Dewan Masyarakat Lahad Datu	Pemilih- Pemilih Siam	(a) P.188 Lahad Datu ditukarkan nama kepada P.188 Siam.	(i) Parlimen Lahad Datu yang dicadangkan mengandungi dua daerah penoh dan satu daerah kecil jadi tidak sesuai lanya dinamakan bahagian pilihan raya Parlimen. (ii) Berasaskan nama Gunung yang terkenal iaitu Gunung Siam. (iii) Siam adalah nama yang telah sebut dan mempunyai unsur- unsur sejarah kepahlawanan dan ketahanan.	9	3	(a) SPR bersetuju dengan alasan-alasan yang di berikan, oleh itu nama P.188 Lahad Datu adalah ditukar kepada P.188 Siam iaitu mengikut nama asalnya.
				(b) N.50 Sapagaya ditukarkan nama kepada N.50 Lahad Datu.	(i) Sapagaya hanyalah nama sebuah kampung sahaja sedangkan Lahad Datu adalah nama daerah. (ii) Lahad Datu adalah nama asal yang telah berjaya mengekalkan keharmonian.			(b) Setelah mengambil kira keputusan di para 12(a) di atas SPR bersetuju untuk menukarkan nama N.50 Sapagaya kepada N.50 Lahad Datu.

(1) BIL	(2) Hari, Tarikh dan Masa	(3) Tempat Sesatan	(4) Perayu	(5) Butir-Butir Rayuan	(6) Sebab-Sebab Rayuan	(7) Bilangan Yang Hadir	(8) Bilangan Yang Memberi Keterangan	(9) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
13.	Khamis 10.10.2002 Jam 9.00 pagi	Dewan Masyarakat Tawau	Pemilih- Pemilih Sri Tanjung	<p>(a) Daerah mengundi Sin On (165/48/01) dan Kuhara (165/48/02) dikeluarkan daripada N.57 Sri Tanjung dan dimasukkan ke dalam N.56 Apas.</p> <p>(b) Daerah mengundi Tawau Lama (165/48/05) dikeluarkan daripada N.56 Apas dan dimasukkan ke dalam N.57 Sri Tanjung.</p>	<p>(i) Perbezaan pemilih yang ketara di antara N.57 Sri Tanjung dan N.56 Apas.</p> <p>(ii) Pelbagai masalah di kawasan bandar dan luar bandar. Oleh itu perlu ada pengasingan daerah-daerah mengundi.</p> <p>Apas Road dan Sin On adalah kawasan pertanian sedangkan Tawau Lama adalah kawasan bandar.</p> <p>(iii) Masalah bandar cukup banyak dan ia dibebani pula oleh pemilih yang ramai.</p> <p>(iv) Terdapat kealapan kedudukan daerah mengundi yang sebenar.</p>	7	3	<p>Daerah mengundi Sin On dan Kuhara sebenarnya memang dari asal terletak di dalam N.57 Sri Tanjung, manakala N.56 Apas pula adalah DUN yang baru.</p> <p>Perbezaan pemilihnya memang wujud kerana N.57 Sri Tanjung adalah kawasan yang padat dengan penduduk dan tidak lagi dapat berkembang sedangkan N.56 Apas adalah sebuah kawasan yang sedang membangun termasuk Lapangan Terbang Baru Tawau. Perbezaan pemilih ini akan dapat dikurangkan dalam beberapa tahun lagi. Soal perbezaan kawasan bandar dan separuh bandar yang digabungkan tidak timbul kerana sebagai Wakil Rakyat, mereka perlu menyelesaikan semua masalah yang wujud. SPR berpendapat tidak ada masalah yang timbul kerana kedua-dua DUN ini berada di dalam daerah pentadbiran yang sama. Oleh itu kedua-dua rayuan ini adalah ditolak.</p> <p>Berhubung dengan kealapan kedudukan pemilih, lindak pembetulan telah diambil.</p>

**RINGKASAN RAYUAN-RAYUAN YANG MEMENUHI SYARAT
SIASATAN TEMPATAN MENGENAI SYOR-SYOR BAHAGIAN-BAHAGIAN
PILIHAN RAYA PARLIMEN DAN NEGERI BAGI NEGERI SABAH
TETAPI TIDAK DIADAKAN DAN KEPUTUSAN DIBUAT
DI IBU PEJABAT SURUHANJAYA PILIHAN RAYA**

(1) Bil.	(2) Perayu	(3) Butir-butir Rayuan	(4) Sebab-sebab Rayuan	(5) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
1.	Pemilih-Pemilih Penampang Utara	(a) Daerah mengundi Penampang Utara (152/16/06) dikeluarkan daripada N.19 Kapayan dan dimasukkan ke dalam N.20 Moyog.	(i) Pusat pengundian Penampang Utara berada di tengah-tengah DUN Moyog. (ii) Telah menjadi tradisi ianya berada di dalam DUN Moyog.	Setelah meneliti alasan-alasan yang diberikan dan setelah menyemak kedudukan yang sebenar, SPR berpendapat daerah mengundi Penampang Utara lebih sesuai dimasukkan ke dalam N.20 Moyog. Oleh itu rayuan tersebut adalah diterima.
2.	Pemilih-Pemilih Donggongan	(a) Daerah mengundi Donggongan (152/16/04) dikeluarkan daripada N.20 Moyog dan dimasukkan ke dalam N.19 Kapayan.	(i) Akan menjejaskan sistem pentadbiran dan saluran komunikasi rakyat kerana kedudukan daerah mengundi yang tidak teratur. (ii) Memberi kesinambungan aktiviti-aktiviti sosial dan ekonomi kepada N.19 Kapayan. (iii) Mengekalkan keharmonian rakyat jelata di kawasan berkenaan.	Setelah mengambil kira keputusan Bilangan 1 di atas, SPR berpendapat dari segi kedudukannya adalah lebih sesuai daerah mengundi Donggongan dimasukkan ke dalam N.19 Kapayan. Dengan demikian pemilih N.19 Kapayan dan N.20 Moyog akan menjadi seimbang. Oleh yang demikian rayuan tersebut adalah diterima.

(1) Bil.	(2) Perayu	(3) Butir-butir Rayuan	(4) Sebab-sebab Rayuan	(5) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
3.	Pemilih-Pemilih Gayang	(a) Daerah mengundi Gayang (149/10/09) dikeluarkan daripada N.10 Tamparuli dan dimasukkan ke dalam N.9 Sulaman.	(i) Pengundi-pengundi menjalankan aktiviti mereka di DUN Sulaman. (ii) Mereka tidak ada kaitan dengan N.10 Tamparuli kerana terdiri daripada kumpulan yang berlainan.	Rayuan di Bilangan 3 ini diteliti bersekali dengan rayuan-rayuan di Bilangan 4 hingga 10 kerana ianya mempunyai persamaan iaitu untuk mengekalkan DUN yang sedia ada. Setelah menyemak alasan-alasan yang dikemukakan, SPR berpendapat ianya mempunyai justifikasi untuk mengekalkan DUN N.9 Sulaman, N.10 Tamparuli dan N.11 Kiulu seperti yang sedia ada sekarang. Oleh itu SPR bersetuju untuk menerima rayuan-rayuan di Bilangan 3 hingga 10.
4.	Pemilih-Pemilih Mengkaladoi	(a) Daerah mengundi Mengkaladoi (149/09/06) dan Rungus (149/09/03) dikeluarkan daripada N.11 Kiulu dan dimasukkan ke dalam N.10 Tamparuli.	(i) N.11 Kiulu yang dicadangkan akan menjadi lebih luas dan ini menyukarkan khidmat Wakil Rakyat. (ii) Aspek pembangunan akan terbengkalai kerana peruntukannya terhad. (iii) Menyukarkan rakyat untuk berurusan dengan Wakil Rakyat kerana terpaksa melintasi Pekan Tamparuli.	Sama seperti di Bilangan 3.

(1) Bil.	(2) Perayu	(3) Butir-butir Rayuan	(4) Sebab-sebab Rayuan	(5) Ulaskan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
5.	Pemilih-Pemilih Topokon	(a) Daerah mengundi Topokon (149/09/05) dikeluarkan daripada N.9 Sulaman dan dimasukkan ke dalam N.10 Tamparuli.	(i) Menyukarkan ususan pentadbiran di Sulaman berbanding di Tamparuli. (ii) Ianya terletak dalam daerah kecil Tamparuli. Oleh itu lebih sesuai ianya dimasukkan ke dalam N.10 Tamparuli.	Sama seperti di Bilangan 3.
6.	Pemilih-Pemilih Rengalis	(a) Daerah mengundi Rengalis (149/09/04) dikeluarkan daripada N.9 Sulaman dan dimasukkan ke dalam N.10 Tamparuli.	(i) Tidak terdapat kemudahan yang diperlukan di Sulaman. (ii) Mempunyai hubungan tempatan dengan Tamparuli. (iii) Cadangan SPR tidak mengambil kira soal pentadbiran yang perlu diberi pertimbangan utama. (iv) Pindaan tidak perlu dilakukan kerana tidak ada tambahan kerusi di kawasan ini.	Sama seperti di Bilangan 3.
7.	Pemilih-Pemilih Rungus.	(a) Daerah mengundi Rungus (149/09/03) dikeluarkan daripada N.9 Sulaman dan dimasukkan ke dalam N.10 Tamparuli.	(i) Kedudukannya yang jauh dengan Kiulu menyebabkan kesukaran perhubungan. (ii) Dari segi geografi kedudukannya amat tidak berpatutan. (iii) Kawasan sekarang telah pun selesa untuk penduduk tempatan. (iv) Memisahkan hubungan tempatan.	Sama seperti di Bilangan 3.

(1) Bil.	(2) Peryu	(3) Butir-butir Rayuan	(4) Sebab-sebab Rayuan	(5) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
8.	Pemilih-Pemilih Tenghilan.	(a) Daerah mengundi Tenghilan (149/09/01) dikeluarkan daripada N.9 Sulaman dan dimasukkan ke dalam N.10 Tamparuli.	(i) Tidak ada kemudahan pentadbiran di Sulaman. (ii) Telah selesa dengan DUN sekarang. (iii) Menyebabkan putus hubungan tempatan. (iv) Menyulitkan urusan harian dengan Wakil Rakyat. (v) Tidak perlu perubahan kerana tiada tambahan cadangan kerusi di sini.	Sama seperti di Bilangan 3.
9.	Pemilih-Pemilih Mangkaladoi.	(a) Daerah mengundi Mengkaladoi (149/09/06) dikeluarkan daripada N.11 Kiulu dan dimasukkan ke dalam N.10 Tamparuli.	(i) Kawasan ini letaknya agak jauh dari Kiulu. (ii) Menimbulkan masalah pentadbiran. (iii) Sukar untuk mendapat khidmat Wakil Rakyat. (iv) Menjejaskan hubungan tempatan.	Sama seperti di Bilangan 3.
10.	Pemilih-Pemilih Rani.	(a) Daerah mengundi Rani (149/09/02) dikeluarkan daripada N.9 Sulaman dan dimasukkan ke dalam N.10 Tamparuli.	(i) Tidak terdapat kemudahan- kemudahan seperti mana yang dinikmati sekarang. (ii) Sukar untuk berurusan dengan pejabat Kerajaan kerana di Sulaman tidak ada pejabat Kerajaan. (iii) Menyukarkan urusan seharian dengan Wakil Rakyat. (iv) Menjejaskan hubungan tempatan.	Sama seperti di Bilangan 3.

(1) Bil.	(2) Perayu	(3) Butir-butir Rayuan	(4) Sebab-sebab Rayuan	(5) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
11.	Pemilih-Pemilih Limbawan.	(a) Daerah mengundi Limbawan (157/28/14) dikeluarkan daripada N.37 Sook dan dimasukkan ke dalam N.34 Liawan.	(i) Kedudukannya lebih dekat dengan N.34 Liawan. (ii) Kesukaran urusan harian kerana rakyat telah biasa dengan Pekan Keningau dan bukan dengan Sook. (iii) Mempunyai hubungan tempatan dengan Liawan.	Alasan-asalan yang dikemukakan adalah memuakan , kerana penduduk Limbawan lebih banyak berurusan dengan Keningau berbanding dengan Sook. Oleh itu rayuan tersebut adalah diterima.
12.	Pemilih-Pemilih Ansip.	(a) Daerah mengundi Ansip (158/30/05) dikeluarkan daripada N.34 Liawan dan dimasukkan ke dalam N.37 Sook.	(i) Asalnya telah berada di dalam DUN Sook yang telah dibatalkan. (ii) Mukim Ansip adalah termasuk dalam pentadbiran Daerah Kecil Sook. (iii) Sungai Pegalan akan menjadi sempadan yang lebih jelas di antara N.34 Liawan dan N.37 Sook.	SPR berpendapat alasan yang diberikan adalah munasabah dan setelah mempertimbangkan keputusan Bilangan 11, SPR bersetuju supaya daerah mengundi Ansip dimasukkan ke dalam N.37 Sook supaya kedua-dua DUN mempunyai pemilih yang seimbang.
13.	Pemilih-Pemilih Taurid Taud	(a) Daerah mengundi Taurid Taud (157/28/07) dikeluarkan daripada N.33 Bingkor dan dimasukkan ke dalam N.34 Liawan.	(i) Dari segi kedudukan geografi ianya lebih sesuai diletakkan dalam DUN Liawan. (ii) Sebagai penghargaan kepada DUN baru iaitu Liawan di mana tempat penduduk tinggal. (iii) Penduduk di Taurid Taud dikenali juga sebagai orang Liawan.	Daerah mengundi Taurid Taud sebenarnya sejak asal berada di dalam N.33 Bingkor. Oleh itu tidak ada sebarang perubahan daerah mengundi yang dilakukan. SPR berpendapat pengesakan daerah mengundi Taurid Taud didalam N.33 Bingkor tidak akan menimbulkan sebarang masalah kerana ianya berada di dalam satu daerah pentadbiran yang sama.

(1) Bil.	(2) Perayu	(3) Butir-butir Rayuan	(4) Sebab-sebab Rayuan	(5) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
14.	Pemilih-Pemilih Sapagaya.	(a) Menyokong cadangan nama N.50 Sapagaya.	(i) Sapagaya adalah nama kampung tradisi yang mempunyai nilai-nilai sejarah ke Islaman.	Terima kasih.
15.	Pemilih-Pemilih Lahad Datu.	(a) Menyokong cadangan nama P.188 Lahad Datu.	(i) Lahad Datu adalah bandar keempat terbesar di Sabah. (ii) Nama yang lebih terkenal dan merupakan pusat pentadbiran kerajaan.	Terima kasih.

**RINGKASAN RAYUAN-RAYUAN YANG TIDAK MEMENUHI SYARAT
SIASATAN TEMPATAN MENGENAI SYOR-SYOR BAHAGIAN-BAHAGIAN
PILIHAN RAYA PARLIMEN DAN NEGERI BAGI NEGERI SABAH**

(1) Bil.	(2) Perayu	(3) Butir-butir Rayuan	(4) Sebab-sebab Rayuan	(5) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
1.	Dulakim Padi (berserta pemilih- pemilih Kabulu)	Daerah mengundi Kabulu (154/22/03) dikeluarkan daripada N.27 Lumadan dan dimasukkan ke dalam N.25 Klias.	(i) Daerah mengundi Kabulu sejak dahulu berada di dalam N.25 Klias.	Perayu agak terkeliru kerana daerah mengundi Kabulu tidak pernah dikeluarkan daripada N.25 Klias. Ia masih kekal dalam bahagian pilihan raya asal iaitu N.25 Klias. Oleh itu rayuan tersebut adalah ditolak.
2.	Joes Delinsi (berserta pemilih- pemilih Langkon)	Mewujudkan semula DUN Langkon.	(i) Kawasan pilihan rayanya sekarang agak besar. (ii) Langkon mempunyai 100 buah kampung. Oleh itu ianya perlu diwujudkan semula. (iii) Tidak ada tambahan kerusi untuk zon Pantai Utara. (iv) Pemansuhan DUN Langkon merugikan penduduk.	Rayuan yang dibuat adalah tidak menepati kehendak Seksyen 4 Bahagian II Jadual Ketiga Belas Perlembagaan, kerana rayuan yang dikemukakan bukan ke atas cadangan yang disediakan oleh SPR. Oleh itu rayuan tersebut adalah ditolak.

(1) Bil.	(2) Perayu	(3) Butir-butir Rayuan	(4) Sebab-sebab Rayuan	(5) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
3.	Madjin Maginda (beserta pemilih-pemilih Kampong Bonsiku)	Mewujudkan semula DUN Langkon.	<p>(i) Kawasan DUN Matunggong agak luas yang menyukarkan perkhidmatan Wakil Rakyat.</p> <p>(ii) Pemilihnya ramai di DUN yang sedia ada.</p> <p>(iii) Kawasan sekarang agak mundur kerana kesukaran pentadbiran Kerajaan untuk bergerak.</p> <p>(iv) Tambahan DUN diperlukan kerana sejak 20 tahun tidak ada tambahan kerusi di kawasan ini walau pun jumlah penduduk telah bertambah.</p>	Sama seperti di Bilangan 2 di atas.
4.	Ukor b. Lingkom (beserta pemilih-pemilih Kota Belud)	<p>(a) Mewujudkan satu lagi Bahagian Pilihan Raya Parlimen di Kota Belud.</p> <p>(b) Mewujudkan satu lagi Bahagian Pilihan Raya Negeri di Kota Belud.</p>	<p>(i) Kedudukan kawasan yang berjauhan menyebabkan pembangunan sukar dilakukan.</p> <p>(ii) Sebagai satu usaha untuk mempercepatkan pembangunan.</p> <p>(iii) Jumlah pemilih untuk Bahagian Pilihan Raya baru dianggap mencukupi.</p> <p>(iv) Untuk menyatukan rakyat dari berbagai kaum dan agama.</p>	Sama seperti di Bilangan 2 di atas.

Sama seperti di Bilangan 2 di atas.

- (i) N.1 Banggi agak luas dan terbahagi kepada dua iaitu Pulau dan tanah daratan.
- (ii) Kemudahan perhubungan amat sukar, menyebabkan Wakil Rakyat sukar ditemui.
- (iii) Kanibongan kawasan paling mundur di Sabah
- (iv) Kesukaran urusan pentadbiran kerana Kanibongan di bawah daerah Pitas tetapi berurusan dengan Banggi.

6. Lajim @ Jehm
 Buayie
 (beserta pemilih-
 pemilih
 Sindumin)

Mewujudkan kawasan
 pilihan raya baru yang
 dinamakan Long Pasia.

- (i) DUN yang sedia ada agak luas kawasannya.
- (ii) Kawasan ini agak mundur dari segi sosio ekonomi. Dengan kewujudan DUN baru akan menjadi pemangkin kepada pembangunan.
- (iii) Untuk mendapatkan Wakil Rakyat dari kawasan sendiri.

Sama seperti di Bilangan 2 di atas.

(1) Bil.	(2) Perayu	(3) Butir-butir Rayuan	(4) Sebab-sebab Rayuan	(5) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
7.	Catherine bt Kisel (berserta pemilih- pemilih Kota Marudu)	Mewujudkan semula DUN Langkon.	(i) Langkon telah wujud sejak Penubuhan Malaysia. (ii) Untuk mewujudkan Wakil Rakyat dari kaum Dusun. (iii) Untuk mewujudkan pejabat UPKR baru di Kota Marudu. (iv) Kota Marudu merupakan kawasan yang termiskin di Sabah. Dengan wujudnya bahagian Langkon rakyat akan lebih terbelah. (v) Pertambahan pemilih di Kota Marudu membolehkan diwujudkan tambahan DUN. (vi) Perluasan tambah Parlimen Kota Marudu memerlukan tambahan kerusi DUN.	Sama seperti di Bilangan 2 di atas.
8.	Patrick T. Masagal (berserta pemilih- pemilih Kampung Bunsadan)	Mewujudkan semula DUN Langkon.	(i) DUN yang ada mempunyai kawasan yang agak luas. (ii) Boleh jadi pemangkin kepada pembangunan ekonomi. (iii) Jumlah pemilih yang bersesuaian untuk DUN Tandek dan Matunggong. (iv) Tidak ada tambahan kerusi untuk Wilayah Kudat sejak 20 tahun.	Sama seperti di Bilangan 2 di atas.

(1) Bil.	(2) Perayu	(3) Butir-butir Rayuan	(4) Sebab-sebab Rayuan	(5) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
9.	Rosdee Razalie (beserta pemilih- pemilih Limbawan)	Daerah mengundi Limbawan (157/28/14) dan Pangkalan (157/28/15) dikeluarkan daripada N.37 Sook dan di masukkan ke dalam N.34 Liawan.	(i) Limbawan hanya terletak 0.1 km daripada Keningau. (ii) Kekeliruan sistem pentadbiran kerana mereka sukar untuk berurusan dengan Sook.	SPR telah bersetuju untuk memasukkan daerah mengundi Limbawan ke N.34 Liawan (sila rujuk di Bilangan 11 di Lampiran A1(a)). Walau bagaimanapun SPR berpendapat daerah mengundi Pangkalan perlu di kekalakan di dalam N.37 Sook bagi mengekalkan perseimbangan pemilih di antara kedua-dua DUN.
10.	Mohamed Tahir Omar (beserta pemilih- pemilih Kampung Masjid)	Daerah mengundi Mesjid (157/28/19) dikeluarkan daripada N.33 Bingkor untuk dimasukkan ke dalam N.34 Liawan.	(i) Daerah mengundi Mesjid terletak dalam Pekan Keningau. (ii) Kampung Masjid hanya 0.1 km dari Liawan berbanding 8 km ke Bingkor. (iii) Daerah mengundi Ansip sepatutnya dimasukkan ke dalam Bingkor dan bukannya Kampung Mesjid.	Setelah meneliti alasan-alasan yang dikemukakan dan setelah membuat semakan tempatan, adalah didapati daerah mengundi Mesjid lebih sesuai dimasukkan ke dalam N.34 Liawan kerana letaknya berhampiran dengan DUN berkenaan. Oleh itu rayuan tersebut adalah diterima.
11.	Y.B. Datuk Louis Rampas (beserta pemilih- pemilih Kiulu)	Daerah mengundi Mengkaladai (149/09/06) dan Rungus (149/09/03) dikeluarkan daripada N.11 Kiulu dan dimasukkan ke dalam N.10 Tamparuli.	(i) Cadangan baru Kiulu akan membebankan lagi Wakil Rakyat kerana diperluaskan kawasannya. (ii) Perseimbangan pembangunan tidak dapat dilaksanakan di antara ketiga-tiga DUN dalam P.149 Tuaran.	SPR telah bersetuju untuk mengeluarkan daerah mengundi Mengkaladai dan Rungus daripada N.11 Kiulu dan memasukkannya ke dalam N.10 Tamparuli (sila rujuk Bilangan 3 di Lampiran A1 (a)).

(1) Bil.	(2) Perayu	(3) Butir-butir Rayuan	(4) Sebab-sebab Rayuan	(5) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
12.	Nulih Jaubin (beserta pemilih- pemilih Kabang)	Daerah mengundi Kabang (153/19/06) dikeluarkan daripada N.28 Bongawan dan dimasukkan ke dalam N.21 Kawang.	<p>(i) Penduduk Kabang mempunyai hubungan tempatan dengan N.21 Kawang.</p> <p>(ii) Kampong-kampong di daerah mengundi Kabang amat sukar untuk ditadbir dari Bongawan.</p> <p>(iii) Kehilangan jawatan politik bagi pemimpin-pemimpin politik dari Kabang.</p>	<p>Daerah mengundi Kabang sebenarnya berasal dari DUN N.22 Pantai Manis. Perubahan daerah-daerah mengundi tidak dapat dielakkan apabila ianya melibatkan penwujudkan DUN baru seperti Membakut yang melibatkan perubahan kepada DUN N.21 Kawang, N.22 Pantai Manis dan N.23 Bongawan. SPR berpendapat tidak ada masalah akan timbul kerana ketiga-tiga DUN ini berada di dalam daerah pentadbiran yang sama iaitu Daerah Papar. Oleh itu rayuan ini adalah ditolak.</p>
13.	Chong Dat Kueen (beserta pemilih- pemilih Beaufort)	Membantah persempadanan N.24 Membakut, P.176 Kimanis dan P.177 Beaufort.	<p>(i) N.24 Membakut sepatutnya merupakan kawasan DUN campuran.</p> <p>(ii) P.176 Kimanis akan terdapat dua pejabat daerah yang menyebabkan pembaziran.</p> <p>(iii) Membakut dan Klias perlu digabungkan di bawah Parlimen Beaufort kerana manyarakat di kawasan dua tempat tersebut banyak bergantung kepada Beaufort.</p>	<p>Percantuman dua daerah pentadbiran di bawah satu DUN di Sabah tidak dapat dielakkan kerana masalah kekurangan pemilih. Mengikut cadangan perayu sendiri, yang mencadangkan DUN Kuala Penyu dicantum dengan DUN Bongawan ianya juga melibatkan dua daerah pentadbiran, malah cadangan tersebut akan melibatkan pelangkaan DUN yang sama sekali tidak boleh dilakukan dalam urusan persempadanan. SPR berpendapat cadangan yang dikemukakan oleh pihaknya adalah lebih sesuai kerana terdapat keseimbangan pemilih di kedua-dua Parlimen berkenaan. Oleh itu rayuan tersebut adalah ditolak.</p>

(1) Bil.	(2) Perayu	(3) Butir-butir Rayuan	(4) Sebab-sebab Rayuan	(5) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
14.	Dominic Maiah @ Mali (berserta pemilih-pemilih Limbawan)	Daerah mengundi Limbawan (157/28/14) dikeluarkan daripada N.37 Sook dan dimasukkan ke dalam N.34 Liawan.	(i) Limbawan terletak berdekatan dengan Pekan Keningau. (ii) Untuk kemudahan urusan pentadbiran.	SPR telah bersetuju untuk mengeluarkan daerah mengundi Limbawan daripada N.37 Sook dan dimasukkan ke dalam N.34 Liawan. (Sila rujuk Bilangan 11 di Lampiran A1(a)).
15.	Chong Nyuk Lan (berserta pemilih-pemilih Dam Road)	(a) Daerah mengundi Dam Road (163/42/06) dikeluarkan daripada N.49 Tungku dan dimasukkan ke dalam N.50 Sapagaya.	(i) Dam Road lebih dekat dengan pusat pentadbiran Sapagaya. (ii) Ianya terletak dalam kawasan taksiran Majlis Daerah Lahad Datu. (iii) Memudahkan urusan harian.	SPR berpendapat Dam Road perlu dikekalkan dalam N.49 Tungku yang merupakan DUN baru diwujudkan. Jika ianya dikeluarkan ke N.50 Sapagaya, jumlah pemilih akan menjadi tidak seimbang di mana N.49 Tungku akan menurun kepada 10,037 sedangkan N.50 Sapagaya akan meningkat jumlah pemilihnya kepada 19,470. Oleh itu rayuan tersebut adalah ditolak.
		(b) P.188 Lahad Datu ditukarkan nama kepada P.188 Silam.	(i) Silam nama asal dan lebih sesuai kerana ianya termasuk juga DUN N.51 Kunak yang berada di dalam daerah pentadbiran lain.	SPR telah memutuskan untuk menukarkan nama P.188 Lahad Datu kepada P.188 Silam. (Sila rujuk Bilangan 12 di Lampiran A1)

(1) Bil.	(2) Perayu	(3) Butir-butir Rayuan	(4) Sebab-sebab Rayuan	(5) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
16.	Chin Yat Min (beserta pemilih-pemilih North Road)	(a) Daerah mengundi North Road (163/42/05) dikeluarkan daripada N.49 Tungku dan dimasukkan ke dalam N.50 Sapagaya.	(i) North Road lebih dekat dengan pusat pentadbiran Sapagaya. (ii) Ianya terletak dalam kawasan taksiran Majlis Daerah Lahad Datu. (iii) Memudahkan urusan harian	Sekiranya North Road dikeluarkan daripada N.49 Tungku, jumlah pemilih akan menjadi tidak seimbang dimana N.49 Tungku akan menurun kepada 10,252 manakala N.50 Sapagaya akan meningkat jumlah pemilihnya kepada 18,255 sedangkan kedua-dua DUN berkenaan mempunyai keluasan dan bentuk muka bumi yang hampir sama. Oleh itu rayuan tersebut adalah ditolak.
17.	Justin @ Totih bin Manih (beserta pemilih-pemilih Biau)	(b) P.188 Lahad Datu ditukarkan nama kepada P.188 Silam.	(i) Lahad Datu tidak sesuai kerana N.51 Kunak juga termasuk dalam Parlimen P.188. (i) Biau asalnya terletak dalam DUN N.21 Kawang. (ii) Mempunyai hubungan rapat dengan penduduk-penduduk di Kawang. (iii) Kawang lebih maju pembangunan dan pengagihan yang adil. (iv) Biau lebih sesuai berada di dalam N.21 Kawang.	SPR telah bersetuju untuk menukarkan nama P.188 Lahad Datu kepada P.188 Silam. (Sila rujuk Bilangan 11 di Lampiran A1). SPR berpendapat tidak ada masalah yang akan timbul jika daerah mengundi Biau dikekalkan dalam N.22 Pantai Manis kerana kedua-dua DUN tersebut berada di dalam daerah pentadbiran yang sama iaitu Daerah Papar. Rayuan ditolak.

(1) Bil.	(2) Perayu	(3) Butir-butir Rayuan	(4) Sebab-sebab Rayuan	(5) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
18.	Mecharte Dibang (beserta pemilih- pemilih Biau)	Daerah mengundi Biau (153/18/08) dikeluarkan daripada N.22 Pantai Manis dan dimasukkan ke dalam N.21 Kawang.	(i) Cadangan persempadanan bercanggah dengan keperluan meletakkan bahagian pilihan raya dalam satu pentadbiran yang selesa. (ii) Menyusahkan pemilih dalam urusan pilihan raya. (iii) Menimbulkan masalah pentadbiran dan pertubuhan. (iv) Persempadanan yang dibuat oleh SPR tidak selaras dengan prinsip-prinsip persempadanan.	Alasan yang dikemukakan tidak dapat diterima kerana pemilih tidak mengalami sebarang perubahan baik dari segi urusan pilihan raya atau kehidupan harian. Urusan pentadbiran tidak berubah kerana kedua-dua DUN ini berada dalam daerah pentadbiran yang sama iaitu Daerah Papar. Oleh yang demikian rayuan ini adalah ditolak.
19.	Julius bin Labinjang (beserta pemilih- pemilih Guunsing)	Daerah mengundi Guunsing (152/16/12) dikeluarkan daripada N.20 Moyog dan dimasukkan ke dalam N.19 Kapayan.	(i) Guunsing lebih sesuai diletakkan di dalam N.19 Kapayan. (ii) Penempatan pemilihnya tidak teratur ada yang mengundi di Donggongan dan Kobusak. (iii) Memberi kepuasan dan mengembalikan rasa senang hati serta keharmonian dikalangan rakyat jelata.	Daerah mengundi Guunsing sebenarnya berasal daripada N.20 Moyog. Oleh itu soal perubahan sempadan tidak timbul kerana ianya dikekalkan dalam DUN yang sedia ada sekarang. SPR berpendapat pengkalan daerah mengundi Guunsing dalam N.20 Moyog tidak akan menimbulkan sebarang masalah kerana kedua-dua DUN berkenaan terletak di dalam satu daerah pentadbiran yang sama iaitu Daerah Penampang. Oleh itu rayuan tersebut adalah ditolak.

(1) Bil.	(2) Perayu	(3) Butir-butir Rayuan	(4) Sebab-sebab Rayuan	(5) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
20.	John Greto Kinsuat (berserta pemilih-pemilih Moyog)	(a) Daerah mengundi Penampang Utara (152/16/06) dikeluarkan daripada N.19 Kapayan dan dimasukkan ke dalam N.20 Moyog. (b) Daerah mengundi Buit (152/17/03) dikeluarkan daripada N.20 Moyog dan dimasukkan ke dalam N.19 Kapayan.	(i) Penampang Utara adalah lebih dekat letaknya dengan N.20 Moyog. (ii) Cadangan SPR akan menyulitkan penduduk setempat bertemu dengan Wakil Rakyat. (i) Ianya lebih dekat dengan Kapayan.	SPR telah bersetuju mengeluarkan daerah mengundi Penampang Utara daripada N.19 Kapayan dan memasukkannya ke dalam N.20 Moyog kerana ianya dekat dengan Moyog. (Sila rujuk Bilangan 1 di Lampiran A1(a)). SPR telah menolak rayuan tersebut kerana ianya akan menjejaskan keseimbangan pemilih. SPR juga berpendapat ianya tidak akan menimbulkan sebarang masalah kerana kedua-dua DUN tersebut berada di dalam daerah pentadbiran yang sama. (Sila rujuk Bilangan 6 di Lampiran A1).
21.	Hj Yusof Hj Mohamad (berserta pemilih-pemilih Bayangan)	Daerah mengundi Bayangan (157/28/06) dikeluarkan daripada N.33 Bingkor dan dimasukkan ke dalam N.34 Liawan.	(i) Daerah mengundi Bayangan berdekatan dengan Liawan. (ii) Pemilih di Liawan agak kecil berbanding Bingkor. (iii) Penduduk Bayangan mempunyai hubungan tempatan dengan penduduk-penduduk Liawan. (iv) Bilangan daerah mengundi di Liawan agak kecil iaitu 6 buah sahaja berbanding Bingkor terdapat 13 buah.	SPR berpendapat alasan-alasan yang diberikan adalah munasabah kerana Bayangan sememangnya terletak berdekatan dengan Liawan. Begitu juga dengan hubungan tempatan di mana kumpulan etniknya adalah hampir sama di antara Liawan dan Bayangan. Oleh itu rayuan ini adalah diterima.

(1) Bil.	(2) Perayu	(3) Butir-butir Rayuan	(4) Sebab-sebab Rayuan	(5) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
22.	Y.B. Samsu Baharum bin Hj Abdul Rahman (beserta pemilih-pemilih Silam)	(a) N.50 Sapagaya ditukarkan nama kepada N.50 Lahad Datu. (b) P. 188 Lahad Datu ditukarkan nama kepada P.188 Silam.	(i) Nama Sapagaya merujuk kepada sebuah kampung yang tidak mempunyai pusat pentadbiran. (ii) Lahad Datu adalah nama asal dan ianya perlu dikekalkan. (iii) Nama Sapagaya juga tidak menggambarkan lapisan masyarakat yang pelbagai berbanding dengan Lahad Datu. (iv) Nama Parlimen Silam meliputi kawasan Kunak, Tungku dan Lahad Datu. (v) Nama Silam sudah sinonim dengan masyarakat setempat. (vi) Lahad Datu tidak menggambarkan parlimen tersebut mewakili tiga buah daerah iaitu Kunak, Tungku dan Lahad Datu.	SPR telah bersetuju untuk menukarkan nama P.188 Lahad Datu kepada P.188 Silam dan N.50 Sapagaya kepada N.50 Lahad Datu kerana kedua-duanya adalah nama asal dan telah dikenali umum. (Sila rujuk Bilangan 12 di Lampiran A1).
23.	Kassim b. Ajrul (beserta pemilih-pemilih Kunak)	(a) Mewujudkan satu parlimen baru di Daerah Kunak yang mengandungi dua DUN iaitu Madi dan Bugaya. (b) Daerah mengundi Pulau (164/43/01) dikeluarkan daripada N.52 Sulabayan dan dimasukkan ke dalam N.54 Bugaya.	(i) Kawasan sekarang agak luas. (ii) Kedudukan setengah kampung agak jauh dari Bugaya.	Alasan-alasan yang diberikan tidak begitu jelas. Rayuan (a) tidak memenuhi kehendak Seksyen 4 Bahagian II Jadual Ketiga Belas Perlembagaan. Oleh itu rayuan tersebut adalah ditolak. Manakala rayuan (b) hingga (d) pula jika diterima ianya akan menjejaskan perimbangan memilih di antara ketiga-tiga DUN. SPR berpendapat pengendalian daerah-

(1) Bil.	(2) Perayu	(3) Butir-butir Rayuan	(4) Sebab-sebab Rayuan	(5) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
		(c) Daerah mengundi Mantarip (164/44/07) dan Pegau (164/44/04) dikeluarkan daripada N.53 Senallang dan dimasukkan ke dalam N.54 Bugaya.		daerah mengundi seperti yang dicadangkan oleh SPR tidak akan menimbulkan masalah kerana ketiga-tiga DUN tersebut berada di dalam satu daerah pentadbiran yang sama iaitu Daerah Sempoma. Oleh itu rayuan ini juga ditolak.
		(d) Daerah mengundi Kampong Ayer (164/44/05) dikeluarkan daripada N.54 Bugaya dan dimasukkan ke dalam N.53 Senallang.		Berhubung dengan rayuan di (e) ianya boleh dilakukan pada bila-bila masa jika dirasakan sesuai.
		(e) Mewujudkan daerah mengundi baru di Kampung Pangl.		
24.	Datuk Hj Masidi Manjun	(a) N.30 Karanaan ditukarkan nama kepada N.30 Ratau. (b) N.31 Paginatan ditukarkan nama kepada N.31 Nunuk Ragang.	(i) Ratau melambangkan kemajuan. (ii) Ratau nama amnya mewakili semua kampung. (iii) Kampung Ratau ada nilai sejarah sebagai pusat pengembangan Islam pertama di Ranau. (iv) Ratau adalah nama yang "neutral". (v) Nama Nunuk Ragang lebih meliputi cita rasa dan kehendak pengundi-pengundi tempatan. (vi) Nunuk Ragang mempunyai sejarah silam yang istimewa.	SPR berpendapat nama-nama DUN yang dicadangkannya adalah lebih sesuai kerana ianya diambil daripada nama-nama tempat dan telah dikenali umum. Rayuan ditolak.

(1) Bil.	(2) Perayu	(3) Butir-butir Rayuan	(4) Sebab-sebab Rayuan	(5) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
25.	Tampak bin Pipak	Kampung Gading-Gading dikeluarkan daripada N.55 Bugaya dan dimasukkan ke dalam N.51 Kunak.	(i) Ketua Kampung Gading-Gading pentadbirannya adalah di Kunak. (ii) Semua urusan pentadbiran dan harian adalah dekat di Kunak atau Lahad Datu. (iii) Kampung Gading-Gading adalah lebih dekat dengan Kunak iaitu 30km berbanding Bugaya 150km.	SPR berpendapat soal jauh atau dekat sesebuah bahagian pilihan raya tidak akan menimbulkan masalah kerana urusan pentadbiran biasa dan aktiviti-aktiviti harian akan berjalan seperti biasa, cuma yang mungkin berbeza ialah pemilihan calon dimana calon yang dipilih mungkin orang yang berlainan. Soal perubahan dalam daerah-daerah mengundi tidak dapat dielakkan lebih-lebih lagi jika terdapat tambahan kerusi baru seperti di Bugaya ini. Oleh itu rayuan ini adalah ditolak.
26.	Plus Kurup	Menyokong persempadanan P.179 Ranau, N.29 Kundasang, N.30 Karanaan dan N.31 Paginatan.	(i) Peluang politik yang lebih meluas kepada rakyat jelata.	Terima kasih.
27.	Datuk Yong Teck Lee	Membantah persempadanan N.17 Tanjung Aru, N.14 Likas, N.12 Karambunai, N.13 Inanam, N.16 Luyang dan N.19 Kapayan.	(i) SPR gagal memenuhi kehendak seksyen 2(d) Jadual Ketiga Belas Perlembagaan.	SPR berpendapat rayuan yang di kemukakan lebih merupakan ulasan politik yang dibuat secara umum dan tidak khusus sepertimana yang dikehendaki oleh Perlembagaan. Dalam menjalankan urusan persempadanan SPR perlu mengambil kira berbagai faktor sebelum menentukan sempadan bahagian pilihan raya, ada faktor yang boleh diterima dan faktor lain pula perlu ditolak.

(1) Bil.	(2) Perayu	(3) Butir-butir Rayuan	(4) Sebab-sebab Rayuan	(5) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
				<p>SPR akan melakukan sebaik yang mungkin untuk memenuhi cita rasa memilih. SPR telah mengambil maklum pandangan-pandangan yang dikemukakan dan bersetuju daerah mengundi Kapayan Barat (151/15/06) dikeluarkan daripada N.16 Luyang dan dimasukkan ke dalam N.19 Kapayan dan daerah mengundi Foh Sang (151/14/09) dikeluarkan daripada N.15 Api-Api dan dimasukkan ke dalam N.16 Luyang.</p>
28.	Pengerusi Majlis Daerah Kota Marudu	<p>(a) Mewujudkan semula DUN Langkon.</p> <p>(b) Mewujudkan satu lagi bahagian pilihan raya Parlimen di Kudat.</p>	<p>(i) Sebagai pemangkin pembangunan.</p> <p>(ii) Tidak ada tambahan kerusi sejak 20 tahun.</p> <p>(iii) Kawasan yang luas tetapi masih lagi mundur.</p>	<p>Rayuan ini tidak memenuhi kehendak Seksyen 4 Bahagian II Jadual Ketiga Belas Perlembagaan dimana rayuan hanya boleh dibuat keatas cadangan yang dikemukakan oleh SPR sahaja. Oleh itu kedua-dua rayuan ini adalah ditolak.</p>
29.	Haji Noortaip bin Hj Suhaili	<p>(a) N.10 Tamparuli ditukarkan nama kepada N.10 Pantai Dalit.</p>	<p>(i) Menggambarkan kedudukan sebenar dari faktor pentadbiran daerah dan pusat peniagaan.</p> <p>(ii) Nama Tamparuli sinonim dengan satu kaum sahaja, ini tidak menggambarkan kedudukan sebenar kawasan tersebut.</p> <p>(iii) Pantai Dalit merupakan pusat pembangunan pelancungan yang terkenal mengandungi tiga buah resort dan pusat Industri Petronas.</p>	<p>Nama Tamparuli merupakan sebuah nama yang terkenal di Sabah. Nama ini telah digunakan untuk bahagian pilihan raya berkenaan sejak dahulu lagi, sedangkan nama Pantai Dalit baru sahaja terkenal sejak berkembangnya industri pelancongan di Tuaran. SPR berpendapat nama Tamparuli perlu dikekalkan kerana nama ini terkenal bukan sahaja di Sabah tetapi juga di luar Sabah. Rayuan ditolak.</p>

(1) Bil.	(2) Perayu	(3) Butir-butir Rayuan	(4) Sebab-sebab Rayuan	(5) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
30.	Parti Maju Sabah	(a) Daerah mengundi Kapayan Barat (151/15/06) dan Rumah Sakit (151/15/07) dikeluarkan daripada N.16 Luyang dan dimasukkan ke dalam N.17 Tanjong Aru.	(i) Kedua-dua daerah mengundi ini telah lama dimasukkan ke dalam N.17 Tanjong Aru. (ii) Kedudukannya lebih dekat dengan Tanjong Aru.	SPR berpendapat alasan yang diberikan adalah munasabah akan tetapi dari segi kedudukan daerah mengundi Kapayan Barat lebih sesuai dimasukkan ke dalam N.19 Kapayan. Bagi daerah mengundi Rumah Sakit, SPR memutuskan supaya ianya dikekalkan di dalam N.16 Luyang bagi mengekalkan keseimbangan pemilih di antara N.16 Luyang dan N.17 Tanjong Aru.
		(b) Daerah mengundi Foh Sang (151/14/09) dikeluarkan daripada N.15 Api-Api dan dimasukkan ke dalam N.16 Luyang.	(iii) Daerah mengundi Foh Sang terletak di tengah-tengah Luyang.	Setelah melawat kedudukan daerah mengundi Foh Sang, SPR bersetuju supaya daerah mengundi tersebut dimasukkan ke dalam N.16 Luyang.
		(c) Daerah mengundi Pulau Gaya (150/13/07) dikeluarkan daripada N.17 Tanjong Aru dan dimasukkan ke dalam N.14 Likas.	(iv) Pulau Gaya terletak berdekatan dengan Likas atau Api-Api.	SPR telah menolak rayuan tersebut kerana Pulau Gaya lebih mudah dihubungi melalui Tanjong Aru. (Sila rujuk Bilangan 4(a) di Lampiran A1).
		(d) Daerah mengundi Muhibbah (152/17/09) dan Pasir Putih (152/17/08) dikeluarkan daripada N.17 Tanjong Aru dan dimasukkan ke dalam N.18 Petagas.	(v) Kedua-duanya terletak berdekatan dengan Petagas (vi) Untuk memudahkan rakyat mendapat perkhidmatan Wakil Rakyat.	SPR telah menolak rayuan tersebut kerana mendapati kedua-duanya tidak akan menimbulkan sebarang masalah jika diletakkan di dalam N.17 Tanjong Aru kerana kedudukannya yang berhampiran dengan DUN berkenaan. (Sila rujuk Bilangan 4(b) di Lampiran A1).

(1) Bil.	(2) Perayu	(3) Butir-butir Rayuan	(4) Sebab-sebab Rayuan	(5) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
		(e) Daerah mengundi Kapayan Barat (151/15/06) dikeluarkan daripada N.16 Luyang dan dimasukkan ke dalam N.17 Tanjung Aru	vii) Daerah mengundi Kapayan Barat terletak di dalam kawasan Tanjung Aru.	SPR telah menolak rayuan ini kerana cadangannya tidak akan menimbulkan sebarang masalah disebabkan kawasannya kecil dan mempunyai jalan perhubungan yang baik. (Sila rujuk Bilangan 4(c) di Lampiran A1).
		(f) Daerah mengundi Penampang Utara (152/16/06) dikeluarkan daripada N.19 Kapayan dan dimasukkan ke dalam N.20 Moyog.	viii) Ianya terletak di tengah-tengah Moyog (ix) Kedudukannya agak jauh dari Kapayan.	Alasan-alasan yang dikemukakan adalah munasabah kerana Penampang Utara lebih dekat dengan Moyog. Oleh itu rayuan tersebut adalah diterima.
31.	Datuk Uzair Yahaya	Lokaliti Pulau Sepanggar dikeluarkan daripada P.173 Putatan dan dimasukkan ke dalam P.171 Sepanggar.	(i) Pulau Sepanggar memiliki nama sama dengan P.171 Sepanggar. (ii) Terletak hampir dengan P.171 Sepanggar. (iii) Memudahkan calon P.171 Sepanggar untuk mengadakan kempen.	SPR berpendapat urusan mengeluarkan lokaliti tidak boleh dilakukan dalam urusan persempadanan. Walau bagaimanapun jika ianya sesuatu yang perlu, perkara ini boleh dilakukan melalui urusan membelah bahagi daerah mengundi yang akan dilakukan dalam urusan yang berasingan.
32.	Y.B. Datuk Haji Nahalan Haji Damsal.	(a) Lokaliti Kg. Air, Kampung Melantah, Kg. Bohara, Polis dan Pasukan Gerakan Am dikeluarkan daripada N.44 Karamunting dan dimasukkan ke dalam N.43 Sekong.	(i) Untuk membela pemilih-pemilih Islam.	Urusan pembetulan lokaliti boleh dilakukan di luar urusan persempadanan bahagian-bahagian pilihan raya. Oleh itu SPR berpendapat ianya tidak perlu dilakukan sekarang.

(1) Bil.	(2) Perayu	(3) Butir-butir Rayuan	(4) Sebab-sebab Rayuan	(5) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
		(b) N.44 Karamunting diukarkan nama kepada N.44 Tanah Merah.	(ii) Nama yang dianggap lebih sesuai.	SPR berpendapat nama Karamunting adalah lebih sesuai kerana ianya merupakan nama asal bahagian pilihan raya ini. Nama Tanah Merah tidak begitu terkenal dan ianya boleh mengelirukan orang ramai kerana sudah terdapat nama bahagian pilihan raya sedemikian di lain Negeri seperti Parlimen Tanah Merah di Kelantan.
33.	Y.B. Radin Malleh	Membetulkan kedudukan daerah-daerah mengundi di dalam N.33 Bingkor, N.34 Liawan dan N.37 Sook.	(i) Untuk memudahkan pengurusan pilihan raya.	Setelah meneliti cadangan-cadangan yang dikemukakan, SPR bersetuju untuk mengeluarkan daerah mengundi Bayangan (157/28/06) dan Mesjid (157/28/19) daripada N.33 Bingkor untuk dimasukkan ke dalam N.34 Liawan, daerah mengundi Limbawan (157/28/14) daripada N.37 Sook ke N.34 Liawan dan daerah mengundi Ansip (158/29/02) daripada N.34 Liawan ke N.37 Sook kerana kedudukan tersebut lebih hampir dengan bahagian-bahagian pilihan raya berkenaan.
34.	Michael Emban	(a) Daerah mengundi Ansip (158/30/05) dikeluarkan daripada N.34 Liawan dan dimasukkan ke dalam N.37 Sook.	(i) Mukim Ansip adalah termasuk dalam pentadbiran Daerah Kecil Sook. (ii) Kawasan Dewan Undangan Negeri N.37 Sook tidak terputus.	Alasan-alasan yang dikemukakan dapat diterima, kerana kedua-dua daerah mengundi tersebut memang terletak berdekatan dengan DUN yang dinyatakan. Oleh itu rayuan tersebut adalah diterima.

(1) Bil.	(2) Perayu	(3) Butir-butir Rayuan	(4) Sebab-sebab Rayuan	(5) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
35.	Y.B. Frankie Chong	<p>(b) Daerah mengundi Limbawan (157/28/14) dikeluarkan daripada N.37 Sook dan dimasukkan ke dalam N.34 Liawan.</p> <p>(a) Daerah mengundi Keningau Station (157/28/12), Keningau Bandar (157/28/13) dan Masjid (157/28/19) dikeluarkan daripada N.33 Bingkor dan dimasukkan ke dalam N.34 Liawan.</p> <p>(b) Daerah mengundi Limbawan (157/28/14) dikeluarkan daripada N.37 Sook dan dimasukkan ke dalam N.34 Liawan.</p> <p>(c) Daerah mengundi Luagan (158/30/01) dikeluarkan daripada N.34 Liawan dan dimasukkan ke dalam N.33 Bingkor.</p>	<p>(iii) Sungai Pegalun akan menjadi petunjuk sempadan kawasan Dewan Undangan Negeri N.37 Sook dengan N.34 Liawan dan N.33 Bingkor.</p> <p>(iv) Kampung Limbawan terletak di bawah pentadbiran daerah Keningau.</p> <p>(v) Kawasan Dewan Undangan Negeri N.34 Liawan tidak terputus.</p> <p>(i) Cadangan persempadanan SPR bagi N.34 Liawan tidak teratur dimana daerah-daerah mengundinya masih bertaburan.</p> <p>(ii) Sempadan yang lebih jelas iaitu Sungai Senagang untuk N.34 Liawan, Sungai Pegalun untuk N.37 Sook dan Sungai Liawan untuk N.33 Bingkor.</p>	<p>Setelah meneliti alasan rayuan-rayuan di (a) hingga (d) SPR berpendapat ada justifikasi untuk menerima rayuan bagi memasukkan daerah mengundi Masjid dan Limbawan ke N.34 Liawan kerana kedudukannya yang berhampiran dengan DUN berkenaan. Begitu juga dengan daerah mengundi Ansip ianya lebih sesuai jika dimasukkan ke dalam N.37 Sook. (Sila rujuk Bilangan 10 serta Bilangan 34(a) dan (b) di Lampiran A2).</p> <p>Cadangan untuk memindah daerah mengundi yang lain tidak dapat diterima kerana perubahan yang dicadangkan itu akan menjejaskan perseimbangan pemilih. Rayuan tersebut ditolak.</p>

(1) Bil.	(2) Perayu	(3) Butir-butir Rayuan	(4) Sebab-sebab Rayuan	(5) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
36.	Barisan Nasional Bahagian Silam	<p>(d) Daerah mengundi Anslip (158/30/05) dikeluarkan daripada N.34 Liawan dan dimasukkan ke dalam N.37 Sook.</p> <p>(a) P.188 Lahad Datu ditukarkan nama kepada P.188 Silam.</p> <p>(b) N.50 Sapagaya ditukarkan nama kepada N.50 Lahad Datu.</p>	<p>(i) Daerah Lahad Datu sebagai sebuah pusat pentadbiran tidak wajar dijadikan kawasan parlimen yang meliputi daerah Kunak dan Tungku.</p> <p>(ii) Sapagaya hanyalah nama sebuah kampung sahaja.</p> <p>(iii) Nama-nama bahagian pilihan raya tersebut telah pun dikenali dan sebat dengan penduduk tempatan.</p>	<p>SPR telah bersetuju untuk menukarkan nama kedua-dua bahagian pilihan raya berkenaan kerana nama tersebut merupakan nama asal dan telah dikenali umum. (Sila rujuk Bilangan 12 di Lampiran A1).</p>
37.	Encik James J. Lojin	<p>(a) Daerah mengundi Lido (152/16/11) dikeluarkan daripada N.19 Kapayan dan dimasukkan ke dalam N.16 Luyang.</p> <p>(b) Daerah mengundi Guunsing (152/16/12) dikeluarkan daripada N.20 Moyog dan dimasukkan ke dalam N.19 Kapayan.</p>	<p>(i) Kawasan Lido terletak dalam pentadbiran Dewan Bandar Raya Kota Kinabalu.</p> <p>(ii) Kedudukan Kg. Guunsing lebih dekat dengan N.19 Kapayan.</p>	<p>SPR berpendapat kedudukan Lido di dalam N.19 Kapayan tidak akan menimbulkan sebarang masalah kerana ianya merupakan satu kawasan yang kecil dan mudah dihubungi kerana mempunyai jalan perhubungan yang baik. Pengekalananya dalam N.19 Kapayan juga perlu untuk mengesahkan jumlah pemilih di antara N.16 Luyang dan N.19 Kapayan. Rayuan ini ditolak.</p> <p>Daerah mengundi Guunsing tidak terlibat dalam sebarang perubahan. Dari segi undang-undang ianya tidak layak untuk dibuat sebarang rayuan.</p>

(1) Bil.	(2) Perayu	(3) Butir-butir Rayuan	(4) Sebab-sebab Rayuan	(5) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
38.	Parti Bersatu Sabah	(a) Mewujudkan semula Bahagian Pilihan Raya Negeri Langkon.	(i) Memberi keadilan dari segi pelaksanaan pembangunan dan keseimbangan representasi di kawasan utara Sabah.	Mengenai butiran (a) SPR berpendapat ianya:- i) Tidak berkaitan dan terkeluar dari skop dan perkara-perkara yang dipamerkan. ii) Tidak relevan dan tiada kaitan dengan urusan yang sedang dijalankan.
		(b) Daerah mengundi Keningau Bandar (157/28/13) dan Mesjid (157/28/19) dikeluarkan daripada N.33 Bingkor dan dimasukkan ke dalam N.34 Liawan.	(ii) Daerah mengundi tersilap atau tersalah letak yang mana dimasukkan ke dalam bahagian pilihan raya yang tidak betul.	Berhubung dengan daerah-daerah mengundi yang dianggap tersalah letak, SPR berpendapat beberapa daerah mengundi tertentu seperti Mesjid, Limbawan, Ansip dan Penampang Utara boleh dimasukkan ke dalam DUN yang dicadangkan kerana terletak berhampiran dengan DUN berkenaan. Bagi daerah-daerah mengundi lain, SPR berpendapat perlu dikekalkan untuk menseimbangi jumlah pemilih di dalam DUN tersebut. Pengekalan daerah-daerah mengundi tersebut tidak akan menimbulkan sebarang masalah kerana terletak di dalam daerah pentadbiran yang sama.
		(c) Daerah mengundi Limbawan (157/28/14) dan Pangkalan (157/28/15) dikeluarkan daripada N.37 Sook dan dimasukkan ke dalam N.34 Liawan.	(iii) Kekurangan Wakil Rakyat.	
		(d) Daerah mengundi Luagan (158/30/01) dikeluarkan daripada N.34 Liawan dan dimasukkan ke dalam N.33 Bingkor.		

(1) Bil.	(2) Perayu	(3) Butir-butir Rayuan	(4) Sebab-sebab Rayuan	(5) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
		(e) Daerah mengundi Ansip (158/30/05) dikeluarkan daripada N.34 Liawan dan dimasukkan ke dalam N.37 Sook.		
		(f) Daerah mengundi Biau (153/18/08) dikeluarkan daripada N.22 Pantai Manis dan dimasukkan ke dalam N.21 Kawang.		
		(g) Daerah mengundi Penampang Utara (152/16/06) dikeluarkan daripada N.19 Kapayan dan dimasukkan ke dalam N.20 Moyog.		
		(h) Daerah mengundi Buit (152/17/03) dan Kurai (152/17/05) dikeluarkan daripada N.20 Moyog dan dimasukkan ke dalam N.19 Kapayan.		

**RINGKASAN RAYUAN-RAYUAN YANG MEMENUHI SYARAT
SIASATAN TEMPATAN KEDUA MENGENAI SYOR-SYOR
BAHAGIAN-BAHAGIAN PILIHAN RAYA PARLIMEN DAN NEGERI
BAGI NEGERI SABAH**

(1) BIL.	(2) Hari, Tarikh dan Masa	(3) Tempat Siasatan	(4) Pemilih Perayu	(5) Butir-Butir Rayuan	(6) Sebab-Sebab Rayuan	(7) Bilangan Yang Hadir	(8) Bilangan Yang Memberi Keterangan	(9) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
1.	Khamis 27.2.03 Jam 2.00 petang	Function Room 7 Sutera Harbour Resort Kota Kinabalu	Pemilih- Kobusak	a) Daerah mengundi Kapayan Barat (151/15/05) dikeluarkan daripada N.19 Kapayan dan dimasukkan ke dalam N.17 Tanjung Aru. b) Daerah mengundi Lido (152/16/11) dikeluarkan daripada N.19 Kapayan dan dimasukkan ke dalam N.16 Luyang.	(i) Daerah mengundi Kapayan Barat (151/15/05) dan Lido (152/16/11) adalah terletak di bawah pentadbiran Dewan Bandaraya Kota Kinabalu sedangkan lain-lain daerah mengundi di dalam N.19 Kapayan adalah terletak di bawah pentadbiran Majlis Daerah Penampang. (ii) Ketidak seimbangan pembangunan akan berlaku memandangkan kehendak pembangunan sesebuah bandaraya berbeza dengan kehendak pembangunan sebuah pekan, akibatnya pembangunan sosio ekonomi penduduk tempatan akan terjejas. (iii) Masalah akan dihadapi oleh Wakil Rakyat kerana terlibat di dalam dua daerah pentadbiran. (iv) DUN N.19 Kapayan sepatutnya diwakili oleh kaum Kadazan/Dusun kerana hanya merupakan kaum majoriti di kawasan berkenaan.	4	3	SPR berpendapat daerah mengundi Kapayan Barat (151/15/05) dan Lido (152/16/11) perlu dikekalkan di dalam N.19 Kapayan bagi mengekalkan keseimbangan pemilih. Jika kedua-dua daerah mengundi tersebut dikeluarkan ke N.16 Luyang dan N.17 Tanjung Aru, pemilih N.19 Kapayan akan menurun 14,383 orang, manakala N.16 Luyang pula akan meningkat kepada 18,051 orang dan N.17 Tanjung Aru akan menjadi 19,635 sedangkan ketiga-tiganya adalah kawasan yang mempunyai ciri-ciri yang sama. Perubahan daerah mengundi juga akan menjejaskan perubahan pemilih diantara P.174 Penampang dan P.172 Kota Kinabalu. Rayuan ditolak.

(1) Bil.	(2) Hari, Tarikh dan Masa	(3) Tempat Sesetan	(4) Perayu	(5) Butir-Butir Rayuan	(6) Sebab-Sebab Rayuan	(7) Bilangan Yang Hadir	(8) Bilangan Yang Memberi Keterangan	(9) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
-------------	---------------------------------	--------------------------	---------------	------------------------------	------------------------------	----------------------------------	--	---

Berhubung dengan pembahagian kerusi antara komponen parti atau kaum, lenya di luar bidang kuasa SPR. Rayuan ini adalah adalah ditolak.

(v) Timbul keadaan tidak aman jika N.19 Kapayan diwakili oleh orang luar.

(vi) N.17 Tanjung Aru terputus oleh laut jika daerah mengundi Kapayan Barat dikekalkan di dalam N.19 Kapayan.

SPR telah bersetuju supaya rayuan di Bilangan 2 ini diadakan bersekali dengan rayuan di Bilangan 1 kerana kesnya yang sama. Oleh itu rayuan ini juga adalah ditolak.

Sama seperti di Bilangan 1 di atas.

a) Daerah mengundi Kapayan Barat (151/15/05) dikeluarkan daripada N.19 Kapayan dan dimasukkan ke dalam N.17 Tanjung Aru.

(b) Daerah mengundi Lido (152/16/11) dikeluarkan daripada N.19 Kapayan dan dimasukkan ke dalam N.16 Luyang.

2. Khamis
27.2.03
Jam
2.30 petang
Function Room 7
Sutera Harbour
Resort
Kota Kinabalu

**RINGKASAN RAYUAN-RAYUAN YANG TIDAK MEMENUHI SYARAT
SIASATAN TEMPATAN KEDUA MENGENAI SYOR-SYOR
BAHAGIAN-BAHAGIAN PILIHAN RAYA PARLIMEN DAN NEGERI
BAGI NEGERI SABAH**

(1) Bil.	(2) Perayu	(3) Butir-butir Rayuan	(4) Sebab-sebab Rayuan	(5) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
1.	Jomah Mozhim	Mewujudkan semula DUN Langkon	(i) Tahap kemiskinan di kawasan P.147 Bandau adalah tinggi. Ramai penduduk yang belum menikmati kemudahan asas seperti bekalan elektrik, air dan sebagainya. Dengan tambahan 1 DUN lagi maka wakil rakyat berkenaan boleh membantu menguruskan kebajikan dan hal ehwal penduduknya. (ii) Kawasan P.147 Bandau adalah sebuah kawasan yang besar kira-kira 2,271 km persegi. Ia merupakan kawasan yang pernah ditadbir oleh 3 ADUN sebelum 1994. (iii) Pertambahan pemilih di P.147 Bandau sejak 1984 telah bertambah hampir dua kali ganda, maka adalah wajar kawasan ini diberi 3 kerusi.	Rayuan yang dibuat tidak menepati kehendak seksyen 7 Bahagian II Jadual Ketiga Belas Perlembagaan. Rayuan sepatutnya dibuat ke atas cadangan asal yang dikemukakan oleh SPR. Oleh itu rayuan ini tidak dapat dipertim- bangkan.

(1) Bil.	(2) Perayu	(3) Butir-butir Rayuan	(4) Sebab-sebab Rayuan	(5) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
2.	Majabin Dalinus	<p>(a) Daerah mengundi Keningau Bandar (157/28/13) dikeluarkan daripada N.33 Bingkor dan dimasukkan ke dalam N.34 Liawan.</p> <p>(b) Daerah mengundi Bayangan (157/28/06) dan Luagan (157/28/01) dikeluarkan daripada N.34 Liawan dan dimasukkan ke dalam N.33 Bingkor.</p> <p>(c) Daerah mengundi Pangkalan (157/28/15) dikeluarkan daripada N.37 Sook dan dimasukkan ke dalam N.34 Liawan.</p>	<p>(i) Semua lokatiti dan daerah mengundi bagi setiap bahagian pilihan raya mestilah terletak dalam kawasan lingkungan bahagian pilihan raya itu sendiri dan tidak termasuk di dalam bahagian pilihan raya yang lain.</p> <p>(ii) Kedudukan atau letak daerah mengundi yang terlibat akan merumitkan rakyat kerana ianya terpisah daripada bahagian pilihan raya yang sepatut ianya berada ataupun dimasukkan. Kemasukkan Keningau Bandar ke dalam N.33 Bingkor, Luagan dan Bayangan ke dalam N.34 Liawan dan Pangkalan ke dalam N.37 Sook adalah langkah yang tidak bersesuaian kerana daerah mengundi itu tidak terletak di dalam kawasan berkenaan.</p>	<p>Mengikut kedudukan peta-peta daerah mengundi yang digunakan oleh SPR, tidak berlaku pelanggaran daerah mengundi yang dicadangkan untuk N.33 Bingkor, N.34 Liawan dan N.37 Sook seperti mana yang didakwakan. Sebaliknya jika cadangan perayu itu diterima ianya akan mewujudkan pelanggaran daerah-daerah mengundi. Rayuan ditolak.</p>
			<p>(iii) Menimbulkan corak hubungan yang rumit dan mengelirukan kerana jalan di daratan dihalang oleh bahagian pilihan raya lain.</p>	
			<p>(iv) SPR patut menghubungi pihak berkuasa tempatan tentang kesesuaian dan ketepatan persempadanan termasuklah</p>	

(1) Bil.	(2) Perayu	(3) Butir-butir Rayuan	(4) Sebab-sebab Rayuan	(5) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
3.	Parti Bersatu Sabah.	<p>(a) Daerah mengundi Keningau Bandar (157/28/13) dikeluarkan daripada N.33 Bingkor dan dimasukkan ke dalam N.34 Liawan.</p> <p>(b) Daerah mengundi Bayangan (157/28/06) dan Luagan (157/28/01) dikeluarkan daripada N.34 Liawan dan dimasukkan ke dalam N.33 Bingkor.</p> <p>(c) Daerah mengundi Pangkalan (157/28/15) dikeluarkan daripada N.37 Sook dan dimasukkan ke dalam N.34 Liawan.</p>	<p>kedudukan dan letak beberapa daerah mengundi kerana mereka lebih mengetahui keadaan dan kedudukan sebenar daerah pentadbiran Keningau.</p> <p>(i) Membetulkan kedudukan daerah-daerah mengundi.</p> <p>(ii) Untuk keselesaan memilih dan keberkesanan pelaksanaan pembangunan.</p>	Ulasan dan keputusan adalah seperti di Bilangan 2 di atas.

(1) Bil.	(2) Perayu	(3) Butir-butir Rayuan	(4) Sebab-sebab Rayuan	(5) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
4.	Pegawai Daerah Penampang.	(a) Daerah mengundi Lido (152/16/11) dikeluarkan daripada N.19 Kapayan dan dimasukkan ke dalam N.16 Luyang. (b) Daerah mengundi Guunsing (152/16/12) dikeluarkan daripada N.20 Moyog dan dimasukkan ke dalam N.19 Kapayan.	(i) Kawasan Lido adalah terletak dalam kawasan pentadbiran Dewan Bandaraya Kota Kinabalu. (ii) Kedudukan Kampung Guunsing lebih dekat di kawasan kampung- kampung dalam kawasan pilihan raya N.19 Kapayan.	SPR mengekalkan keputusannya menolak rayuan ini. Sila rujuk ulasan dan keputusan Bilangan 37 di Lampiran A2.
5.	Patrick Masagal	Mewujudkan semula DUN Langkon.	(i) DUN Tandek dengan keluasan 1,373 km persegi adalah satu kawasan yang luas dan para pengundi sukar di servis dengan perkhidmatan jentera-jentera Kerajaan. Pewujudan semula Langkon akan meningkatkan lagi taraf dan keberkesanan perkhidmatan Kerajaan. (ii) DUN Tandek mempunyai pengundi yang ramai iaitu 14,188, jika P.147 Bandau dibahagi kepada tiga DUN jumlah pengundinya 9,149 iaitu lebih daripada DUN baru lain yang diwujudkan.	Ulasan dan keputusan adalah sama seperti di Bilangan 1 di atas.
			(iii) DUN Tandek kawasan termundur, dengan pewujudan DUN Langkon maka jentera pentadbiran dan pemimpin- pemimpin masyarakat akan	

(1) Bil.	(2) Perayu	(3) Butir-butir Rayuan	(4) Sebab-sebab Rayuan	(5) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
			meningkatkan taraf perkhidmatan dan mempercepatkan proses pembangunan.	
			(iv) Kawasan Wilayah Kudat tidak pernah dilambah kawasan pilihan raya sejak 20 tahun walau pun jumlah pengundi telah bertambah.	
			(v) Penwujudan semula DUN Langkon adalah selaras dengan aspirasi rakyat kawasan Kudat, khususnya di kawasan DUN Matunggong dan Tandek.	
6.	Madjin Maginda	Mewujudkan semula DUN Langkon.	Sama seperti di atas.	Sama seperti di atas.
7.	Mecharle Dibang	Daerah mengundi Biau ('153/18/08) dikeluarkan daripada N.22 Pantai Manis dan dimasukkan ke dalam N.24 Kawang.	(i) Cadangan SPR menimbulkan masalah pentadbiran dan perhubungan. (ii) Cadangan ini bercanggah dengan keperluan untuk meletakkan bahagian pilihan raya dalam satu pentadbiran yang selesa dan teratur.	Ulasan dan keputusan adalah seperti di Bilangan 17 Lampiran A2.

(1) Bil.	(2) Perayu	(3) Butir-butir Rayuan	(4) Sebab-sebab Rayuan	(5) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
8.	Y.B. Datuk Bung Mokhtar Radin	Mewujudkan satu DUN baru di P.187 Kinabatangan.	<p>(iii) Cadangan persempadanan ini melampau daerah mengundi Dambai yang boleh menimbulkan kesulitan kepada pemilih semasa pilihan raya.</p> <p>(i) Kawasan P.162 Kinabatangan terlalu luas. Tambahan satu kerusi DUN akan membantu pembangunan Daerah Kinabatangan.</p> <p>(ii) Kawasan luar bandar perlu diberi pertimbangan khusus tanpa mengambil kira bilangan pengundi.</p> <p>(iii) Jumlah Ahli Dewan Rakyat dan Dewan Undangan Negeri yang ada sekarang di P.162 Kinabatangan tidak mencukupi untuk mempercepatkan proses pembangunan di Kinabatangan.</p> <p>(iv) Kegagalan pembangunan akan menyebabkan gejala kemiskinan, keciciran pendidikan, pengangguran, jenayah, penyakit sosial dan tidak mampu seling dengan bangsa lain dan akan menggagalkan usaha Kerajaan dalam memberi kesamarataan di kalangan rakyat.</p>	<p>Rayuan yang dibuat tidak menepati kehendak seksyen 7 Bahagian II Jadual Ketiga Belas Perlembagaan. Rayuan sepatutnya dibuat ke atas cadangan yang dikemukakan oleh SPR. Dalam hal ini SPR tidak pernah mencadangkan DUN baru di dalam P.187 Kinabatangan. Oleh itu rayuan ini tidak dapat dipertimbangkan.</p>

(1) Bil.	(2) Perayu	(3) Butir-butir Rayuan	(4) Sebab-sebab Rayuan	(5) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
9.	Julius bin Labinjang	Daerah mengundi Guunsing (152/16/12) dikeluarkan daripada N.20 Moyog dan dimasukkan ke dalam N.19 Kapayan.	<p>(i) Dari segi geografi kawasan Guunsing (152/16/12) lebih sesuai disenaraikan di dalam N.19 Kapayan.</p> <p>(ii) Kekeliruan pengundi kerana ada pengundi Guunsing mengundi di kawasan Donggongan (N.19 Kapayan)</p> <p>(iii) Akan dapat memberi kepuasan dan mengembalikan rasa senang hati dan keharmonian di kalangan rakyat jelata kawasan ini.</p>	Ulasan dan keputusan adalah seperti di Bilangan 19 Lampiran A2.
10.	George Jinawat	Daerah mengundi Kurai (152/17/05) dikeluarkan daripada N.20 Moyog dan dimasukkan ke dalam N.19 Kapayan.	<p>(i) Daerah mengundi Kurai (152/17/05) pada lazimnya mengundi di satu kawasan pilihan raya bersama pengundi-pengundi Buit, Kapayan, Kapayan Timur, Nosob dan Kobusak.</p> <p>(ii) Dari segi geografi dan pentadbiran daerah mengundi Kurai adalah tepat di dalam kawasan DUN N.19 Kapayan.</p> <p>(iii) Pengundi-pengundi Kurai mempunyai hubungan kait dari segi sosial, kebudayaan dan ekonomi dengan penduduk-penduduk Buit, Kapayan, Kapayan Timur, Nosob dan Kobusak.</p>	Ulasan dan keputusan adalah seperti di Bilangan 7 Lampiran A1.

(1) Bil.	(2) Perayu	(3) Butir-butir Rayuan	(4) Sebab-sebab Rayuan	(5) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
11.	James John @ James Ugunjang	Daerah mengundi Buit (152/17/03) dikeluarkan daripada N.20 Moyog dan dimasukkan ke dalam N.19 Kapayan.	<p>(i) Pengundi-pengundi Buit (152/17/03) telah mengundi disatu kawasan pilihan raya bersama dengan daerah mengundi Kapayan, Kapayan Timor, Nosob dan Kobusak.</p> <p>(ii) Pengundi-pengundi Buit mempunyai hubung kait dengan pengundi-pengundi di Kapayan Timor, Nosob dan Kobusak.</p> <p>(iii) Daerah mengundi Buit paling berhampiran dengan daerah mengundi Kapayan dan Kapayan Timor.</p> <p>(iv) Dari segi pentadbiran Buit lebih sesuai dimasukkan dalam N.19 Kapayan.</p>	Ulasan dan keputusan adalah seperti di Bilangan 6 Lampiran A1.
12.	Y.B. Datuk Wilfred Bumburing.	(a) Mewujudkan semula DUN Langkon.	<p>(i) Saiz kawasan agak luas dan merupakan kawasan paling mundur di Sabah.</p> <p>(ii) Kawasan ini telah wujud sejak merdeka dan mempunyai lebih 10,000 pengundi.</p>	(a) Ulasan dan keputusan adalah seperti di Bilangan 1 di atas.

(1) Bil.	(2) Perayu	(3) Butir-butir Rayuan	(4) Sebab-sebab Rayuan	(5) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
		(b) Daerah mengundi Buit (152/17/03), Guunsing (152/16/12) dan Kurai (152/17/05) dikeluarkan daripada N.20 Moyog dan dimasukkan ke dalam N.19 Kapayan.	(i) Pengundi-pengundi Buit, Guunsing dan Kurai mempunyai hubung kait dari segi sosial dan kebudayaan dengan pengundi- pengundi Kapayan Timor, Nosob dan Kobusak. (ii) Buit lebih hampir dengan Kapayan dan Kapayan Timor.	(b) Ulasan dan keputusan adalah seperti di Bilangan 6 dan 7 Lampiran A1 dan di Bilangan 19 Lampiran A2.
			(iii) Sejak merdeka pengundi Buit, Guunsing dan Kurai mengundi di satu kawasan yang sama dengan daerah mengundi Kapayan, Kapayan Timor, Nosob dan Kobusak.	
			(iv) Dari segi pentadbiran Buit, Guunsing dan Kurai lebih sesuai dimasukkan ke dalam N.19 Kapayan.	
			(v) Pentadbiran Jawatankuasa Kemajuan dan Keselamatan Kampung di daerah mengundi Guunsing dan Nosob ada kalanya membabitkan penduduk di kedua- dua kawasan.	
			(vi) Dari segi penglibatan ekonomi penduduk Guunsing mempunyai tanah sawah yang juga terletak di dalam DUN N.19 Kapayan.	

(1)
Bil.

(2)
Perayu

(3)
Butir-butir Rayuan

(4)
Sebab-sebab Rayuan

(5)
Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya

			(vii) Daerah mengundi Guunsing mempunyai Ketua Kampung yang sama dengan penduduk di Nosob.	
	(c) Daerah mengundi Kapayan Barat (151/15/05) dan Lido (152/16/11) dikeluarkan daripada N.19 Kapayan dan dimasukkan ke dalam N.16 Luyang.		(i) Daerah mengundi Kapayan Barat dan Lido adalah terletak di bawah pentadbiran Dewan Bandaraya Kota Kinabalu sedangkan daerah mengundi lain terletak di bawah pentadbiran Majlis Daerah Penampang. Ini akan menimbulkan konflik pentadbiran.	(c) Ulasan dan keputusan adalah seperti di Bilangan 1 Lampiran B1.
			(ii) Menyukarkan penduduk untuk mengatur semula urusan-urusan rasmi terutama sekali dalam urusan tanah dan cukai pemilik.	
	(d) P.179 Ranau ditukarkan nama kepada P.179 Nabalu.		(i) Nama Nabalu merupakan nama yang bercirikan tempatan.	(d) SPR berpendapat nama Ranau perlu dikekalkan kerana ianya nama sebuah daerah dan telah dikenali umum di seluruh Malaysia, sedangkan nama Nabalu hanyalah dikenali oleh orang tempatan sahaja. Rayuan ditolak.
			(ii) Gelaran Nabalu juga dikenali oleh sebahagian besar rakyat Sabah.	
	(e) N.31 Paginatan ditukarkan nama kepada N.31 Nunuk Ragang.		(i) Nunuk Ragang adalah nama tempat yang bersejarah di daerah Ranau.	(e) Ulasan dan keputusan adalah seperti di Bilangan 24 Lampiran A2.

(1) Bil.	(2) Perayu	(3) Butir-butir Rayuan	(4) Sebab-sebab Rayuan	(5) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
		(f) N.30 Karanaan ditukarkan nama kepada N.30 Ranau.	(i) Tiada alasan diberikan.	(f) SPR menolak rayuan ini kerana SPR telah memutuskan bahawa P.179 Ranau dikekalkan namanya. (Sila rujuk keputusan di Bilangan 12 (d) di atas).
13.	Francis Mayoi Lee @ Mayai Lee Buati	Daerah mengundi Kapayan Barat (151/15/05) dan Lido (152/16/11) dikeluarkan daripada N.19 Kapayan dan dimasukkan ke dalam N.16 Luyang.	(i) Daerah mengundi Lido (152/16/11) dan Kapayan Barat (151/15/05) adalah terletak di bawah pentadbiran Dewan Bandaraya Kota Kinabalu sedangkan yang lain-lainnya berada di bawah pentadbiran Majlis Daerah Penampang. (ii) Ketidak seimbangan pembangunan akan berlaku memandangkan kehendak pembangunan sesebuah bandaraya dan pekan adalah berbeza. Akibatnya pembangunan sosio ekonomi penduduk tempatan akan terjejas.	Ulasan dan keputusan adalah sama seperti di Bilangan 1 Lampiran B1.

(1) Bil.	(2) Perayu	(3) Butir-butir Rayuan	(4) Sebab-sebab Rayuan	(5) Ulasan dan Keputusan Suruhanjaya Pilihan Raya
14.	Maijol Mahap	Mewujudkan semula DUN Langkon.	<p>(i) Saiz kawasan yang luas dan merupakan kawasan yang termundur di Sabah.</p> <p>(ii) Kawasan ini sudah wujud sejak merdeka dan mempunyai lebih daripada 10,000 pengundi.</p> <p>(iii) Kawasan-kawasan baru lain boleh diwujudkan dengan memilih kurang daripada 9,000 orang.</p> <p>(iv) Pewujudan semula DUN Langkon tidak akan merugikan Kerajaan malah memberikan faedah dan kebaikan kepada Negeri Sabah dan rakyat Kota Marudu.</p> <p>(v) Untuk memudahkan pembahagian DUN kepada suku kaum tertentu.</p> <p>(vi) Pewujudan pejabat Wakil Rakyat di Langkon yang akan memudahkan rakyat berurusan dengan wakil rakyat.</p>	Ulasan dan keputusan adalah seperti di Bilangan 1 di atas.

JADUAL 1

BAHAGIAN-BAHAGIAN PILIHAN RAYA PARLIMEN DAN NEGERI YANG DICADANGKAN

NEGERI SABAH

(1) Nombor Kod dan Nama Bahagian Pilihan Raya Parlimen	(2) Nombor Kod dan Nama Bahagian Pilihan Raya Negeri	(3) Jumlah Bilangan Pemilih Dalam Daftar-daftar Pemilih Yang Disahkan Dalam Bulan Disember, 2001	
P.167 KUDAT	N. 1 BANGGI	7,734	
	N. 2 TANJONG KAPOR	17,661	
	N. 3 PITAS	10,413	35,808
P.168 KOTA MARUDU	N. 4 MATUNGGONG	13,251	
	N. 5 TANDEK	14,198	27,449
P.169 KOTA BELUD	N. 6 TEMPASUK	13,674	
	N. 7 KADAMAIAN	11,946	
	N. 8 USUKAN	14,409	40,029
P.170 TUARAN	N. 9 TAMPARULI	14,437	
	N.10 SULAMAN	14,640	
	N.11 KIULU	9,294	38,371
P.171 SEPANGGAR	N.12 KARAMBUNAI	14,585	
	N.13 INANAM	17,205	31,790
P.172 KOTA KINABALU	N.14 LIKAS	15,846	
	N.15 API-API	11,302	
	N.16 LUYANG	15,900	43,048

(1) Nombor Kod dan Nama Bahagian Pilihan Raya Parlimen	(2) Nombor Kod dan Nama Bahagian Pilihan Raya Negeri	(3) Jumlah Bilangan Pemilih Dalam Daftar-daftar Pemilih Yang Disahkan Dalam Bulan Disember, 2001	
P.173 PUTATAN	N.17 TANJONG ARU N.18 PETAGAS	18,546 14,550	33,096
P.174 PENAMPANG	N.19 KAPAYAN N.20 MOYOG	17,406 14,082	31,488
P.175 PAPAR	N.21 KAWANG N.22 PANTAI MANIS	14,181 16,120	30,301
P.176 KIMANIS	N.23 BONGAWAN N.24 MEMBAKUT	11,874 9,203	21,077
P.177 BEAUFORT	N.25 KLIAS N.26 KUALA PENYU	13,664 12,279	25,943
P.178 SIPITANG	N.27 LUMADAN N.28 SINDUMIN	10,496 12,324	22,820
P.179 RANAU	N.29 KUNDASANG N.30 KARANAAN N.31 PAGINATAN	8,287 10,551 8,373	27,211
P.180 KENINGAU	N.32 TAMBUNAN N.33 BINGKOR N.34 LIAWAN	10,291 13,386 9,923	33,600

(1) Nombor Kod dan Nama Bahagian Pilihan Raya Parlimen	(2) Nombor Kod dan Nama Bahagian Pilihan Raya Negeri	(3) Jumlah Bilangan Pemilih Dalam Daftar-daftar Pemilih Yang Disahkan Dalam Bulan Disember, 2001	
P.181 TENOM	N.35 MELALAP N.36 KEMABONG	9,765 10,237	20,002
P.182 PENSIANGAN	N.37 SOOK N.38 NABAWAN	11,203 6,514	17,717
P.183 BELURAN	N.39 SUGUT N.40 LABUK	7,560 11,004	18,564
P.184 LIBARAN	N.41 GUM-GUM N.42 SUNGAI SIBUGA	8,847 17,052	25,899
P.185 BATU SAPI	N.43 SEKONG N.44 KARAMUNTING	10,488 15,461	25,949
P.186 SANDAKAN	N.45 ELOPURA N.46 TANJONG PAPAT	17,485 14,790	32,275
P.187 KINABATANGAN	N.47 KUAMUT N.48 SUKAU	10,377 8,234	18,611
P.188 SILAM	N.49 TUNGKU N.50 LAHAD DATU N.51 KUNAK	11,019 18,488 9,156	38,663

(1) Nombor Kod dan Nama Bahagian Pilihan Raya Parlimen	(2) Nombor Kod dan Nama Bahagian Pilihan Raya Negeri	(3) Jumlah Bilangan Pemilih Dalam Daftar-daftar Pemilih Yang Disahkan Dalam Bulan Disember, 2001	
P.189 SEMPORNA	N.52 SULABAYAN	11,008	
	N.53 SENALLANG	11,578	
	N.54 BUGAYA	10,048	
			32,634
P.190 TAWAU	N.55 BALUNG	9,847	
	N.56 APAS	11,254	
	N.57 SRI TANJONG	19,091	
			40,192
P.191 KALABAKAN	N.58 MEROTAI	13,022	
	N.59 TANJONG BATU	11,200	
	N.60 SEBATIK	9,683	
			33,905
Jumlah Bilangan Pemilih Dalam Negeri Sabah :			<u>746,442</u>

JADUAL 2

SENARAI MENUNJUKKAN DAERAH-DAERAH MENGUNDI YANG
DICADANGKAN DALAM BAHAGIAN-BAHAGIAN PILIHAN RAYA
PARLIMEN DAN NEGERI DAN BILANGAN PEMILIH
DALAM SETIAP DAERAH MENGUNDI

NEGERI SABAH

BAHAGIAN PILIHAN RAYA PARLIMEN: P. 167 KUDAT

(1) Bahagian Pilihan Raya Negeri	(2) Daerah Mengundi	(3) Nombor Kod Sekarang	(4) Nombor Kod Yang Dicadangkan	(5) Bilangan Pemilih
N.1 BANGGI	1. Limbuak	146/01/01	167/01/01	1,009
	2. Kapitangan	146/01/03	167/01/02	740
	3. Sabur	146/01/02	167/01/03	417
	4. Karakit	146/01/04	167/01/04	1,917
	5. Mengkubau	146/01/08	167/01/05	686
	6. Malawali	146/01/05	167/01/06	423
	7. Tanjong Piring	146/01/06	167/01/07	344
	8. Mangkapon	146/01/09	167/01/08	520
	9. Kanibongan	146/01/07	167/01/09	1,059
	10. Pantai	146/01/10	167/01/10	639
				<u>7,734</u>
N.2 TANJONG KAPOR	1. Tiga Papan	146/02/01	167/02/01	764
	2. Suangpai	146/02/02	167/02/02	1,470
	3. Pengaraban	146/02/11	167/02/03	2,731
	4. Tanjong Kapor	146/02/07	167/02/04	2,666
	5. Pakka	146/02/10	167/02/05	1,516
	6. Bangau	146/02/03	167/02/06	518
	7. Tamalang	146/02/04	167/02/07	1,124
	8. Dampirit	146/02/05	167/02/08	738
	9. Kudat Bandar	146/02/06	167/02/09	5,015
	10. Milau	146/02/09	167/02/10	1,119
				<u>17,661</u>

(1) Bahagian Pilihan Raya Negeri	(2) Daerah Mengundi	(3) Nombor Kod Sekarang	(4) Nombor Kod Yang Dicadangkan	(5) Bilangan Pemilih
N. 3 PITAS	1. Telaga	146/03/01	167/03/01	1,310
	2. Kalumpang	146/03/02	167/03/02	1,886
	3. Salimpodon	146/03/03	167/03/03	1,683
	4. Pitas	146/03/04	167/03/04	1,862
	5. Kebatasan	146/03/05	167/03/05	2,754
	6. Penapak	146/03/06	167/03/06	918
				<u>10,413</u>

BAHAGIAN PILIHAN RAYA PARLIMEN: P. 168 KOTA MARUDU

(1) Bahagian Pilihan Raya Negeri	(2) Daerah Mengundi	(3) Nombor Kod Sekarang	(4) Nombor Kod Yang Dicadangkan	(5) Bilangan Pemilih
N. 4 MATUNGGONG	1. Sikuti	147/04/01	168/04/01	796
	2. Dualog	146/02/08	168/04/02	1,112
	3. Pinawantai	147/04/04	168/04/03	1,395
	4. Tambuluran	147/04/02	168/04/04	2,593
	5. Indarason	147/04/10	168/04/05	544
	6. Matunggong	147/04/03	168/04/06	1,362
	7. Nangka	147/04/05	168/04/07	1,160
	8. Tigaman	147/04/06	168/04/08	827
	9. Bintasan	147/04/07	168/04/09	803
	10. Mengaris	147/04/08	168/04/10	1,625
	11. Tegaroh	147/04/09	168/04/11	1,034
				<hr/> 13,251 <hr/>
N. 5 TANDEK	1. Ranau	147/05/01	168/05/01	831
	2. Bongon	147/05/02	168/05/02	2,636
	3. Ongkilan	147/05/03	168/05/03	470
	4. Taritipan	147/05/04	168/05/04	1,123
	5. Tingkalunan	147/05/05	168/05/05	1,102
	6. Talantang	147/05/09	168/05/06	2,525
	7. Ulu Bengkoka	147/05/10	168/05/07	1,064
	8. Gana	147/05/08	168/05/08	1,249
	9. Simpangan	147/05/06	168/05/09	1,910
	10. Malangkap	147/05/07	168/05/10	572
	11. Marak Parak	147/05/11	168/05/11	716
				<hr/> 14,198 <hr/>

BAHAGIAN PILIHAN RAYA PARLIMEN: P. 169 KOTA BELUD

(1) Bahagian Pilihan Raya Negeri	(2) Daerah Mengundi	(3) Nombor Kod Sekarang	(4) Nombor Kod Yang Dicadangkan	(5) Bilangan Pemilih
N. 6 TEMPASUK	1. Dudar	148/06/01	169/06/01	940
	2. Rampayan	148/06/02	169/06/02	1,538
	3. Timbang	148/06/03	169/06/03	985
	4. Kagurahan	148/06/04	169/06/04	1,388
	5. Taun Gusi	148/06/05	169/06/05	2,515
	6. Tamau	148/06/06	169/06/06	839
	7. Merbau	148/08/05	169/06/07	1,001
	8. Tempasuk	148/06/07	169/06/08	2,812
	9. Rosok	148/06/08	169/06/09	1,656
				<u>13,674</u>
N. 7 KADAMAIAN	1. Kelawat	148/07/01	169/07/01	1,068
	2. Kinasaraben	148/07/02	169/07/02	750
	3. Tamu Darat	148/07/03	169/07/03	1,903
	4. Plasau	148/07/04	169/07/04	1,513
	5. Tangkurus	148/07/05	169/07/05	1,041
	6. Lasau	148/07/06	169/07/06	687
	7. Sayap	148/07/07	169/07/07	716
	8. Taginambur	148/07/08	169/07/08	1,251
	9. Narinang	148/07/09	169/07/09	609
	10. Kebayau	148/07/10	169/07/10	1,700
	11. Kiau	148/07/11	169/07/11	708
				<u>11,946</u>

(1) Bahagian Pilihan Raya Negeri	(2) Daerah Mengundi	(3) Nombor Kod Sekarang	(4) Nombor Kod Yang Dicadangkan	(5) Bilangan Pemilih
N. 8 USUKAN	1. Pulau Mantanani	148/08/10	169/08/01	375
	2. Ambong	148/08/01	169/08/02	671
	3. Kulambai	148/08/02	169/08/03	2,390
	4. Peladok	148/08/03	169/08/04	953
	5. Timbang Dayang	148/08/04	169/08/05	1,123
	6. Labuan	148/08/06	169/08/06	1,113
	7. Sambirai	148/08/07	169/08/07	1,636
	8. Pangkalan Abai	148/08/11	169/08/08	489
	9. Pompod	148/08/12	169/08/09	1,239
	10. Kota Belud	148/08/08	169/08/10	2,461
	11. Perasaan	148/08/09	169/08/11	1,959
				<u>14,409</u>

BAHAGIAN PILIHAN RAYA PARLIMEN: P. 170 TUARAN

(1) Bahagian Pilihan Raya Negeri	(2) Daerah Mengundi	(3) Nombor Kod Sekarang	(4) Nombor Kod Yang Dicadangkan	(5) Bilangan Pemilih
N. 9 TAMPARULI	1. Tenghilan	149/09/01	170/09/01	1,756
	2. Rani	149/09/02	170/09/02	1,126
	3. Rungus	149/09/03	170/09/03	806
	4. Rengalis	149/09/04	170/09/04	809
	5. Topokon	149/09/05	170/09/05	638
	6. Sawah	149/09/08	170/09/06	1,199
	7. Tuaran Bandar	149/09/09	170/09/07	2,376
	8. Marabahai	149/09/10	170/09/08	1,350
	9. Tamparuli	149/09/07	170/09/09	3,058
	10. Mengkaladoi	149/09/06	170/09/10	1,319
				<u>14,437</u>
N.10 SULAMAN	1. Penimbawan	149/10/01	170/10/01	984
	2. Serusup	149/10/02	170/10/02	980
	3. Kindu	149/10/03	170/10/03	1,404
	4. Indai	149/10/04	170/10/04	793
	5. Batangan	149/10/05	170/10/05	1,118
	6. Tambalang	149/10/06	170/10/06	2,188
	7. Mengkabong	149/10/07	170/10/07	2,420
	8. Berungis	149/10/08	170/10/08	1,805
	9. Gayang	149/10/09	170/10/09	676
	10. Nongkoulud	149/10/10	170/10/10	1,411
	11. Telipok	149/10/11	170/10/11	861
				<u>14,640</u>

(1) Bahagian Pilihan Raya Negeri	(2) Daerah Mengundi	(3) Nombor Kod Sekarang	(4) Nombor Kod Yang Dicadangkan	(5) Bilangan Pemilih
N.11 KIULU	1. Kilang Bata	149/11/01	170/11/01	519
	2. Telibong	149/11/02	170/11/02	963
	3. Rangalau	149/11/03	170/11/03	562
	4. Kiulu	149/11/09	170/11/04	1,842
	5. Malangang	149/11/08	170/11/05	660
	6. Togop	149/11/04	170/11/06	614
	7. Kelawat	149/11/05	170/11/07	337
	8. Bongoi	149/11/06	170/11/08	181
	9. Simpangan	149/11/07	170/11/09	540
	10. Taginambur	149/11/11	170/11/10	228
	11. Pukak	149/11/10	170/11/11	680
	12. Mantob	149/11/14	170/11/12	404
	13. Pahu	149/11/13	170/11/13	467
	14. Tiong Simpodon	149/11/12	170/11/14	992
	15. Poring	149/11/15	170/11/15	305
				<u>9,294</u>

BAHAGIAN PILIHAN RAYA PARLIMEN: P.171 SEPANGGAR

(1) Bahagian Pilihan Raya Negeri	(2) Daerah Mengundi	(3) Nombor Kod Sekarang	(4) Nombor Kod Yang Dicadangkan	(5) Bilangan Pemilih
N.12 KARAMBUNAI	1. Karambunai	150/13/01	171/12/01	1,374
	2. Gudon	150/13/02	171/12/02	2,875
	3. Inanam Laut	150/13/04	171/12/03	2,427
	4. Likas Baru	150/13/10	171/12/04	2,968
	5. Likas Timor	150/13/05	171/12/05	5,141
				<u>14,585</u>
N.13 INANAM	1. Telipok Laut	150/12/01	171/13/01	646
	2. Telipok Darat	150/12/02	171/13/02	2,269
	3. Tobobon	150/13/03	171/13/03	1,388
	4. Kokoi	150/12/03	171/13/04	586
	5. Menggatal	150/12/05	171/13/05	2,713
	6. Pulutan	150/12/11	171/13/06	1,174
	7. Inanam Darat	150/12/04	171/13/07	1,752
	8. Poring-Poring	150/12/10	171/13/08	254
	9. Kolam Ayer	150/12/06	171/13/09	3,767
	10. Cenderakasih	150/12/12	171/13/10	2,656
				<u>17,205</u>

BAHAGIAN PILIHAN RAYA PARLIMEN: P. 172 KOTA KINABALU

(1) Bahagian Pilihan Raya Negeri	(2) Daerah Mengundi	(3) Nombor Kod Sekarang	(4) Nombor Kod Yang Dicadangkan	(5) Bilangan Pemilih
N.14 LIKAS	1. Bandar Utara	150/13/09	172/14/01	1,951
	2. Bandar Selatan	150/13/08	172/14/02	2,131
	3. Likas Barat	150/12/09	172/14/03	1,305
	4. Likas	150/13/06	172/14/04	5,130
	5. Likas Tengah	150/12/08	172/14/05	1,389
	6. Likas Selatan	150/12/07	172/14/06	3,940
				<u>15,846</u>
N.15 API-API	1. Kampong Ayer	151/14/01	172/15/01	5,112
	2. Kampong Ayer Utara	151/14/02	172/15/02	800
	3. Kampong Ayer Selatan	151/14/03	172/15/03	1,159
	4. Istana Baru	151/14/04	172/15/04	707
	5. Istana Lama	151/14/05	172/15/05	1,435
	6. Sanny Garden	151/14/06	172/15/06	2,089
				<u>11,302</u>
N.16 LUYANG	1. Rumah Sakit	151/15/07	172/16/01	4,493
	2. Luyang	151/14/07	172/16/02	3,831
	3. Foh Sang	151/14/09	172/16/03	2,605
	4. Jindo	151/14/10	172/16/04	1,693
	5. Bukit Padang	151/14/08	172/16/05	3,278
				<u>15,900</u>

BAHAGIAN PILIHAN RAYA PARLIMEN: P. 173 PUTATAN

(1) Bahagian Pilihan Raya Negeri	(2) Daerah Mengundi	(3) Nombor Kod Sekarang	(4) Nombor Kod Yang Dicadangkan	(5) Bilangan Pemilih
N.17 TANJONG ARU	1. Pulau Gaya	150/13/07	173/17/01	1,791
	2. Sembulan Utara	151/15/01	173/17/02	2,797
	3. Sembulan Selatan	151/15/02	173/17/03	2,835
	4. Tanjong Aru Timor	151/15/03	173/17/04	2,513
	5. Tanjong Aru Barat	151/15/04	173/17/05	4,026
	6. Lapangan Terbang	151/15/05	173/17/06	432
	7. Muhibbah	152/17/09	173/17/07	1,914
	8. Pasir Putih	152/17/08	173/17/08	2,238
				<u>18,546</u>
N.18 PETAGAS	1. Petagas	152/17/02	173/18/01	5,057
	2. Sailan	152/17/10	173/18/02	1,940
	3. Putatan	152/17/07	173/18/03	2,440
	4. Papason	152/17/04	173/18/04	1,128
	5. Lok Kawi	152/17/06	173/18/05	3,985
				<u>14,550</u>

BAHAGIAN PILIHAN RAYA PARLIMEN: P. 174 PENAMPANG

(1) Bahagian Pilihan Raya Negeri	(2) Daerah Mengundi	(3) Nombor Kod Sekarang	(4) Nombor Kod Yang Dicadangkan	(5) Bilangan Pemilih
N.19 KAPAYAN	1. Kapayan Barat	151/15/06	174/19/01	672
	2. Kapayan	152/17/01	174/19/02	3,135
	3. Kapayan Timor	152/16/01	174/19/03	2,722
	4. Lido	152/16/11	174/19/04	2,151
	5. Kobusak	152/16/02	174/19/05	2,768
	6. Nosob	152/16/03	174/19/06	2,139
	7. Donggongan	152/16/04	174/19/07	3,819
				17,406
N.20 MOYOG	1. Buil	152/17/03	174/20/01	1,148
	2. Guunsing	152/16/12	174/20/02	536
	3. Penampang Utara	152/16/06	174/20/03	3,820
	4. Nambazan	152/16/05	174/20/04	1346
	5. Kurai	152/17/05	174/20/05	480
	6. Limbanak	152/16/09	174/20/06	2183
	7. Terian	152/16/10	174/20/07	355
	8. Moyog	152/16/08	174/20/08	1532
	9. Inobong	152/16/07	174/20/09	2682
				14,082

BAHAGIAN PILIHAN RAYA PARLIMEN: P. 175 PAPAR

(1) Bahagian Pilihan Raya Negeri	(2) Daerah Mengundi	(3) Nombor Kod Sekarang	(4) Nombor Kod Yang Dicadangkan	(5) Bilangan Pemilih
N.21 KAWANG	1. Pangalat	153/18/05	175/21/01	2,662
	2. Dambai	153/18/07	175/21/02	1,436
	3. Kawang	153/18/04	175/21/03	2,868
	4. Kinarut	153/18/01	175/21/04	2,282
	5. Langkuas	153/18/11	175/21/05	2,187
	6. Labak	153/18/02	175/21/06	982
	7. Kaiduan	153/18/03	175/21/07	238
	8. Gana	153/18/09	175/21/08	942
	9. Obai	153/18/10	175/21/09	584
				<hr/> 14,181 <hr/>
N.22 PANTAI MANIS	1. Buang Sayang	153/18/06	175/22/01	1,449
	2. Kuala	153/19/01	175/22/02	2,443
	3. Kelanahan	153/19/03	175/22/03	1,572
	4. Surati	153/19/09	175/22/04	2,590
	5. Bandar Papar	153/19/02	175/22/05	2,540
	6. Benoni	153/19/04	175/22/06	2,051
	7. Limbahau	153/19/05	175/22/07	2,064
	8. Biau	153/18/08	175/22/08	1,411
				<hr/> 16,120 <hr/>

BAHAGIAN PILIHAN RAYA PARLIMEN: P. 176 KIMANIS

(1) Bahagian Pilihan Raya Negeri	(2) Daerah Mengundi	(3) Nombor Kod Sekarang	(4) Nombor Kod Yang Dicadangkan	(5) Bilangan Pemilih
N.23 BONGAWAN	1. Batu Enam	153/19/06	176/23/01	1,662
	2. Kabang	153/19/08	176/23/02	946
	3. Gadong	153/19/07	176/23/03	962
	4. Bongawan	154/20/06	176/23/04	4,158
	5. Kimanis Mandahan	154/20/01	176/23/05	1,019
	6. Kimanis Estate	154/20/02	176/23/06	964
	7. Simpangan	154/20/03	176/23/07	1,075
	8. Kuala Pus	154/20/04	176/23/08	749
	9. Bongawan Estate	154/20/05	176/23/09	339
				<u>11,874</u>
N.24 MEMBAKUT	1. Binsulok	154/21/05	176/24/01	719
	2. Pimping	154/20/09	176/24/02	2,175
	3. Brunei	154/20/08	176/24/03	1,197
	4. Bandau	154/20/07	176/24/04	1,370
	5. Membakut	154/20/10	176/24/05	1,240
	6. Lumat	154/22/05	176/24/06	590
	7. Mawao	154/22/09	176/24/07	1,276
	8. Sinuka	154/22/10	176/24/08	443
	9. Dindong	154/22/11	176/24/09	193
				<u>9,203</u>

BAHAGIAN PILIHAN RAYA PARLIMEN: P. 177 BEAUFORT

(1) Bahagian Pilihan Raya Negeri	(2) Daerah Mengundi	(3) Nombor Kod Sekarang	(4) Nombor Kod Yang Dicadangkan	(5) Bilangan Pemilih
N.25 KLIAS	1. Kota Kias	154/22/01	177/25/01	1,496
	2. Malabau	154/22/02	177/25/02	1,154
	3. Kabulu	154/22/03	177/25/03	601
	4. Takuli	154/22/04	177/25/04	475
	5. Limbawang	154/22/07	177/25/05	2,176
	6. Kias Baru	154/22/06	177/25/06	1,603
	7. Bandar Beaufort	154/22/08	177/25/07	3,631
	8. Bingkul	154/22/14	177/25/08	1,765
	9. Jimpangah	154/22/12	177/25/09	563
	10. Halogilat	154/22/13	177/25/10	200
				<hr/> 13,664 <hr/>
N.26 KUALA PENYU	1. Tenambak	154/21/01	177/26/01	929
	2. Temporong	154/21/02	177/26/02	988
	3. Sitombok	154/21/03	177/26/03	1,716
	4. Palu Palu	154/21/04	177/26/04	909
	5. Bundu	154/21/06	177/26/05	1,522
	6. Melampai	154/21/07	177/26/06	983
	7. Mansud	154/21/08	177/26/07	468
	8. Karukan	154/21/09	177/26/08	994
	9. Kilugus	154/21/10	177/26/09	812
	10. Tanjong Aru	154/21/11	177/26/10	517
	11. Malikai	154/21/12	177/26/11	712
	12. Menumbok	154/21/13	177/26/12	1,729
				<hr/> 12,279 <hr/>

BAHAGIAN PILIHAN RAYA PARLIMEN: P. 178 SIPITANG

(1) Bahagian Pilihan Raya Negeri	(2) Daerah Mengundi	(3) Nombor Kod Sekarang	(4) Nombor Kod Yang Dicadangkan	(5) Bilangan Pemilih
N.27 LUMADAN	1. Kabajang	155/23/02	178/27/01	576
	2. Gadong	155/23/03	178/27/02	1,633
	3. Lupak	155/23/04	178/27/03	771
	4. Padas Valley	155/23/05	178/27/04	596
	5. Beaufort Selatan	155/23/06	178/27/05	532
	6. Lumadan	155/23/10	178/27/06	823
	7. Bukau	155/23/09	178/27/07	583
	8. Suasa	155/23/07	178/27/08	461
	9. Padas Damit	155/23/01	178/27/09	1,371
	10. Bankalalak	155/23/08	178/27/10	702
	11. Weston	155/23/11	178/27/11	1,098
	12. Lubok	155/23/12	178/27/12	414
	13. Lingkungan	155/23/13	178/27/13	936
				<u>10,496</u>
N.28 SINDUMIN	1. Banting	155/24/05	178/28/01	653
	2. Sindumin	155/24/06	178/28/02	1,148
	3. Marintaman	155/24/10	178/28/03	1,061
	4. Bandar Sipitang	155/24/03	178/28/04	2,329
	5. Mesapol	155/24/02	178/28/05	1,881
	6. Usuk	155/24/01	178/28/06	788
	7. Ulu Sipitang	155/24/04	178/28/07	628
	8. Pantai	155/24/07	178/28/08	1,630
	9. Melamam	155/24/08	178/28/09	628
	10. Mendolong	155/24/11	178/28/10	396
	11. Kelangsar	155/24/12	178/28/11	419
	12. Bole	155/24/14	178/28/12	98
	13. Meligan	155/24/09	178/28/13	451
	14. Long Pasia	155/24/13	178/28/14	214
				<u>12,324</u>

BAHAGIAN PILIHAN RAYA PARLIMEN: P. 179 RANAU

(1) Bahagian Pilihan Raya Negeri	(2) Daerah Mengundi	(3) Nombor Kod Sekarang	(4) Nombor Kod Yang Dicadangkan	(5) Bilangan Pemilih
N.29 KUNDASANG	1. Bundu Tuhan	156/25/05	179/29/01	1,300
	2. Kundasang	156/25/14	179/29/02	2,217
	3. Pinausok	156/25/15	179/29/03	393
	4. Peranchangan	156/25/04	179/29/04	533
	5. Pinawantai	156/25/01	179/29/05	567
	6. Timbua	156/25/02	179/29/06	783
	7. Nawanon	156/25/09	179/29/07	214
	8. Ulu Sugut	156/25/03	179/29/08	577
	9. Mangkapoh	156/25/10	179/29/09	253
	10. Karagasan	156/25/13	179/29/10	345
	11. Kaingaran	156/25/12	179/29/11	442
	12. Kilanas	156/25/11	179/29/12	337
	13. Langsat	156/25/17	179/29/13	326
				<u>8,287</u>
N.30 KARANAAN	1. Paka	156/26/09	179/30/01	1,465
	2. Ranau Bandar	156/26/01	179/30/02	4,476
	3. Tambiau	156/26/10	179/30/03	1,092
	4. Tagudon	156/26/02	179/30/04	1,155
	5. Karanaan	156/26/08	179/30/05	1,444
	6. Tungou	156/26/11	179/30/06	246
	7. Randagong	156/26/07	179/30/07	673
				<u>10,551</u>

(1) Bahagian Pilihan Raya Negeri	(2) Daerah Mengundi	(3) Nombor Kod Sekarang	(4) Nombor Kod Yang Dicadangkan	(5) Bilangan Pemilih
N.31 PAGINATAN	1. Lohan	156/25/06	179/31/01	1,703
	2. Bongkud	156/25/08	179/31/02	1,046
	3. Kilimu	156/25/07	179/31/03	921
	4. Libang	156/25/16	179/31/04	496
	5. Kituntul	156/26/03	179/31/05	1,201
	6. Nalapak	156/26/04	179/31/06	778
	7. Suminimpod	156/26/13	179/31/07	501
	8. Longut	156/26/12	179/31/08	124
	9. Paus	156/26/06	179/31/09	331
	10. Paginatan	156/26/05	179/31/10	1,272
				<u>8,373</u>

BAHAGIAN PILIHAN RAYA PARLIMEN: P. 180 KENINGAU

(1) Bahagian Pilihan Raya Negeri	(2) Daerah Mengundi	(3) Nombor Kod Sekarang	(4) Nombor Kod Yang Dicadangkan	(5) Bilangan Pemilih
N.32 TAMBUNAN	1. Kirokot	157/27/01	180/32/01	823
	2. Patau	157/27/04	180/32/02	729
	3. Kinabaan	157/27/03	180/32/03	660
	4. Sensuron	157/27/02	180/32/04	1,009
	5. Timbou	157/27/11	180/32/05	441
	6. Toboh	157/27/05	180/32/06	1,358
	7. Kaingaran	157/27/12	180/32/07	227
	8. Tambunan Bandar	157/27/06	180/32/08	2,286
	9. Lubong	157/27/07	180/32/09	1,513
	10. Nambayan	157/27/08	180/32/10	500
	11. Kuala Monsok	157/27/13	180/32/11	745
				<u>10,291</u>
N.33 BINGKOR	1. Ranggom	157/27/10	180/33/01	516
	2. Apin-Apin	157/27/09	180/33/02	1,020
	3. Marampong	157/28/01	180/33/03	1,278
	4. Bunga Raya	157/28/16	180/33/04	516
	5. Kukuangoh	157/28/02	180/33/05	544
	6. Tuntumulod	157/28/03	180/33/06	1,231
	7. Bingkor	157/28/04	180/33/07	1,181
	8. Baginda	157/28/05	180/33/08	1,019
	9. Tuarid Taud	157/28/07	180/33/09	1,860
	10. Keningau Station	157/28/12	180/33/10	775
	11. Keningau Bandar	157/28/13	180/33/11	3,446
				<u>13,386</u>

(1) Bahagian Pilihan Raya Negeri	(2) Daerah Mengundi	(3) Nombor Kod Sekarang	(4) Nombor Kod Yang Dicadangkan	(5) Bilangan Pemilih
N.34 LIAWAN	1. Luagan	158/30/01	180/34/01	1,331
	2. Liawan	158/30/02	180/34/02	2,235
	3. Patikang Laut	158/30/03	180/34/03	1,878
	4. Sinagang	158/30/12	180/34/04	742
	5. Meninipir	158/30/04	180/34/05	1,099
	6. Bayangan	157/28/06	180/34/06	723
	7. Mesjid	157/28/19	180/34/07	638
	8. Limbawan	157/28/14	180/34/08	1,277
				<u>9,923</u>

BAHAGIAN PILIHAN RAYA PARLIMEN: P. 181 TENOM

(1) Bahagian Pilihan Raya Negeri	(2) Daerah Mengundi	(3) Nombor Kod Sekarang	(4) Nombor Kod Yang Dicadangkan	(5) Bilangan Pemilih
N.35 MELALAP	1. Parnilaan	158/30/06	181/35/01	562
	2. Melalap	158/30/07	181/35/02	1,329
	3. Lagud	158/30/08	181/35/03	1,357
	4. Kalang	158/30/09	181/35/04	2,071
	5. Tenom Utara	158/30/10	181/35/05	1,125
	6. Tenom Selatan	158/30/11	181/35/06	1,333
	7. Entabuan Saga	158/31/03	181/35/07	680
	8. Mandalom	158/31/05	181/35/08	1,308
				<u>9,765</u>
N.36 KEMABONG	1. Chinta Mata	158/31/01	181/36/01	1,176
	2. Sapong	158/31/02	181/36/02	1,009
	3. Mansasoh	158/31/04	181/36/03	443
	4. Enubai	158/31/07	181/36/04	1,212
	5. Paal	158/31/06	181/36/05	813
	6. Baru Jumpa	158/31/08	181/36/06	698
	7. Kemabong	158/31/09	181/36/07	1,892
	8. Tomani	158/31/10	181/36/08	1,565
	9. Rundum	158/31/11	181/36/09	1,429
				<u>10,237</u>

BAHAGIAN PILIHAN RAYA PARLIMEN: P. 182 PENSIANGAN

(1) Bahagian Pilihan Raya Negeri	(2) Daerah Mengundi	(3) Nombor Kod Sekarang	(4) Nombor Kod Yang Dicadangkan	(5) Bilangan Pemilih
N.37 SOOK	1. Sinulihan	157/28/18	182/37/01	782
	2. Mansiat	157/28/17	182/37/02	1,019
	3. Tulid	157/28/09	182/37/03	735
	4. Sungoi	157/28/08	182/37/04	341
	5. Marapok	157/28/10	182/37/05	828
	6. Mengatang	157/28/11	182/37/06	816
	7. Pangkalan	157/28/15	182/37/07	609
	8. Malima	157/29/02	182/37/08	854
	9. Sook	157/29/05	182/37/09	1340
	10. Barasanon	157/29/01	182/37/10	477
	11. Ansip	158/30/05	182/37/11	1,769
	12. Mambulu	157/29/15	182/37/12	492
	13. Karamatoi	157/29/04	182/37/13	256
	14. Dalit	157/29/03	182/37/14	885
				<u>11,203</u>
N.38 NABAWAN	1. Nabawan	157/29/06	182/38/01	2,628
	2. Pandewan	157/29/07	182/38/02	523
	3. Ponontomon	157/29/16	182/38/03	422
	4. Saliu	157/29/10	182/38/04	297
	5. Sabanait	157/29/09	182/38/05	328
	6. Sepulot	157/29/08	182/38/06	543
	7. Tataluan	157/29/17	182/38/07	199
	8. Saliku	157/29/18	182/38/08	168
	9. Logongon	157/29/14	182/38/09	713
	10. Pensiangan Bandar	157/29/13	182/38/10	293
	11. Tagol	157/29/11	182/38/11	87
	12. Sibangali	157/29/12	182/38/12	313
				<u>6,514</u>

BAHAGIAN PILIHAN RAYA PARLIMEN: P. 183 BELURAN

(1) Bahagian Pilihan Raya Negeri	(2) Daerah Mengundi	(3) Nombor Kod Sekarang	(4) Nombor Kod Yang Dicadangkan	(5) Bilangan Pemilih
N.39 SUGUT	1. Jambongan Utara	159/32/01	183/39/01	492
	2. Golong	159/32/07	183/39/02	729
	3. Paitan Barat	159/32/02	183/39/03	817
	4. Terusan Sugut	159/32/09	183/39/04	990
	5. Alungai	159/32/08	183/39/05	459
	6. Lingkabau Utara	159/32/04	183/39/06	447
	7. Lingkabau Selatan	159/32/05	183/39/07	744
	8. Sungai-Sungai	159/32/03	183/39/08	702
	9. Pamol	159/32/10	183/39/09	1,581
	10. Botitian	159/32/06	183/39/10	599
				<u>7,560</u>
N.40 LABUK	1. Kaniongan	159/33/01	183/40/01	421
	2. Tetabuan	159/33/02	183/40/02	431
	3. Kolapis	159/33/04	183/40/03	846
	4. Klagan	159/33/05	183/40/04	3,532
	5. Sapi	159/33/06	183/40/05	819
	6. Ulu Sapi	159/33/14	183/40/06	599
	7. Lidong	159/33/15	183/40/07	635
	8. Nangoh	159/33/07	183/40/08	685
	9. Ulu Labuk	159/33/08	183/40/09	248
	10. Ensuan	159/33/10	183/40/10	402
	11. Wonod	159/33/09	183/40/11	812
	12. Telupid	159/33/11	183/40/12	1,388
	13. Tongkungan	159/33/12	183/40/13	186
				<u>11,004</u>

BAHAGIAN PILIHAN RAYA PARLIMEN: P. 184 LIBARAN

(1) Bahagian Pilihan Raya Negeri	(2) Daerah Mengundi	(3) Nombor Kod Sekarang	(4) Nombor Kod Yang Dicadangkan	(5) Bilangan Pemilih
N.41 GUM-GUM	1. Semawang	159/33/03	184/41/01	861
	2. Dandulit	160/34/08	184/41/02	311
	3. Gum-Gum	160/34/01	184/41/03	3,246
	4. Sandala	160/34/03	184/41/04	1,041
	5. Jalan Labuk	160/35/03	184/41/05	2,767
	6. Sungai Dusun	159/33/13	184/41/06	621
				<u>8,847</u>
N.42 SUNGAI SIBUGA	1. Sungei Manila Selatan	160/34/04	184/42/01	2,725
	2. Sungei Manila Utara	160/34/02	184/42/02	2,773
	3. Sibuga	160/34/05	184/42/03	4,034
	4. Sungei Kayu	160/34/06	184/42/04	2,000
	5. Airport	160/34/09	184/42/05	4,925
	6. Nunuyan	160/34/07	184/42/06	595
				<u>17,052</u>

BAHAGIAN PILIHAN RAYA PARLIMEN: P. 185 BATU SAPI

(1) Bahagian Pilihan Raya Negeri	(2) Daerah Mengundi	(3) Nombor Kod Sekarang	(4) Nombor Kod Yang Dicadangkan	(5) Bilangan Pemilih
N.43 SEKONG	1. Jalan Sibuga	160/35/01	185/43/01	2,109
	2. Kampong Gas	160/35/04	185/43/02	2,607
	3. North Bay	160/35/02	185/43/03	4,059
	4. Tronglit	162/39/01	185/43/04	847
	5. Sekong	162/39/02	185/43/05	866
				<u>10,488</u>
N.44 KARAMUNTING	1. Cecily	161/38/01	185/44/01	2,433
	2. Tanah Merah	161/38/02	185/44/02	2,427
	3. Jalan Leila	161/38/03	185/44/03	2,909
	4. Kampong Gelam	161/38/05	185/44/04	2,004
	5. Karamunting	161/38/04	185/44/05	5,688
				<u>15,461</u>

BAHAGIAN PILIHAN RAYA PARLIMEN: P. 186 SANDAKAN

(1) Bahagian Pilihan Raya Negeri	(2) Daerah Mengundi	(3) Nombor Kod Sekarang	(4) Nombor Kod Yang Dicadangkan	(5) Bilangan Pemilih
N.45 ELOPURA	1. Taman Indah Jaya	161/36/05	186/45/01	3,368
	2. Beatrice	161/36/01	186/45/02	4,517
	3. Batu 1 Jalan Utara	161/36/02	186/45/03	4,566
	4. Batu 2 Jalan Utara	161/36/03	186/45/04	3,373
	5. Trig Hill	161/36/04	186/45/05	1,661
				<u>17,485</u>
N.46 TANJONG PAPAT	1. Happy Valley	161/37/01	186/46/01	2,033
	2. Sandakan Pekan	161/37/02	186/46/02	2,473
	3. Cathay	161/37/03	186/46/03	1,427
	4. Pasar	161/37/04	186/46/04	2,644
	5. Sim-Sim	161/37/05	186/46/05	2,475
	6. Pulau Berhala	161/37/06	186/46/06	3,738
				<u>14,790</u>

BAHAGIAN PILIHAN RAYA PARLIMEN: P. 187 KINABATANGAN

(1) Bahagian Pilihan Raya Negeri	(2) Daerah Mengundi	(3) Nombor Kod Sekarang	(4) Nombor Kod Yang Dicadangkan	(5) Bilangan Pemilih
N.47 KUAMUT	1. Mananam	162/40/01	187/47/01	451
	2. Sogo-Sogo	162/40/09	187/47/02	456
	3. Entilibon	162/40/10	187/47/03	1,115
	4. Karamuak	162/40/03	187/47/04	389
	5. Buang Sayang	162/40/12	187/47/05	636
	6. Bukit Garam	162/40/05	187/47/06	4,120
	7. Lamag	162/40/04	187/47/07	214
	8. Balat	162/40/13	187/47/08	191
	9. Kuamut	162/40/11	187/47/09	533
	10. Tongod	162/40/08	187/47/10	939
	11. Penangah	162/40/06	187/47/11	1,053
	12. Masaum	162/40/07	187/47/12	89
	13. Inarad	162/40/02	187/47/13	191
				<hr/> 10,377 <hr/>
N.48 SUKAU	1. Tanjong Aru	162/39/03	187/48/01	1,530
	2. Mumiang	162/39/11	187/48/02	455
	3. Lubukan	162/39/12	187/48/03	564
	4. Suan Lamba	162/39/10	187/48/04	877
	5. Batu Puteh	162/39/04	187/48/05	1,594
	6. Paris	162/39/13	187/48/06	908
	7. Bilit	162/39/05	187/48/07	270
	8. Sukau	162/39/14	187/48/08	771
	9. Abai	162/39/15	187/48/09	194
	10. Kretam	162/39/06	187/48/10	115
	11. Tundun Bohangin	162/39/07	187/48/11	470
	12. Litang	162/39/08	187/48/12	486
				<hr/> 8,234 <hr/>

BAHAGIAN PILIHAN RAYA PARLIMEN: P. 188 SILAM

(1) Bahagian Pilihan Raya Negeri	(2) Daerah Mengundi	(3) Nombor Kod Sekarang	(4) Nombor Kod Yang Dicadangkan	(5) Bilangan Pemilih
N.49 TUNGKU	1. Belacha	163/42/16	188/49/01	842
	2. Dam Road	163/42/06	188/49/02	982
	3. North Road	163/42/05	188/49/03	767
	4. Tengah Nipah	163/42/07	188/49/04	696
	5. Segangan	163/42/08	188/49/05	699
	6. Silabukan	163/42/09	188/49/06	1,135
	7. Ulu Tungku	163/42/10	188/49/07	817
	8. Tungku	163/42/13	188/49/08	2,068
	9. FELDA Sahabat	163/42/11	188/49/09	1,720
	10. Tambisan	162/39/09	188/49/10	822
	11. Tanjong Labian	163/42/12	188/49/11	471
				<u>11,019</u>
N.50 LAHAD DATU	1. Ulu Segama	163/42/01	188/50/01	555
	2. Sapagaya	163/42/02	188/50/02	2,489
	3. Segama	163/42/03	188/50/03	1,741
	4. Tabanac	163/42/04	188/50/04	2,866
	5. Sakar	163/42/14	188/50/05	6,218
	6. Lahad Datu Bandar	163/42/15	188/50/06	4,619
				<u>18,488</u>
N.51 KUNAK	1. Mostyn	163/41/01	188/51/01	1,165
	2. Madai	163/41/08	188/51/02	1,054
	3. Kampong Kunak	163/41/02	188/51/03	5,458
	4. Giram	163/41/03	188/51/04	1,479
				<u>9,156</u>

BAHAGIAN PILIHAN RAYA PARLIMEN: P. 189 SEMPORNA

(1) Bahagian Pilihan Raya Negeri	(2) Daerah Mengundi	(3) Nombor Kod Sekarang	(4) Nombor Kod Yang Dicadangkan	(5) Bilangan Pemilih
N.52 SULABAYAN	1. Pulau	164/43/01	189/52/01	1,681
	2. Bum-Bum Utara	164/43/02	189/52/02	1,871
	3. Sisipan	164/43/03	189/52/03	1,653
	4. Bum-Bum Selatan	164/43/04	189/52/04	2,112
	5. Sulabayan	164/43/05	189/52/05	2,017
	6. Dinawan	164/43/06	189/52/06	1,674
				<u>11,008</u>
N.53 SENALLANG	1. Semporna Bandar	164/44/01	189/53/01	6,344
	2. Tampi-Tampi	164/44/02	189/53/02	1,051
	3. Kabongan	164/44/06	189/53/03	892
	4. Pegagau	164/44/04	189/53/04	615
	5. Tagasan	164/44/03	189/53/05	1,837
	6. Mantartip	164/44/07	189/53/06	839
				<u>11,578</u>
N.54 BUGAYA	1. Semporna Darat	163/41/04	189/54/01	1,051
	2. Sungei Tohok	163/41/05	189/54/02	752
	3. Bugaya	163/41/06	189/54/03	1,304
	4. Tanjong Kapor	163/41/09	189/54/04	851
	5. Bubul	163/41/07	189/54/05	1,165
	6. Kampong Ayer	164/44/05	189/54/06	4,925
				<u>10,048</u>

BAHAGIAN PILIHAN RAYA PARLIMEN: P. 190 TAWAU

(1) Bahagian Pilihan Raya Negeri	(2) Daerah Mengundi	(3) Nombor Kod Sekarang	(4) Nombor Kod Yang Dicadangkan	(5) Bilangan Pemilih
N.55 BALUNG	1. Kinabutan	164/45/01	190/55/01	5,848
	2. Andrassy	164/45/02	190/55/02	1,531
	3. Balung	164/45/03	190/55/03	2,468
				<u>9,847</u>
N.56 APAS	1. Tawau Lama	165/48/05	190/56/01	5,720
	2. Tinagat	164/45/04	190/56/02	2,380
	3. Apas	164/45/05	190/56/03	1,813
	4. Wakuba	164/45/06	190/56/04	1,341
				<u>11,254</u>
N.57 SRI TANJONG	1. Kuhara	165/48/02	190/57/01	1,696
	2. Sin On	165/48/01	190/57/02	9,763
	3. Tanjong	165/48/04	190/57/03	2,353
	4. Bandar	165/48/03	190/57/04	5,279
				<u>19,091</u>

BAHAGIAN PILIHAN RAYA PARLIMEN: P. 191 KALABAKAN

(1) Bahagian Pilihan Raya Negeri	(2) Daerah Mengundi	(3) Nombor Kod Sekarang	(4) Nombor Kod Yang Dicadangkan	(5) Bilangan Pemilih
N.58 MEROTAI	1. Brumas	165/47/03	191/58/01	678
	2. Merotai Besar	165/46/01	191/58/02	1,264
	3. Muhibbah Raya	165/46/06	191/58/03	3,036
	4. Borneo Abaca Table	165/46/03	191/58/04	2,886
	5. Ayer Panas	165/46/04	191/58/05	2,829
	6. Pasir Puteh	165/46/07	191/58/06	2,329
				<u>13,022</u>
N.59 TANJONG BATU	1. Luasong	165/47/09	191/59/01	429
	2. Kalabakan	165/47/02	191/59/02	1,531
	3. Umas-Umas	165/47/04	191/59/03	1,333
	4. Borneo Abaca Tiger	165/46/02	191/59/04	2,137
	5. Tanjong Batu	165/46/05	191/59/05	5,770
				<u>11,200</u>
N. 60 SEBATIK	1. Sarudung Laut	165/47/01	191/60/01	112
	2. Sebatik	165/47/05	191/60/02	861
	3. Tamang	165/47/06	191/60/03	763
	4. Bergosong	165/47/07	191/60/04	967
	5. Padang Terbang	165/47/08	191/60/05	6,980
				<u>9,683</u>
Jumlah Bilangan Pemilih Dalam Negeri Sabah :				<u>746,442</u>

JADUAL 3

**BAHAGIAN-BAHAGIAN PILIHAN RAYA PARLIMEN DAN NEGERI
YANG SEDIA ADA**

NEGERI SABAH

(1) Nombor Kod dan Nama Bahagian Pilihan Raya Parlimen	(2) Nombor Kod dan Nama Bahagian Pilihan Raya Negeri	(3) Jumlah Bilangan Pemilih Dalam Daftar-daftar Pemilih Yang Disahkan Dalam Bulan Disember, 2001	
P.146 MARUDU	N. 1 BANGGI N. 2 KUDAT N. 3 BENGKOKA	7,734 18,773 10,413	36,920
P.147 BANDAUI	N. 4 MATUNGGONG N. 5 TANDEK	12,139 14,198	26,337
P.148 KOTA BELUD	N. 6 TEMPASUK N. 7 KADAMAIAN N. 8 USUKAN	12,673 11,946 15,410	40,029
P.149 TUARAN	N. 9 TAMPARULI N.10 SULAMAN N.11 KIULU	14,437 14,640 9,294	38,371
P.150 GAYA	N.12 INANAM N.13 LIKAS	22,451 26,976	49,427
P.151 TANJONG ARU	N.14 API-API N.15 SEMBULAN	22,709 17,768	40,477

(1) Nombor Kod dan Nama Bahagian Pilihan Raya Parlimen	(2) Nombor Kod dan Nama Bahagian Pilihan Raya Negeri	(3) Jumlah Bilangan Pemilih Dalam Daftar-daftar Pemilih Yang Disahkan Dalam Bulan Disember, 2001	
P.152 PENAMPANG	N.16 MOYOG N.17 PETAGAS	26,053 23,465	49,518
P.153 PAPAR	N.18 KAWANG N.19 PANTAI MANIS	17,041 16,830	33,871
P.154 BEAUFORT	N.20 BONGAWAN N.21 KUALA PENYU N.22 KLIAS	14,286 12,998 16,166	43,450
P.155 SIPITANG	N.23 LUMADAN N.24 SINDUMIN	10,496 12,324	22,820
P.156 KINABALU	N.25 KUNDASANG N.26 RANAU	12,453 14,758	27,211
P.157 KENINGAU	N.27 TAMBUNAN N.28 BINGKOR N.29 PENSIANGAN	11,827 19,618 10,818	42,263
P.158 TENOM	N.30 MELALAP N.31 KEMABONG	16,831 12,225	29,056
P.159 BELURAN	N.32 SUGUT N.33 LABUK	7,560 12,486	20,046

(1) Nombor Kod dan Nama Bahagian Pilihan Raya Parlimen	(2) Nombor Kod dan Nama Bahagian Pilihan Raya Negeri	(3) Jumlah Bilangan Pemilih Dalam Daftar-daftar Pemilih Yang Disahkan Dalam Bulan Disember, 2001	
P. 160 LIBARAN	N.34 SUNGAI SIBUGA N.35 SEKONG	21,650 11,542	33,192
P. 161 SANDAKAN	N.36 ELOPURA N.37 TANJONG PAPAT N.38 KARAMUNTING	17,485 14,790 15,481	47,736
P. 162 KINABATANGAN	N.39 SUKAU N.40 KUAMUT	10,769 10,377	21,146
P. 163 SILAM	N.41 KUNAK N.42 LAHAD DATU	14,279 28,685	42,964
P. 164 SEMPORNA	N.43 SULABAYAN N.44 SENALLANG N.45 BALUNG	11,008 16,503 15,381	42,892
P. 165 TAWAU	N.46 MEROTAI N.47 KALABAKAN N.48 SRI TANJONG	19,551 13,791 25,374	58,716
Jumlah Bilangan Pemilih Dalam Negeri Sabah :		<u>746,442</u>	

DICETAK OLEH
PERCETAKAN NASIONAL MALAYSIA BERHAD
CAWANGAN KUALA LUMPUR, 2003
www.pnmb.com.my
customer.service@pnmb.com.my

